CENA 40 din — Leto XXXVIII — Št. 94

KRANJ, torek, 10. 12. 1985

GORENJSKI GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Kmetje spet orjejo *— Letošnja jesen je bila sušna — skoraj dva meseca ni dežavalo — zato tudi vsi kmetje niso uspeli pravočasno posejati pšenice in pripraviti zemlje za zimski počitek. Zgodnje snežne padavine so ponovno presenetile zapoznele orače, ki zdaj, v decembrskih dneh, ob snežni odjugi skušajo nadoknaditi zamujeno. — Foto: F. Perdan*

V SREDIŠČU POZORNOSTI

Čisti računi

Pomoč manj razvitim republikam in pokrajini Kosovo je očitno eden najtrših orehov, ki ga morajo streti v republikah in v zvezni skupščini pred sprejetjem resolucije o razvoju Jugoslavije v prihodnjem letu. Odbor za vprašanja manj razvitih se bo danes sestal že četrtič v zadnjem času in skušal zgraditi kompromisni most med dvema bregovoma: na enem vztrajajo razviti deli države, na drugem manj razviti, vsak s svojimi podatki, koliko bi bilo po njihovem treba dati oziroma koliko kdo mora dobiti. Tovrstna dogovarjanja v Jugoslaviji niso nikdar tekla gladko, niti v časih, ko nam je bila beseda kriza še tuja. Pa ne zaradi tega, ker se ne bi zavedali nujne pomoči razvitih manj razvitim, izjemnega dejanja solidarnosti narodov in narodnosti Jugoslavije, in resnice, da z napredkom manj razvitih bogatimo vsi. Problemi dogovarjanja nastajajo, ker moramo v sili razmer najti hitro in če se le da za vse sprejemljivo rešitev, ki pa ni nujno vedno najboljša. Vrtimo odstotke in številke, čeprav bi morali pred tem priti do dna nekaterim osnovnim rečem.

V Jugoslaviji imamo zanesljivo najmanj osem ocen, do kolikšne mere je kdo razvit oziroma nerazvit, koliko je kdo sposoben in dolžan dati in koliko mora dobiti. Vsaka od teh ocen ima nujno elemente enostranosti in neobjektivnosti. Nimamo pa celovite, realne jugoslovanske analize položaja razvitih in manj razvitih, ki bi presegla republiške in pokrajinske interese ter postavila stvari na pravo mesto. Prav to bi bilo v sedanjih jugoslovanskih razmerah potrebno. Nimamo objektivnih meril, kdaj kdo v Jugoslaviji preseže stopnjo nerazvitosti in pride v višjo razvitost. Ne uspeva se nam dogovoriti, katera je tista prava, najbolj učinkovita pomoč razvitih manj razvitejšim: ali avtomatično dajanje denarja v fond federacije, ki ga potem naprej deli na osnovi želja in potreb uporabnikov, ali združevanje dela in sredstev za konkretne projekte in naloge v manj razvitih delih Jugoslavije s pravico družbe, da ukrepaq, če se denar ne troši za namene, za katere je bil dan. Denarja pa v Jugoslaviji ta trenutek nihče nima preveč. Zato so utemeljene zahteve po čistejših računih tudi na tem skupnem jugoslovanskem problemu.

J. Košnjek

Računalniški dnevi za osnovnošolce

Kranj — Zveza organizacij za tehnično kulturo občine Kranj organizira v sodelovanju z zavodom SRS za šolstvo — enoto v Kranju in Elektrotehniškim društvom iz Kranja računalniške dneve v vseh centralnih osnovnih šolah po občini. Ta mesec pripravljajo tri tovrstne izobraževalne akcije, 6. decembra je bil računalniški dom v osnovni šoli Stanka in Janka Mlakarja v Šenčurju, 13. decembra bo v osnovni šoli Bratstvo in enotnost na Planini v Kranju in 20. decembra v osnovni šoli Simona Jenka v Kranju.

Računalniške dneve tokrat organizirajo z namenom, da bi vanje zajeli čimveč učencev. S takšno obliko bodo tudi zagotovili nemoten potek pouka po šolah in dodatne stroške zaradi prevozov.

Mentorji osnovnih šol so pripravili na pobudo občinskega aktiva mentorjev računalništva in Elektrotehniškega društva vprašanja za učence iz rednega učnega programa za vrsto predmetov. Programe, ki so prirejeni za uporabo računalnika, bodo prikazali za preverjanje pridobljenega znanja.

Posebnost letošnjih računalniških dni bo sodelovanje Radio kluba Iskra iz Kranja, ki bozagotovil brezžični prenos informacij. Po koncu akcije v osnovnih šolah bodo med zimskimi počitnicami izvedli občinsko tekmovanje v računalništvu. V kvizu bodo merile svoje znanje ekipe učencev iz vseh osnovnih šol v kranjski občini. TOM

Klasičnim brigadam je odzvonilo

Mladinsko prostovoljno delo zadnje čase spet doživlja kritične razprave. V pripravah na kongres jim mladi znova namenjajo veliko pozornost. Takšne kot so, mladinske delovne akcije ne sodijo več v današnji čas. Veliko je kritik na račun njihovega vodstva, na akcije za vsako ceno, ki ne služijo razvoju nerazvitih, na togo polvojaško organiziranost . . .

V Radovljici se mladi ogrevajo za specializirane brigade, kjer bo brigadir lahko uporabil svoje znanje, ne le svojih rok, za lokalne delovne akcije, v katerih mladi pomagajo pri razvoju domačega kraja. Mlade iz šol in brezposelne, ki se udeleže delovne akcije, bi kazalo simbolično nagraditi, da ne bi bili v neenakopravnem položaju z mladimi delavci. Klasičnih brigad si ne želijo več, na delovišča naj hodijo manjše skupine, ki bi jih pošiljale šole, tovarniške mladinske organizacije, krajevne skupnosti. Brigadirji bi se lahko seli z akcije na akcijo, v brigadirsko knjižico pa bi jim vpisovali brigadirski staž.

Vsekakor predlog, ki bi ga pri spreminjanju mladinskih delovnih akcij kazalo upoštevati.

D. Ž.

Sindikat in samoupravljanje

Kranj — Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije je pripravil tematsko razpravo Uresničevanje vloge in funkcij Zveze sindikatov v procesih samoupravnega odločanja, ki bo danes ob 10. uri v Kranju. V razpravi bodo sodelovali predstavniki občinskih, republiškega in predvidoma zveznega sveta sindikatov, pomeni pa pripravo na bližajoči se 11. kongres slovenskih in 10. kongres jugoslovanskih sindikatov.

NOVI VELIKI MEDNARODNI USPEHI NAŠIH SMUČARJEV — *Po uvodni slalomski zmagi Roka Petroviča in Bojana Križaja v svetovnem moškem pokalu v Sestrieresu, je na tem smučišču v ženskem pokalu v super veleslalomu zaslovela Tudi Mateja Švet. Z odlično vožnjo s startno številko enainpetdeset je zasedla tretje mesto in s tem dokazala, da sodi v svetovni ženski vrh. Izkazali so se tudi smučarski skakalci, zlasti Primož Ulaga in Miran Tepeš. Primož Ulaga je v Thuder Bayu v Kanadi zmagal na mali skakalnici, Miran Tepeš je bil deveti. Prav tako odlično se je Primož Ulaga odrezal tudi na stodvajsetmetrski skakalnici. Spet je bil najboljši. Z drugim skokom, 125 metrov, je dosegel tudi nov rekord skakalnice. Miran Tepeš je bil dvanajsti. Za vse nove uspehe naših skakalcev in alpink iskrene čestitke. Na sliki Primož Ulaga. (-dh)*

Danes v Gorenjskem glasu

stran 3: V ogroženih gozdovih sekamo preveč
Dobljen spopad z izgubo

stran 7: Prisilna izselitev, ki opozarja

stran 8 in 9: Nič ni odločeno
Enakopravnost in odgovornost obojih

stran 16: Stena je klonila, vrh ne
Prej ali slej bo treba plačati

Koliko izvažamo in uvažamo

Kranj — Narodna banka Slovenije posreduje podatke gorenjskega združenega dela o ekonomskih odnosih s tujino v obdobju med letošnjim januarjem in oktobrom. Gorenjsko gospodarstvo je v desetih mesecih izvozilo za 48,16 milijarde dinarjev blaga, od tega na klirinško področje za 30,40 milijarde dinarjev (64 odstotkov) in na klirinško za 17,76 milijarde dinarjev blaga ali 36 odstotkov. V primerjavi z enakim lanskim obdobjem se je konvertibilni izvoz na Gorenjskem povečal za 12 odstotkov, klirinški izvoz pa za 32 odstotkov. Skupni izvoz se je tako povečal za 34 odstotkov. V Sloveniji se je v tem primerjalnem obdobju konvertibilni izvoz povečal za 6 odstotkov, klirinški za 5 odstotkov in skupni za 6 odstotkov.

Uvoz gorenjskega gospodarstva v letošnji desetih mesecih znaša 38,88 milijarde dinarjev, od tega konvertibilni 30,62 milijarde dinarjev in klirinški 8,26 milijarde dinarjev. V primerjavi z enakim lanskim obdobjem se je gorenjski skupni uvoz povečal za 13 odstotkov, od tega konvertibilni za 13 in klirinški za 11 odstotkov, slovenski uvoz pa je narastel za 6 odstotkov, od tega konvertibilni za 8 odstotkov, klirinški pa je ostal na enaki ravni.

-jk

Spoštovani ljubitelji duhovite domislice

Radovljica — Državna založba Slovenije vas vabi na prvo slovensko predstavitev knjige Mateja Bora. **STO MANJ EN EPIGRAM** (ob avtorjevi navzočnosti), ki bo na Linhartov dan, 11. decembra, ob 19.30 v radovljiški knjigari DZS.

Z Borom bodo besed(n)o bičali člani Linhartovega odra Maruša Avguštinova, Alenka Bole-Vrabčeva, Nataša Kozeljeva in Matjaž Konda, nehotne bodice pa bo s flavto zasajala Maja Gogalova.

Pridite (brez nožev)! Za (polnokrven) smehljaj poskrbljeno!

Zakaj draga zidava

KRANJ — Občinski komite ZK v Kranju je na zadnji seji, v četrtek, razpravljal o uresničevanju sklepov problemske konference Zveze komunistov o gradbeništvu. Čeprav je bilo glede na sklepe konference iz leta 1981 tokrat predlaganih kar 19 usmeritev in ugotovitev, je razprava na seji potekala v glavnem le o cenah in gradnji stanovanj.

Razprave o dragih stanovanjih v kranjski občini trajajo že nekaj časa. Stanovanja v Kranju so namreč zdaj že po več kot 120.000 dinarjev za kvadratni meter, za prihodnje leto pa znaša napovedana cena že približno 240.000 dinarjev. Gradbeniki in predstavniki Domplana so utemeljili, da na ceno med drugim zelo vplivajo izredne podražitve materialov in energije, pa tudi stanovanjski standard, za katerega so se v Kranju odločili že pred leti.

Ker pa v Kranju cene kvadratnega metra stanovanja v primerjavi z nekaterimi drugimi občinami precej odstopajo, je komite zahteval, naj se komunisti v samoupravni stanovanjski skupnosti dogovorijo za pripravo analize, ki naj bi pokazala, kaj vse vpliva na ceno kvadratnega metra stanovanja in ali jo tudi res opravičuje. Več na 2. strani.

A. Ž.

IZKORISTITE VELIKO TRADICIONALNO PRODAJNO NOVOLETNO SEJEMSKO PRIREDITEV:

PONUDBA:
- bela tehnika, pohištvo
- konfekcija, volna, krzno
- kmetijska mehanizacija in rezervni deli
- lesno obdelovalni stroji
- avtomobilske gume
- čevlji
- novoletna darila
- prehrambeni izdelki

26. novoletni sejem
kranj, 13.-23. 12. '85

vsak dan od 9. do 19. ure

TUDI DEDEK MRAZ KUPUJE NA GORENJSKEM SEJMU!

ZANIMIVOSTI:
- velika izbira na enem mestu
- ugodne sejemske cene
- dostava do doma
- krediti
- ostala presenečenja

Vinko Hafner:

Ne puščamo le hipotek, temveč tudi ogromno narodno bogastvo

Kranj — V soboto, 7. decembra, so se v kranjskem Domu JLA zbrali številni borci Gorenjskega odreda na svoji 3. skupnosti borcev. Med njimi sta bila tudi predsednik skupščine Slovenije Vinko Hafner in narodni heroj Maks Krmelj-Matija.

O današnjem trenutku in o bodočnosti, ki nas čaka, je spregovoril Vinko Hafner. Svojim nekdanjim soborcem je odkrito povedal, da izgledi niso lepi, da bo še treba odrekanj, da se bomo še morali boriti z inflacijo, vendar pa bo ta, če se bomo držali našega družbenega plana, ki ga predvidevamo do leta 1990, postopoma prešla od današnjih 80 na 10 odstotkov ob koncu naslednjega srednjeročnega obdobja. Storiti moramo vse, da bomo okrepili tudi naš razvoj socialističnega samoupravljanja. Kajti mi se ne moremo vrniti v kapitalizem, sicer bi bile vse žrtve zaman. Tudi v ruski tip socializma nam ne kaže pot. Ohraniti moramo svojo lastno pot, ki smo si jo zastavili že z našo revolucijo. Slovenci moramo vedeti, da je naše mesto le v skupnosti vseh narodov in narodnosti Jugoslavije. Svojega razvoja in obstoja ne moremo zagotoviti drugače, kot združeni v Jugoslaviji. Ne smemo pa se pustiti izkoriščati in ne dopustiti, da bi našo narodno občutljivost označevali kot narodnostno nestrpnost.

Pred volitvami smo, ki bodo prinesle pomladitev. Na vseh ravneh se poslavlja borčevska generacija, je povedal Vinko Hafner. Mladi rod se je v tem redu rodil, rastel, se usposabljal in zdaj je čas, da prevzame naloge na svoje rame. Za seboj puščamo nekaj hudih hipotek, inflacijo, gospodarsko oslabitev, dolgove, vendar je treba upoštevati, da puščamo za seboj ogromno narodno bogastvo.

Borci Gorenjskega odreda so spregovorili o svojih tekočih nalogah, o pisanju zgodovine, prenašanju njihovih tradicij na mlade prek pionirskih odredov, pohodnih enot in drugih, postavljanju spominskih obeležij. Med častne člane Gorenjskega odreda so imenovali Maksa Krmelja-Matijo, Staneta Kersnika-Jelovčana, Vinka Hafnerja, Staneta Bizjaka-Kosto, dr. Edvarda Poharja in Toneta Peternelja-Igorja. Za predsednika skupnosti borcev Gorenjskega odreda je bil ponovno imenovan Anton Kržišnik-Ljubo, za podpredsednika pa Janez Lušina-Mali.

D. Dolenc

Posvet o obrambnozaščitnem obveščanju

Poljče — Tiskovni svet pri predsedstvu republiške konference Socialistične zveze SRS in sekcija novinarjev s področja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite pri Društvu novinarjev Slovenije sta pripravila v RCOU Poljče sredi prejšnjega tedna dvodnevni posvet za novinarje, ki pišejo o teh vprašanjih. Predsednik republiškega komiteja za informiranje Marjan Šiftar, republiški sekretar za ljudsko obrambo Martin Košir, komandant TO Slovenije generalmajor Edvard Pavčič, komandant LAO generalpodpolkovnik Svetozar Višnjič in namestnik republiškega sekretarja za notranje zadeve Branko Bračko so udeležence seznanili z nekaterimi aktualnimi vprašanji. Spregovorili so jim o nalogah pri obveščanju javnosti, uveljavljanju sistema SLO in družbene samozaščite, razvoju teritorialne obrambe, vojaškopolitičnih razmerah v svetu in njihovem vplivu na varnost Jugoslavije ter varnostno-političnih razmerah v naši republiki letos.

Popoldan, prvi dan posveta, so novinarji obravnavali terminologijo na obrambnozaščitnem področju in začeli pogovor o sodelovanju med nosilci dejavnosti na tem področju ter sredstvi javnega obveščanja. Kot so ugotovili po predstavitvi nekaterih obrambnih in vojaških dejavnosti v nadaljevanju pogovora drugi dan, lahko obe strani še veliko storita za plodnejše delo. Čeprav je med viri obveščanja vse manj zaprtosti, bodo le-ti morali pogosteje in dosledneje seznanjati s pomembnimi vprašanji in dogodki vsa sredstva javnega obveščana. V njih pa bodo morali tudi področje SLO in družbene samozaščite vplesti v uredniško politiko ter z načrtnim poročanjem osvetliti njegov pomen. Obenem si bodo morali prizadevati za kritično, vendar ne škodljivo obveščanje o teh vprašanjih.

S. Saje

Svet in mi

Potuha sovražni emigraciji

● Po proslavi ob dnevu republike v avstralskem mestu Canberra so pripadniki skrajne sovražne emigracije napadli našega veleposlanika v Avstraliji in druge predstavnike naše države ter žalili njih in našo državo. Grob izpad emigracije, ki v tej državi ni prvi, kaže, da Avstralija podcenjuje nevarnost takšnega početja, ki škodi odnosom med državama, razen tega pa takšna dejanja dovoljuje v razmerah, ko se svet vedno bolj zoperstavlja terorizmu in drugim oblikam nasilja. Naša država je protestirala pri avstralskih oblasteh in terjala, da storilce sodišče primerno kaznuje.

● Drugi dogodek, ki posredno zadeva tudi nas, je največji popis prebivalstva v povojni Bolgariji. Popisi so sicer povsem notranja stvar vsake države, če gre za statistično dejanje, v tokratnem bolgarskem primeru pa gre za povsem nekaj drugega. V popisu, ki bo končan v četrtek, vprašani pri nacionalni pripadnosti nimajo druge izbire, kot napisati Bolgar. Na popisnici ni rubrike o narodnosti. Bolgarija torej želi postati narodnostno čista in po vsej verjetnosti edina država v Evropi, kjer o narodnostnih manjšinah ne sme biti govora. Pred popisom, ki je ena pomembnejših akcij pred bližnjim 13. kongresom bolgarske partije, so v sosednji državi dobesedno zbrisali okrog milijon Turkov ter jih s takšnimi ali drugačnimi metodami prepričali, da so postali Bolgari. Tokratni popis pa naj bi dokončno opravil tudi z okrog 200.000 Romi in prav toliko Makedonci. Turčija je zaradi takšnega početja že protestirala pri bolgarskih oblasteh.

● Za Jugoslavijo bodo ta teden značilni trije visoki obiski. Danes prihaja na obisk k nam na povabilo predsednice zveznega izvršnega sveta Milke Planinc predsednik madžarskega ministrskega sveta György Lazar. V četrtek in petek, 12. in 13. decembra, bo jugoslovanski gost romunski državni in partijski voditelj Nicolae Ceausescu. V obeh primerih gre za utrjevanje tradicionalno dobrih sosedskih odnosov, za iskanje novih načinov sodelovanja in za obravnavo žgočih mednarodnih tem.

● Jugoslavija pa pričakuje še enega pomembnega gosta. V začetku prihodnjega tedna prihaja k nam državni sekretar Združenih držav Amerike George Shultz s soprogo. Američan bo gost našega zveznega sekretarja za zunanje zadeve Raifa Dizdarevića. Njegov obisk pri nas ni presenečenje: ZDA in SFRJ že več let ustvarjalno sodelujeta ne glede na razlike v političnih sistemih, prav tako pa bo gost naše predstavnike temeljito seznanil s pogovori voditeljev velesil Reagana in Gorbačova v Ženevi.

● Še dvoje vesti o sodelovanju republike Slovenije s tujino. Predsednik slovenskega izvršnega sveta Dušan Šinigoj je povabil na uradni obisk v Slovenijo koroškega deželnega glavarja Leopolda Wagnerja. Koroški voditelj naj bi prišel k nam v začetku prihodnjega leta. V Beloruski socialistični republiki pa se je mudila slovenska delegacija, ki je sodelovala na dnevih slovenske kulture v Minsku. Čeprav je imel obisk predvsem kulturni pomen, je bil govor tudi o drugih razsežnostih sodelovanja med Slovenijo in republiko Belorusijo.

J. Košnjek

Gradnja v zaostrenih razmerah

Eden od vzrokov za vse dražjo družbeno gradnjo stanovanj je tudi neuveljavitev ukrepov o racionalizaciji na tem področju

Kranj — V zadnjih letih so zaostrene gospodarske razmere bistveno zmanjšale možnosti za gradnjo stanovanj. Delež stanovanjske gradnje v družbenem proizvodu se je zmanjšal, povečala pa se je udeležba lastnih sredstev. Ukrepi tekoče ekonomske politike, nepovezanost in neusklajenost vseh, ki sodelujejo v stanovanjski gradnji, so vplivali na njeno počasnejšo rast.

To se nekatere osnovne uvodne ugotovitve s seje občinskega komiteja Zveze komunistov Kranj, ki je minuli četrtek razpravljal o uresničevanju sklepov problemske konference o gradbeništvu, ki je bila pred štirimi leti. Druga takšna ugotovitev o predlaganih stališčih za delo na tem področju v prihodnje pa je, da v družbeni stanovanjski gradnji doslej nismo uveljavili vseh ukrepov za cenejšo gradnjo in zato postaja vse dražja.

Analiza uresničevanja sklepov s problemske konference je pokazala, da se na področju prostorskega planiranja v občini uresničujejo. Marsikaj je bilo že narejeno na področju poenostavitve postopkov pri pridobivanju celotne gradbene dokumentacije. Vendar pa bi bilo treba v prihodnje še bolj skrajšati čas za pridobitev soglasij. Tudi na področju združevanja v gradbeništvu je bilo že nekaj narejeno, vendar pa izvajalci zaključnih del v gradnji pri povezovanju še niso uresničili sklepa problemske konference. Prav zdaj se dogovarjajo o združevanju projektantskih organizacij. Pri tem bi bilo v gorenjskem merilu treba pospešiti delo v prihodnjem letu. Glede varovanja kmetijskih površin se stališča problemske konference tudi uresničujejo. Ni pa še zaživelo pospeševanje zadružne gradnje v blokovni gradnji.

Največji problem pa je sedaj cena stanovanj, ki že presega možnosti za nakup, tako za posameznika kot za delovne organizacije. Vzrokov za takšno stanje je več, med drugim je kriva tudi pred leti začrtana urbanistična zasnova stanovanjske gradnje na Planini, kjer je bil cilj gradnja »humanejšega« stanovanjskega naselja. Projekti so bili narejeni v drugačnih gospodarskih razmerah, ko so bili realni osebni dohodki višji. Ker pa cene kvadratnega metra stanovanja v Kranju v primerjavi z nekaterimi drugimi gorenjskimi občinami vseeno zelo odstopajo, naj se komunisti v samoupravni stanovanjski skupnosti dogovorijo za pripravo analize cene kvadratnega metra stanovanja.

Veliko problemov pri stanovanjski gradnji v občini je tudi zaradi neizpolnjevanja obveznosti združenega dela po tako imenovanem B programu. Ker ni denarja, je treba najemati posojila, in potem tudi ta dražijo kvadratni meter stanovanja. Preučiti pa je treba tudi pristojnosti, ki jih imajo pri velikih finančnih sredstvih številčno sorazmerno majhni organi v samoupravni stanovanjski skupnosti.

Kar zadeva hišno samoupravo, še vedno velja ugotovitev, da hišni sveti nimajo odločujočega vpliva na porabo sredstev za investicijsko vzdrževanje. Marsikje je njihovo delovanje še vedno zgolj formalno. Tudi zato bi bilo treba uveljaviti ekonomske stanarine. Posebno še, ker je izdelan sistem za zavarovanje tistih stanovalcev, ki ekonomskih stanarin ne bi zmogli. Komite je podprl tudi izvajanje varčevalnih ukrepov pri porabi energije za ogrevanje stanovanj. Opozoril je, da je na tem področju treba pospešiti aktivnosti za dolgoročno rešitev daljinskega ogrevanja v Kranju. Predsedstvo občinskega komiteja pa bo v prihodnje dvakrat na leto preverjalo uresničevanje sklepov in zadolžitev.

A. Žalar

Praznik KS Bukovica-Bukovščica

Bukovica — V spomin na odhod osmih partizanov med prvoborce vsako leto 11. decembra krajani krajevne skupnosti Bukovica-Bukovščica v škofjeloški občini praznujejo. Osrednja proslava ob letošnjem krajevnem prazniku bo v soboto, 14. decembra. V dvorani zadružnega doma na Bukovici bodo ob 18. uri na svečanosti v kulturnem programu nastopila dekleta z Bukovice, učenci podružničnih šol in člani kulturno umetniškega društva. Podelili bodo tudi priznanja krajevne skupnosti in podpisali listino o pokroviteljstvu relejne kurirske postaje. Po svečanosti bo tovariško srečanje.

A. Ž.

Priprave na pohod

Radovljica — Na zadnji seji predsedstva občinske konference ZRVS Radovljica so ocenili oktobrsko tekmovanje v streljanju in novembrske orientacijske pohode. Dogovorili so se, da bodo volilno programske seje krajevnih konferenc januarja prihodnje leto, občinska pa februarja. Ob dnevu JLA bodo na občinski proslavi podelili priznanja devetim najzaslužnejšim članom. Plaketo bo letos prejel Janez Goričnik, zlato značko pa Peter Zupan. Pohod in tekmovanje Po poti heroja Kebeta iz Krope v Dražgoše bo 12. januarja prihodnje leto, prireditveni odbor bo vodil Milan Jerala.

Ciril Rozman

Tečaj za urejanje šopkov

Kranj — Hortikulturno društvo Kranj prireja v dneh od 16. do 18. decembra tečaj urejanja suhih šopkov in svežih novoletnih aranžmajev. Tečaj bo v sejni sobi KŽK tozd Kmetijstvo od 16. do 18. ure. Prijave pošljite na Hortikulturno društvo Kranj, Begunjska 5. Stroške tečaja, 1000 dinarjev, vplačate na tečaju. Če bo prijav več, bo tečaj v dveh skupinah. Ob prijavi sporočite društvu vašo telefonsko številko in naslov, da vas bodo, če bo skupin več, lahko obvestili o začetku tečaja.

Volitve 1986

Začenja se kandidiranje

V pripravah na volitve je zdaj končano evidentiranje za vodilne funkcije v občinskih skupščinah in samoupravnih interesnih skupnostih — Še naprej pa traja evidentiranje za organe le-teh

Kranj — Po pravilniku za volitve v prihodnjem letu je bilo konec minulega meseca končano evidentiranje možnih kandidatov. Ta mesec bo sledila objava vseh evidentiranih kandidatov za vodilne funkcije, objavljen pa bo tudi pregled evidentiranih za organe v občinskih skupščinah in samoupravnih interesnih skupnostih. Za vodilne funkcije v občinskih skupščinah in samoupravnih interesnih skupnostih (predsedniki skupščine in zborov ter podpredsedniki) je evidentiranje končano, medtem ko za organe traja evidentiranje še naprej.

Predkandidacijski postopki

Zdaj so na vrsti predkandidacijski postopki. V organizacijah združenega dela bodo razširjene seje izvršnih odborov Sindikata, v krajevnih skupnostih pa razširjene seje predsedstev krajevnih konferenc Socialistične zveze. Na njih bodo sprejeli sklepe o sestavi in sklicu temeljnih kandidacijskih konferenc. Iz evidentiranih možnih kandidatov pa bodo oblikovali tudi predlog možnih kandidatov za člane delegacij v družbenopolitičnih skupnostih in skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti, ki ga bodo posredovali v obravnavo udeležencem temeljne kandidacijske konference oziroma delovnim ljudem in občanom. Poleg oblikovanja predloga poslovnika temeljne kandidacijske konference bodo na razširjenih sejah obravnavali tudi evidentirane možne kandidate za vodilne funkcije v občinski skupščini in samoupravnih interesnih skupnostih. V kranjski občini pa bodo razen tega obravnavali še osnutek delegatske mreže za samoupravne interesne skupnosti. Le-ta naj bi bila v prihodnje namreč izoblikovana po interesnih dejavnostih in bo tako v skupščinah posameznih samoupravnih interesnih skupnosti tudi različno število delegatskih mest.

Razširjene seje izvršnih odborov sindikata in predsedstev krajevnih konferenc SZDL bodo od konca decembra do sredine januarja, potem se bo sestalo predsedstvo občinske konference SZDL in obravnavalo pripombe s teh sej. Hkrati pa bo predsedstvo na skupni seji predsedstva občinske konference SZDL in Zveze sindikatov predlagalo v obravnavo poročilo o poteku političnih aktivnosti in o pripravah na volitve, predlog kandidatov za opravljanje vodilnih funkcij, sklep o postopku delegiranja delegatov iz SZDL v družbenopolitični zbor občinske skupščine, sklep o oblikovanju in delegiranju v občinske kandidacijske konference, predlog poslovnika za delo občinske kandidacijske konference in predlog kandidatov za družbenopolitični zbor občinske skupščine.

Pomembna novost

Po skupni seji občinskih predsedstev bo predlog možnih kandidatov za vodilne funkcije v občini, predlog delegatov za delegate družbenopolitičnega zbora občinske skupščine in pregled evidentiranih možnih kandidatov za funkcije v republiki in federaciji posredovan v obravnavo temeljnim kandidacijskim konferencam. Pomembna novost v primerjavi s prejšnjimi volitvami je, da se bodo na sejah temeljnih kandidacijskih konferenc z glasovanjem opredeljevali do predlaganih možnih kandidatov za vodilne funkcije v občini. To pomeni, da bodo na teh sejah odločali, ali bodo volilne liste odprte ali zaprte. Pomenile pa bodo tudi prevetrjanje zaupanja ljudi do predlogov. Za kandidate za delegate v družbenopolitični zbor in za evidentiranje za funkcije v republiki in federaciji pa se bodo na temeljnih kandidacijskih konferencah tudi tokrat — tako kot doslej za vse, tudi za vodilne funkcije v občini — izoblikovala stališča in mnenja. Temeljne kandidacijske konference bodo od konca januarja do 10. februarja.

A. Žalar

Iskra iz Železnikov

Dobljen spopad z izgubo

Ob polletju je imela Tovarna elektromotorjev in gospodinjskih aparatov Iskra Železniki 76.496.000 dinarjev izgube, v devetih letošnjih mesecih le še 23.451.000 dinarjev, konec leta pa izgube ne bo več — Kratkoročne in dolgoročne razsežnosti sanacije

Železniki — Kakršnokoli odlašanje spopada z izgubo bi položaj v Iskrini tovarni elektromotorjev in gospodinjskih aparatov v Železnikih položaj še poslabšalo. V polletju je izguba dosegla že 76.496.000 dinarjev in edina sprejemljiva poteza je bil sprejem sanacijskega programa, grajenega na oceni možnosti za odstranitev izgube in ukrepih, da rdečih številk v poslovanju Iskre Železniki ne bi bilo več.

Šest bistvenih vzrokov za izgubo so ugotovili. Tovarna je imela na primer, za 3,2 milijarde ameriških dolarjev terjatev v tujini. Zaradi neizpolnjenih obveznosti v tujini so se likvidnostne težave Iskre povečevale. Na drugo mesto med vzroki za izgube postavljajo Železnikarji nizke cene aparatov na domačem trgu. Vsak prodani izdelek doma je prinašal izgubo, čeprav domača prodaja ni predstavljala po količini največjega deleža. Tretji razlog tiči v Iskrinem izredno materialno intenzivnem programu. V takem primeru je nujen velik pretok kapitala in tega doma ni bilo. Obrestna mera za posojila je skokovito naraščala (med 30. junijem lani in 30. junijem letos je porasla za povprečno 80 odstotkov), za najmanj toliko ali pa še za več pa so se podražili domači materiali za izdelke. Delež lastnega kapitala je iz leta v leto padal, zato je bil za tovarno v takšnih razmerah edini izhod zadolževanje. Višina obresti je, na primer, že presegla sredstva za osebne dohodke. Učinke k povečevanju izgube je dodajal še vedno nerealni tečaj dinarja, kar je bilo pri Iskri, ki izvaža okrog 65 odstotkov vrednosti proizvodnje, še izraziteje. Nadaljevala se je skoraj katastrofalna razlika med cenami domačih materialov in cenami končnih izdelkov. Niti prodaja doma, še manj pa velik izvoz na tuje tega nesorazmerja nista mogla odstraniti. Ker pa je imela Iskra Železniki povrhu vsega še premalo kvalitetnih virov financiranja s strani poslovnih bank, kar bi kot pretežni izvoznik morala dobiti, in ker je njen proizvodni proces pri večini izdelkov izredno dolg in veže veliko obratnih sredstev, so se vse omenjene slabosti združile v izgubi.

Sanacijski program Iskre iz Železnikov ima kratkoročni cilj z ukrepi, da konec leta 1985 ne bo več izgube, in dolgoročne cilje z ukrepi, ki morajo pokazati pozitivne rezultate leta 1986 in kasneje. Obe plati sanacijskega programa zgoščeno pojasnjujeta **direktor Iskrine tovarne v Železnikih Tone Rakovec in pomočnica direktorja za ekonomsko področje Tina Nastran.**

Iskri iz Železnikov je v nekaj mesecih uspelo s poostrenimi zahtevami zmanjšati dolgove tujih kupcev, v tovarni pa so hkrati zmanjšali zaloge repromateriala in nedokončane proizvodnje. Količina potrebnega denarja za redno poslovanje se je na račun tega zmanjšala. Na domačem trgu so uspeli doseči cene, ki so pokrile stroške proizvodnje. Proizvodnja se je količinsko povečala na račun ukrepov v tovarni na razvojnem, tehnološkem, organizacijskem in gospodarskem področju do delovne discipline. Posebno v tretjem četrtletju se je veliko obrnilo na bolje pri porabi materiala oziroma pri zmanjševanju direktnih stroškov nasploh. Vse to so ukrepi, poudarjajo v Iskri, ki bi morali biti sprejeti in uresničeni že prej.

Bistveni prispevek k boljšemu poslovnemu rezultatu pa je bila odločitev kolektiva za prehod od domačih repromaterialov k uvoženim. Slednji so cenejši in kar je še posebej pomembno — kvalitetnejši. Do uvoženega repromateriala prihajajo Železnikarji s kooperacijami, raznimi blagovnimi aranžmaji in začasnim uvozom.

Kako naprej

Izničena izguba konec letošnjega leta še ne pomeni lagodnega življenja v prihodnjih letih, je pa bistveni element za smelejše planiranje v prihodnjem srednjeročnem obdobju.

Iskra iz Železnikov bo v proizvodnem programu obdržala le tisto, kar je tehnološko in ekonomsko sprejemljivo in upravičeno, Proizvode, ki bodo ostali, nameravajo razvijati in posodabljati, kar bo na eni strani povečalo zanimivosti teh izdelkov za trg, po drugi strani pa bo tovarna pridobila na zmanjšanju materialnih stroškov in skrajšala čas izdelave. Tretja postavka Iskrinega pogleda v prihodnost je hitrejše obračanje obratnih sredstev, tako repromateriala kot terjatev. Cilj te politike je zmanjševanje zadolževanja in s tem padanje deleža obveznosti zaradi obresti v dohodku. Rezerve vidijo v proizvodnji, na delovnih mestih, kjer bo mogoče delati lažje, kvalitetneje in ceneje. V Železnikih so se tudi že lotili analize organiziranosti tovarne, ki bo osnova oblikovanju sodobne, cenejše in prodornejše proizvodnje.

J. Košnjek
Sliki F. Perdan

Iskra Železniki

je tovarna elektromotorjev in gospodinjskih aparatov. V njej je zaposlenih 1030 delavcev, ki delajo s sorazmerno moderno opremo. Osnovna usmeritev je že nekaj časa izvoz. Iskra iz Železnikov je vsa leta vodilni izvoznik na Gorenjskem in v sozdu Iskra. Letos bo znašal celotni dohodek 10 milijard dinarjev, izvoz pa bo vreden 16 milijonov ameriških dolarjev. Osnovni proizvodi tovarne so elektromotorji za široko potrošnjo, sesalne enote in mali elektromotorji ter gospodinjski aparati, izdelani na osnovi sodelovanja s tujimi kooperanti. Zadnje čase se Iskra vedno bolj usmerja k izdelavi profesionalnih motorjev za strogo namensko uporabo.

Zdrava pamet je (le) prevladala

V petek se je marsikomu, še posebej pa gospodarstvu, odvalil kar težak kamen s srca. Zbor republik in pokrajin je sprejel snopič deviznе zakonodaje za leto 1986 in s tem olajšal včasih kar težaško delo pri sestavljanju in sprejemanju razvojne resolucije države za prihodnje leto in srednjeročnega programa razvoja Jugoslavije do leta 1990, kar bo morala zvezna skupščina sprejeti še pred koncem tega leta. Vsaj tako gre razumeti sklep nedavne skupne seje predsedstva Jugoslavije in zvezne vlade. Obenem pa si je gospodarstvo na jasnem v vsaj eni stvari, izjemno pomembni za načrtovanje gospodarjenja v prihodnjem letu in spoznavanju razmer gospodarjenja nasploh: v ekonomskih odnosih s tujino. Zbor republik in pokrajin zvezne skupščine je v petek po dolgotrajnem usklajevanju republiških, pokrajinskih ter federalnih interesov, kjer je že kazalo, da soglasja ne bo, sprejel štiri pomembne zakone: o deviznem poslovanju, o prometu blaga in storitev s tujino, o opravljanju gospodarske dejavnosti v tujini in zakon o kreditih odnosih s tujino.

O podrobnostih teh zakonov tokrat ne pišemo. Tudi gospodarstvo te dni jemlje čas za analizo zakonov in za ugotavljanje svojega položaja v njih. Lahko pa rečemo, da je prevladala zdrava gospodarska pamet, tako potrebna v sedanjih jugoslovanskih razmerah. Izvoz in izvozniki so tisti, ki jih mora družba podpirati in spodbujati, da bo v tem izvozu čim več konvertibilnega. Kdor bo izvažal in izpolnjeval obveznosti do tujine, bo imel več pravic pri uvozu, tudi opreme. Poostrena je odgovornost za najemanje in vračanje posojil v tujini, bistrejše pa naj bi bile tudi vode pri notranjem deviznem poslovanju, tako v bankah kot v reproverigah. Še naprej ostaja pomembno in nespremenjeno devizno poslovanje občanov. Dinar je doma edino veljavno plačilno sredstvo.

Omenjene zakone bo dopolnila kopica spremljajočih izvedbenih predpisov. Poznavalci tega področja pravijo, da jih bo okrog 40. Vendar gora papirjev ne bo spremenila stvari, če tisti, katerih se papir najbolj tiče, ne bodo znali in hoteli razumeti njihove vsebine in pomembnosti za naše normalno delo in razvoj.

-jk

Predlagajo obvezen odjem odpadkov

Predlog sveta krajevne skupnosti Preddvor je na seji skupščine samoupravne komunalne interesne skupnosti Kranj podprl tudi delegat iz Cerkelj

Kranj — Delegat krajevne skupnosti Preddvor je na zadnji seji skupščine samoupravne komunalne interesne skupnosti Kranj konec novembra predlagal, da se v prihodnje območje celotne krajevne skupnosti vključi v obvezen odjem komunalnih odpadkov. Zdaj namreč Komunala odvaža odpadke le iz ožjega dela Preddvora, kjer so se krajani prostovoljno odločili za to.

Ker pa je zaradi onesnaževanja vse bolj ogroženo širše okolje, posebno še obstoječi viri pitne vode (Suha, Bistrica) ter jezero, in zaradi nadaljnjega turističnega razvoja kraja je svet krajevne skupnosti sklenil, naj se obvezni odvoz odpadkov uredi za celotno krajevno skupnost. To pa pomeni sprejetje ustreznega odloka na predlog skupščine samoupravne komunalne interesne skupnosti. Poleg Preddvora naj bi v ovezni odjem odpadkov vključili tudi naselja Novo vas, Hrib, Tupališče, Mače in Breg ob Kokri. Takšno stališče iz Preddvora je za svoje območje podprl tudi delegat iz krajevne skupnosti Cerklje.

A. Ž.

Urediti je treba dodatno napajanje

Izpad elektrike na daljnovodu Kleče — Doblar bi pomenilo za škofjeloško gospodarstvo veliko škodo

Škofja Loka — Letos je republiški energetski inšpektor izdal odločbo, da 110-kilovoltni daljnovod Škofja Loka—Cerkno ne ustreza več predpisom in zato ne sme več obratovati. Razlog: blizu 40 let star daljnovod je še na lesenih drogovih in je dotrajan.

S to odločitvijo pa je Škofja Loka s Selško in delom Poljanske doline ostala brez dodatnega (rezervnega) napajanja z električno energijo, če bi prišlo do okvare oziroma izpada elektrike na daljnovodu z ljubljanske smeri. Res je sicer, da v vseh teh letih daljnovod s Primorske ni bil velikokrat vključen kot rezervni vir električne energije za Škofjo Loko in njeno gospodarstvo. Vendar pa v Škofji Loki ocenjujejo, da sedanji ukrep o izključitvi primorskega daljnovoda lahko povzroči velike težave. Največ škode bi ob izpadu elektrike imelo prav gospodarstvo. In čeprav je v projektih elektrogospodarstva Škofja Loka glede napajanja opredeljena kot lokalni primer, ocenjujejo, da glede na gospodarsko in družbeno pomembnost dodatno napajanje vsekakor ne more biti lokalna zadeva.

Zato v Škofji Loki menijo, da bi morali obratovanje daljnovoda s Primorske za določen čas še podaljšati in sicer dokler se le-ta ne obnovi ali pa po drugačni poti uredi rezervno oziroma dodatno napajanje. A. Ž.

V ogroženih gozdovih sekamo preveč

Ivan Veber iz Bohinjske Bistrice — gozdar, lovec in naravovarstvenik: »Gozdnogospodarski načrti so bili narejeni v času, ko smo še vsi mislili, kako zdravi so naši gozdovi. Stanje je bistveno slabše.«

Bohinjska Bistrica — Bohinjski gozdarji gospodarijo s 13 tisoč hektari družbenih in 4500 hektari zasebnih gozdov, v katerih prevladujejo iglavci, od listavcev pa je največ bukve. To so za naše razmere dokaj bogati gozdovi, saj se v njih skrivajo precejšnje zaloge lesa, in tudi dokaj dobro odprti ter dostopni za posek in spravilo lesa. V družbenih je mreža cest gostejša (20 metrov na hektar), medtem ko je v zasebnih za zdaj šedokaj redka (11 metrov na hektar).

»Če bi gledali le na kubike, bi bilo opravičeno, da bi v družbenih gozdovih še zgostili mrežo, vendar je več razlogov, ki nasprotujejo takšnim posegom v naravo: pozimi je vzdrževanje cest zelo drago, tovrstni posegi slabijo gozdove, vse naše gozdnogospodarsko območje je v Triglavskem narodnem parku, kjer moramo še toliko bolj skrbeti za izgled krajine,« je povedal **Ivan Veber, vodja enote Notranji Bohinj v tozdu Gozdarstvo Bohinj.**

»V zasebnih gozdovih z gostoto mreže gozdnih prometnic še ne moremo biti zadovoljni,« je dodal **Lojze Budkovič, iz temeljne organizacije kooperantov Bled — delovne enote Bohinj.** »V naslednjih dveh letih bomo zgradili devetkilometrski odsek ceste od Srednje vasi do Uskovnice. Želja pa je še veliko. Slabo odprti so gozdovi proti izviru Bistrice, območje Podkorita ... Položaj ni rožnat: zaradi težavnih gospodarskih razmer ostaja vse manj denarja tudi za gradnjo gozdnih cest in traktorskih vlak.«

Mladih »furmanov« ni

»Furmanstvo« je v Bohinju dokončno zamrlo pred desetimi leti. Mladi se niso hoteli oprijeti garaškega in nevarnega dela in so se raje zaposlili v tovarnah; pa tudi treba jim ni bilo: konje so pri spravilu lesa iz gozdov nadomestili hitrejši in močnejši traktorji. Nekaj kmetov še vozi les s konji, vendar le za svoje potrebe in iz svojih gozdov. Poklicnih »furmanov« — včasih jih je bilo na desetine in so vozili les za bohinjsko gozdno upravo — danes ni več, čeprav bi bil konj še marsikje uspešnejši in cenejši od traktorjev in ostalih gozdnih strojev. »Pred leti smo za spravilo drv najeli bosanske konjiče. Težave so bile z njimi: en se je ubil, drugi si je staknil oko ... Čeprav so na dan znosili v dolino tudi tri prostorninske metre drv, se nam ni splačalo,« sta povedala sogovornika.

Jelka propada in bo propadla

V Bohinju posekajo na leto okrog 56 tisoč kubikov iglavcev in blizu deset tisoč listavcev. »To je preveč,« odločno pribije Ivan Veber. »Gozdnogospodarski načrti so bili narejeni v času, ko smo še vsi mislili, kako zdravi so naši gozdovi. Stanje je bistveno slabše. Že pred sedemnajstimi leti smo v kroniko zapisali, da je hiranje in sušenje jelk postalo množičen pojav. Leta 1971 smo opazili tudi sušenje smreke ... V dveh desetletjih (med 1960. in 1980. letom) smo v tozdu Gozdarstvo Bohinj na leto posekali 2081 kubikov sušic, kar je predstavljalo šest odstotkov celotne sečnje iglavcev; v letih od 1981 do 1984 se je letni posek sušic povečal petkratno. V bohinjskih gozdovih danes ni več zdrave jelke. Jelka propada in bo v enem desetletju ali dveh propadla. To je tudi eden od razlogov, zakaj prirastek lesa bolj upada, kot kažejo »papirnati« izračuni, zakaj se sestoji redčijo.«

»Gozdarski strokovnjaki, ki poznajo umiranje gozdov v Nemčiji, na Češkoslovaškem in v sosednjih državah, pripisujejo našim gozdovom grozljivo bodočnost,« pravi Ivan Veber. »Zastrupljenost ozračja je mnogo širša in večja, kot si mislimo. V naravi se je zanesljivo nekaj spremenilo: nekdaj so drevesa semenila na sedem do enajst let, zdaj delno semenijo že četrto leto zapored ... Naši politiki se verjetno ne zavedajo posledic onesnaženega zraka za gozdarstvo in naravo nasploh, sicer ne bi oklevali, ko je bilo treba podpisati evropski sporazum o zmanjšanju onesnaženosti zraka. Sporazuma niso podpisali! Tudi elektrogospodarstveniki so izjavili, da nimajo denarja za čistilne naprave v termoelektrarnah, ki puhajo v višje zračne plasti škodljive snovi. Leta 2000 bo okolje že tako zasvinjano, da bo večina tehnologije namenjena čiščenju zraka, voda ... narave.«

»Gozdarji smo ogorčeni. Opozarjamo, vendar nas ne jemljejo resno. Še pred šestimi leti smo na gozdnih drevesih na Jelovici opazili bujne grmičaste lišaje (znanilce čistega zraka), ob letošnjem pregledu jih ni bilo več in tudi povsod drugod so se zmanjšali. Lubadar je resda nevaren za naše gozdove, toda zdi se mi, da mu le namenjamo preveč pozornosti. Lubadar se je razvil in razširil zaradi obolelosti gozdov; gozdarji in vsi, ki jim je kaj za čisto in zdravo okolje, pa bodo morali usmeriti akcijo v zmanjšanje onesnaženosti ozračja,« meni Ivan Veber.

Požrešna jelenjad

Jeleni ne sodijo v iglaste gozdove. Ker v njih nimajo zadosti hrane, objedajo mlada drevesa in povzročajo škodo, o kateri v bohinjskem tozdu Gozdarstvo niti ne upajo na glas govoriti. Ivan Veber — gozdar, lovec in naravovarstvenik — je nazadnje le povedal, da jeleni pokončajo četrtino mladega drevja. Gozdarji sicer poskušajo v iglaste gozdove vnesti listavce in zagotovoti jelenom več hrane, vendar se problema na tak način ne da rešiti v enem letu ali desetletju. Potrebnih je sto let!

C. Zaplotnik

36. seja
DRUŽBENOPOLITIČNEGA ZBORA
skupščine občine Tržič bo v sredo, 11. decembra 1985, ob 17. uri v mali sejni sobi

36. seja
ZBORA ZDRUŽENEGA DELA
skupščine občine Tržič bo v četrtek, 12. decembra 1985, ob 17. uri v veliki sejni sobi

34. seja
ZBORA KRAJEVNIH SKUPNOSTI
skupščine občine Tržič bo v četrtek, 12. decembra 1985, ob 17. uri v mali sejni sobi

Dnevni red

- **ugotovitev navzočnosti delegatov**
- **predlog dolgoročnega plana občine Tržič za obdobje 1986—1995/2000,**
- **predlog dogovora o usklajevanju davčne politike za obdobje 1986—1990,**
- **predlog odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o davkih občanov,**
- **predlog odloka o spremembi in dopolnitvi odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve,**
- **predlog odloka o davku na promet nepremičnin,**
- **družbeni dogovor o namenski porabi turistične takse,**
- **odlok o spremembi odloka o proračunu občine Tržič za leto 1985, predlog,**
- **odlok o začasnem financiranju proračunskih potreb občine Tržič v prvem trimesečju leta 1986,**
- **seznam izdanih odločb o priznanju lastnosti kmeta v obdobju 1974—1985,**
- **odgovor na delegatsko vprašanje ter predlogi in vprašanja delegatov**

Porast socialnovarstvenih pomoči

Na družbenopolitičnem zboru skupščine občine Tržič 23. oktobra letos so delegati postavili tole vprašanje:

Koliko je v tržiški občini socialno ogroženih družin in s kakšnim številom naraščajo družine, ki so potrebne oziroma prejemajo družbeno pomoč, razne subvencije in podpore?

Odgovor so posredovali v strokovni službi občinske skupnosti socialnega skrbstva Tržič.

Družbeno denarne pomoči otrokom prejema 368 družin za 856 otrok. Do konca oktobra so za te pomoči porabili blizu 27,3 milijona dinarjev, do konca leta bodo potrebovali predvidoma 34,5 milijona dinarjev. Denar je zagotovljen.

Subvencije stanarin prejema 83 družin. Glede na to, da se je subvencija julija zvišala za 35 odstotkov, planiranih 965.000 dinarjev ne bo dovolj.

Družbeno denarne pomoči so različne. V sklopu socialnovarstvenih pravic iz socialnega skrbstva dobiva stalne družbeno denarne pomoči enajst upravičencev, začasne petnajst družin, dopolnilne sedemnajst družin, invalidnine šest upravičencev, doplačila oskrbnih stroškov v zavodih 60 upravičencev, enkratne pomoči povprečno pet na mesec in rejnine štirinajst rejencev. Za te oblike pomoči je letos planiranih približno 22 milijonov dinarjev. V okviru domicilnega varstva se socialnovarstvene pomoči izplačujejo v funkcionalni obliki. Plačila oskrbnih stroškov v vrtcih je deležnih dvanajst družin za sedemnajst otrok, šolske prehrane 171 družin za 202 otroka, šole v naravi za 32 otrok in stroškov letovanja za enega otroka, plačila električne energije za eno družino ter pomoči v enkratni denarni obliki 25 družinam. Pomoč iz domicilnega varstva je bila dodeljena skupaj 208 družinam za 281 otrok. Letos je za ta namen predvidenih 4,4 milijona dinarjev.

Primerjava med tem in preteklim letom kaže na zelo velik porast pri vseh oblikah socialnovarstvenih pomoči, predvsem pa pri enkratnih pomočeh za premostitev trenutnih težav (ozimnica, šolske potrebščine, plačilo elektrike in podobno).

Lani je družbeno denarne pomoči otrokom prejemalo 228 družin za 639 otrok, letos 368 družin za 856 otrok; subvencijo stanarin lani 43 upravičencev, letos 83; plačilo šolske prehrane lani 168, letos 202 otroka; plačilo oskrbnih stroškov v vrtcu lani sedem, letos sedemnajst otrok; pomoč v denarni obliki lani 20 družin, letos 25.

Večina turistične takse se vrača

Nov družbeni dogovor o namenski porabi turistične takse se od sedanjega bistveno ne razlikuje. Pomembnejša novost je, da se dogovor sklepa za nedoločen čas, da poleg Turistične zveze Slovenije določa za izvajalca informativne dejavnosti še Center za turistično in ekonomsko propagando pri Gospodarski zbornici Slovenije in da so podpisniki družbenega dogovora iz občin občinske skupščine, ne več izvršni sveti.

Ključ za delitev zbrane turistične takse ostaja nespremenjen: 90 odstotkov denarja ostaja v občinah, deset ga dobi Turistična zveza Slovenije za turistično propagando.

V devetih mesecih letos so v tržiški občini zbrali 464.416 dinarjev turistične takse. Desetino so nakazali Turistični zvezi Slovenije, drugo pa turističnima društvoma Tržič in Podljubelj, vsakemu polovico. Lani so v tržiški občini zbrali 237.402 dinarjev turistične takse.

Davčni dokumenti

Republiška uprava za družbene prihodke Ljubljana je posredovala v obravnavo in sprejem **predlog dogovora o usklajevanju davčne politike za obdobje 1986 do 1990**, ki ga je pripravil odbor udeleženk. Z dogovorom se občinske skupščine opredele do enotnih izhodišč za izvajanje davčne politike.

Zbori občinske skupščine Tržič so septembra razpravljali o osnutku tega dogovora. Sprejeli so nekatere pripombe glede obdavčevanja poklicnih dejavnosti, določanja višine pavšalnega letnega zneska davka in glede višine osnov in stopenj davka od premoženja. Te pripombe predlog dogovora upošteva.

Skladno s tem dogovorom je bilo treba spremeniti oziroma dopolniti tudi nekatera določila zdaj veljavnega **odloka o davkih občanov občine Tržič**. Ena od novosti je stopnja davka iz osebnega dohodka, ki se s sedanjih 0,35 odstotka zvišuje na 0,65 odstotka. Spreminja se stopnja davka za gostinsko dejavnost, ki dosega dohodke s storitvami bifejev, in sicer s 35-odstotne na 40-odstotno stopnjo.

Po zdaj veljavnih določilih odloka o davkih občanov občine Tržič je znašal pavšalni letni znesek davka 10 odstotkov od celotnega prihodka. Ta davek pa v nobenem primeru ni mogel znašati manj kot znaša 15 odstotkov enoletnega povprečnega čistega osebnega dohodka zaposlenih delavcev v gospodarstvu Slovenije v preteklem letu. S spremembo odloka bo osnova za določitev pavšalnega davka enoletni povprečni čisti osebni dohodek zaposlenih delavcev v gospodarstvu Slovenije v preteklem letu. Spodnja meja davka ostaja nespremenjena. Razen določitve zgornje meje pavšalnega davka pa so opredeljena tudi merila in pogoji, pod katerimi se lahko pavšalni letni znesek davka zniža tudi do 75 odstotkov.

Davčne osnove se valorizirajo, prav tako zneski katastrskega dohodka ter zneski pri oprostitvah in olajšavah davka iz kmetijstva. Nova je olajšava za zavezance, ki dosegajo dohodek s prodajo izdelkov umetne obrti, za katere so prejeli znak kvalitete.

V **predlogu odloka o spremembi in dopolnitvi odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve** je pomembnejša novost ta, da se promet rabljenih motornih vozil in motornih koles, ki so starejša od deset let, ne bo obdavčeval, četudi je od pridobitve lastništva minilo manj kot dve leti. Medica je uvrščena v prvo skupino med naravna vina, tako da bo obdavčena po 6-odstotni stopnji (doslej 15-odstotni). V prometni davek od plačil za storitve so uvrščene tudi proizvodne storitve, če so bile opravljene za občana ali civilno pravno osebo in opravljene delno ali v celoti iz naročnikovega materiala.

Predlog odloka o davku na promet nepremičnin navaja, da bo promet kmetijskih zemljišč obdavčen po 15-odstotni proporcionalni stopnji, saj zaradi zakonsko omejenega prometa s kmetijskimi zemljišči ni več potrebno, da bi z visokimi stopnjami davka omejevali promet teh zemljišč. Predlog upošteva tudi vsakoletno valorizacijo vrednosti za kvadratni meter zemljišč in gradbenih objektov.

Popravek proračuna

Tudi pred iztekom tega leta izvršni svet predlaga popravek občinskega proračuna. Glavni razlog za to je novi zvezni interventni zakon, ki omejuje splošno in skupno porabo, zaradi česar je bilo treba izdelati nove izračune porabe.

Vrednostno se tržiški proračun z lanskih 78 milijonov dinarjev povečuje letos na 158 milijonov dinarjev. Skladno s to rastjo dobijo več denarja proračunski porabniki. Kljub temu proračun ne more v celoti pokriti osebnih dohodkov delavcev v občinskih upravnih organih. Zanje morajo še vedno porabljati tudi lastne prihodke upravnih organov, ki bi morali biti uporabljeni za posodobitev uprave, zagotavljanje pogojev za boljše delo in podobno.

Razen popravka proračuna za letos izvršni svet predlaga delegatom še odlok o začasnem financiranju proračunskih potreb tržiške občine v prvem trimesečju 1986. leta. Družbeni dogovor, ki bo prihodnje leto uravnaval splošno porabo v slovenskih občinah, je namreč še v pripravi. Zato niso znana vsa izhodišča za oblikovanje proračuna.

Z odlokom naj bi januarja, februarja in marca 1986 porabnikom proračunskih sredstev zagotovili denar v višini največ ene četrtine vsote, dodeljene v letu 1985. Predvidoma naj bi prihodki proračuna tolikšen razpored tudi omogočali, četudi je učinek instrumentov davčne politike v začetku leta manjši, ker se davčna odmera šele začenja. Zato naj izvršni svet dobi pooblastilo zborov skupščine za najemanje premostitvenih posojil za kritje proračunskih potreb.

Kdo so kmetje

Poleti je zbor krajevnih skupnosti zahteval poimenski seznam občanov, ki jim je bila od 1974. do 1985. leta priznana lastnost kmeta. Na tem seznamu je 282 kmetov.

So seveda primeri, da je sedanje stanje drugačno kot takrat, ko je nekdo uveljavljal status kmeta, po drugi strani pa obstaja kopica ljudi, ki jim kmetijstvo pomeni glavno dejavnost in so kmečki zavarovanci, vendar doslej statusa kmeta še niso uveljavili. Število izdanih odločb (282) torej ni istovetno z dejanskim številom kmetov.

Sicer pa izključno status kmeta tistim, ki jim je priznan, ne pomeni bistvene ugodnosti oziroma pravice, saj se na ta pojem ne nanašajo nobene premije, stimulacije. Status kmeta ljudje uveljavljajo predvsem zaradi ureditve lastninskih razmerij.

Seznamu odločb o priznanju lastnosti kmeta v obdobju od 1974. do 1985. leta je dodana tudi kratka razlaga, kdo sploh je kmet. Kmet je človek, ki z osebnim delom obdeluje zemljišče, na katerem ima kdo lastninsko pravico, je za to obdelovanje primerno usposobljen ter mu kmetijska dejavnost pomeni glavno oziroma dopolnilno dejavnost. Kmet pa je lahko tudi tisti, ki mu je kmetijstvo pomenilo glavno ali dopolnilno dejavnost, vendar zaradi starosti, delovne nesposobnosti ali začasnega dela v tujini ne obdeluje kmetijskega zemljišča sam, če poskrbi za njegovo obdelavo, pa tudi tisti, ki da izjavo na zapisnik pri občinskem upravnem organu, pristojnem za kmetijstvo, da bo z osebnim delom obdeloval kmetijsko zemljišče, ki ga namerava pridobitim, da mu bo kmetijska dejavnost glavna ali dopolnilna dejavnost ter dokaže za to dejavnost primerno usposobljenost.

DOGOVORIMO SE

Planiranje do leta 2000

Dobro postavljeni cilji

Osnutek dolgoročnega plana razvoja tržiške občine je bil v javni razpravi pohvaljen tudi zato, ker stoji na trdnih nogah, torej bo cilje, sicer z dosti truda, mogoče doseči — Pisni odgovori vsem, katerih pobude v predlogu dokumenta niso upoštevane — Posebej si velja zapomniti tole misel, zapisano v planu: »Preprečevali bomo inflacijo nedodelanih sklepov (predvsem izvirajočih iz parcialnih vidikov) ter zaostrili osebno odgovornost.«

Prednostna naloga Tržičanov v naslednjih letih bo uresničitev dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije. Odpravljali bodo neproduktivno delo in možna žarišča izgub na vseh področjih ter uveljavljali stalno odgovornost za uporabo družbenih sredstev.

Življenjski standard bo rasel skladno z gospodarskim napredkom. **Za osebno porabo bodo namenili do 40 odstotkov družbenega proizvoda ter najmanj 22 odstotkov za splošno in skupno porabo,** največ do 32 odstotkov ob upoštevanju izpada sredstev solidarnosti.

Družbeni proizvod bo rasel s povprečno stopnjo 4,3 odstotka, izvoz osem odstotkov, uvoz največ pet odstotkov in število zaposlenih do en odstotek.

Konec osipa kmečkega prebivalstva

Čeprav je tržiška občina tradicionalno industrijska, je zanjo vendarle zelo pomembno tudi kmetijstvo. 4,1 odstotka površine občine, kolikor je je za njive, vrtove in sadovnjake, bo treba kar najbolj intenzivno obdelati. Osnovni razvojni usmeritvi kmetijstva sta poljedelska in živinorejska. Poljedelstvo bo pridelovalo zlasti krmo in povrtnine, živinoreja bo še naprej razvijala govedorejo s poudarkom na mlečni proizvodnji. Za pospeševanje kmetijske proizvodnje bodo Tržičani združevali denar v skladu za intervencije v kmetijstvu. S primerno motivacijo bodo ustavili nadaljnje padanje števila kmečkega prebivalstva, ki se je v zadnjih tridesetih letih osulo za 75 odstotkov.

Industrija izvozno usmerjena

Industrija, gradbeništvo in proizvodna obrt zajemajo v tržiški občini prek tri četrtine zaposlenih in ustvarjajo prav toliko družbenega proizvoda. Do leta 2000 bodo morali še bolj kot doslej upoštevati nekatere osnovne premike v tehnološko intenzivno in ekonomično proizvodnjo, ki bo tržno konkurenčna tudi na tujem. Za uspešnost take usmeritve gospodarstva so pogoj tehnično izobraženi ljudje, ki s strokovnim znanjem in inovacijami omogočajo najboljšo organizacijo dela, avtomatizacijo proizvodnih procesov in donosno poslovanje.

Skupni interesi tržiške industrije narekujejo tudi enoten pristop k programom, ki jih posamezna organizacija ne more izpeljati. Zato bodo po skupno sprejetem terminskem planu proučili možnost uvedbe enotnega družbeno-informacijskega sistema, uporabe sekundarnih surovin, razvoja blagovnega terminala, skupne transportne službe, dolgoročni razvoj in možnosti sodelovanja industrije z malim gospodarstvom, možnosti razvijanja drugih programov, raziskave tržišča in združevanje denarja za projekte skupnega pomena.

Trgovina in gostinstvo tudi za turizem

Dolgoročna usmeritev razvoja trgovine zahteva predvsem izbiro blaga za redno oskrbo prebivalstva v občinskem središču in krajevnih centrih, povečanje ponudbe trajnejšin dobrih predvsem v Tržiču, Bistrici in Križah, učinkovito in hitro prilagajanje ponudbe maloobmejnim kupcem in turistom.

Razvoj gostinstva bo usmerjen zlasti v popestritev ponudbe ob hkratnem dvigu ravni storitev in v zgraditev prenočitvenih zmogljivosti, to je manjšega hotela.

Pestrejša ponudba trgovine in gostinstva mora bolj zaustaviti prehodne goste, obnovljene planinske postojanke in skrb za bogato naravno in kulturno dediščino ter primernejše reklamiranje pa privabiti bistveno več izletnikov.

Turistična dejavnost bo povezala gostinstvo, trgovino, industrijo, lov in ribolov ter naravne in kulturne dobrine v enoten kompleks ponudbe za domače in tuje goste.

Vlaganje predvsem v kakovost dela

Na področju družbenih dejavnosti bo poraba omejena. Razvoj bo usmerjen predvsem v večjo strokovnost delavcev-izvajalcev, v hitrejše uvajanje novih tehnologij in komunalne informatike kot sestavnega dela učinkovitosti odločanja.

V drugi polovici osemdesetih let bodo novogradnje le izjema (vrtec Palček, prizidek h Grajzerjevi osnovni šoli), sicer pa bo denar namenjen predvsem temeljitemu vzdrževanju in posodobitvi šol, športnih objektov in naprav, kulturnih spomenikov, domov družbenih organizacij v krajevnih skupnostih pa tudi opreme. Za kasneje je med drugim predvidena postavitev kulturnega doma v Tržiču ter športne dvorane.

Skupaj 1120 stanovanj

Do leta 2000 bodo v tržiški občini zgradili predvidoma 1120 stanovanj. Razmerje med blokovno in individualno gradnjo bo 40 : 60. Blokovna bo usmerjena v Tržič, Križe in v Bistrico, individualna pa v vsa naselja, nekoliko živahneje pa v Križe, Kovor, Sebenje, Podljubelj in Lom.

V komunalnem gospodarstvu bodo do leta 2000 rešili probleme, ki so se zaradi neprimernega sistema financiranja in pomanjkanja denarja za naložbe v komunalne objekte in naprave nakopičili v preteklosti.

Dogradili bodo sistem primarnega vodovodnega omrežja, vezanega na vir Črni gozd, in s tem zagotovili dovolj pitne vode na območju celotne občine.

Dogradili bodo začeti kanalizacijski sistem in ga priključili na centralno čistilno napravo. Hkrati z njo bodo zgradili tudi sekundarno mrežo in priključke.

Najprej bodo dogradili odlagališče odpadkov v Kovorju in nato organizacijsko razširili zbiranje in odvoz odpadkov na vso občino.

V Križah in Lomu bodo dokončali razširitev pokopališč in pri obeh zgradili mrliški vežici. Med Bistrico in Kovorjem bodo odprli novo pokopališče.

S telefonskim omrežjem bodo pokrili celotno občino, tako da bo praviloma po en telefonski aparat na stanovanjsko enoto.

Z bodočo mestno obvoznico od križišča pri BPT do Raven bodo izločili promet iz ožjega mestnega jedra. Zgradili bodo nov odsek ceste od Bistrice do Brezij pri Tržiču.

Nižinske dele Tržiške Bistrice in Mošenika bodo do leta 2000 dokončno regulirali, na višinskih in drugih hudournikih pa nadaljevali ureditvena dela. Postavili bodo naprave za čiščenje odpadnih voda.

Ljudje bodo starejši

Prebivalstvo tržiške občine bo v dolgoročnem obdobju do leta 2000 naraščalo s povprečno letno stopnjo en odstotek, od 14.300 v letu 1985 na 16.700 v letu 2000. Obenem se bo spremenila tudi starostna sestava: povprečna starost 34 let ob popisu leta 1981 bo v letu 2000 dosegla 37 let.

Leta 2000 bo zaposlenih nekaj prek 8000 Tržičanov. Izobrazbena struktura se bo bistveno popravila, kar je nujno za prehod v višjo kvaliteto dela.

Nove knjige Prešernove družbe

Naklada, da že dolgo ne takšne

Na Prešernov rojstni dan je založba, ki nosi pesnikovo ime, izdala letošnjo redno letno zbirko. Letos je izšla v skupni nadkladi 171 tisoč izvodov, povprečna naklada vseh sedmih knjig, vštet je tudi Prešernov koledar, je 24.428 izvodov. Naklada redne letne zbirke je bila zadnjič višja pred 19 leti.

Prešernova družba, ki bo januarja prihodnje leto imela že 20 tisoč članov, je na dan pesnikovega rojstva razveselila svoje bralce in stalne naročnike s šestimi novimi knjigami in Prešernovim koledarjem. Izšle so Grenko brinje Polone Škrinjar, Sledi Toneta Peršaka, obe deli sta nagrajenca lanskega natečaja, Miloša Mikelna Zgaga vojvodine Kranjske, Baronov mlajši brat Vitana Mala, iz letos začetega niza Sto slovenskih je dr. Ivan Sedej izbral Sto najlepših umetniških slik, dr. Miha Likar pa je v knjigi Ljudje pravijo o zdravju zbral kopico ljudske modrosti.

Polona Škrinjar pri Prešernovi družbi izdaja že tretjo knjigo, za Pavlo in Črnim človekom še **Grenko brinje**, v založbi pa je že njen četrti rokopis.

»Grenko brinje je povest o kmetu Andreju Brvaču, ki samotari na gorenjski kmetiji, na ničvredni zemlji, ki mu jo vrh vsega spodjeda še reka,« je ob izidu povedala pisateljica. **»Tudi v tem delu moj kmet postane delavec, zapusti družino in zemljo, a ostaja v sebi razklan, nepotešen, nesrečen, ker se v novem svetu nikakor ne more vpeti. Izhajam iz doline, kjer živijo polkmetje. Vsa leta že opazujem družino, ki živi na skopi zemlji, tej sem tudi namenila Grenko brinje. Pravzaprav ženski, ki je kot brinov grm, ki živi in vztraja na zemlji.«**

Lik Poloninih knjig je delavec-kmet v svojem odnosu do zemlje, motiv pa, kako preživeti, kako obstati na zemlji.

Sledi Toneta Peršaka so tradicionalni roman, v katerem se junak nameni spremeniti svet, a ta pohod v svet se konča z resignacijo. Delo bralcu prinaša zgodovino, pa ne tisto togo, šolsko, vpeto v poučne klišeje, temveč ono, ki si jo piše posameznik.

Z **Zgago vojvodine Kranjske** Miloša Mikelna dobiva zbirka Prešernove družbe tudi satirično, humoristično delo. Avtor je v knjižici zbral niz humorističnih zapisov, ki jih je več let objavljal na radiu, v Pavlihi in drugje. Oblikuje jih preprost humor in drobec satire, tisto pač, kar privablja množico bralcev.

Baronov mlajši brat je najboljše mladinsko delo Vitana Mala, Sicer pa njegova enajsta knjiga. Avtor pravi, da tudi najljubša, ker jo je sam ilustriral. Delo, ki se ukvarja z mladinskim uporništvom, je nastajalo šest let.

Iz niza Sto slovenskih je pred bralci letos **Sto najbolj znanih umetniških slik** avtorja dr. Ivana Sedeja, knjiga, ki je bogato ilustrirana z reprodukcijami. Knjiga je sicer rezultat avtorjevega osebnega izbora, a tudi pregleda slovenske slikarske umetnosti skozi zgodovino.

Ljudje pravijo o zdravju dr. Mihe Likarja je poučen, zabaven in tudi strokoven priročnik o zdravju, poln ljudske modrosti. Imenitno ga dopolnjujejo ilustracije Boža Kosa.

Sedma knjiga je Prešernov koledar. Letos ima zbirka tudi privlačnejše oblike kot minula leta, saj je bogata celo broširana izdaja, knjige pa so vezane tudi v polusnje. Izdajo zbirke sta letos omogočili Kulturna skupnost Slovenije in Ljubljanska banka.

D. Ž.

Slovenski koledar

Slovenska izseljenska matica v Ljubljani je pred dnevi izdala 33. letnik **koledarja za Slovence po svetu.** Namenjen je torej slovenskemu življu na tujem, nič manj pa ni zanimiv za domačo javnost, saj ob splošnem vsebinskem delu objavlja tudi raziskovalna dela iz zgodovine slovenskega in v tem pogledu je edina redna slovenska publikacija.

Slovenski koledar je zelo primerno novoletno darilo, če imate sorodnike na tujem. Velja 800 dinarjev, vključno s poštnino z navadno pošto, letalsko poštnino je treba plačati posebej.

Preletimo na kratko vsebino. Uvodoma je objavljen govor Dušana Šinigoja na majski proslavi 40-letnice ustanovitve prve slovenske vlade. Janez Stanovnik piše o naših bremenih odplačevanja tujih dolgov, Tomo Štefe o razvoju Ljubljane do leta 2000, dr. Dušan Nečak o koncu druge svetovne vojne na naših tleh, objavljen je govor Cirila Zlobca na letošnjem kongresu Zveze pisateljev Jugoslavije, Mihael Glavan piše o zapuščini Otona Župančiča, Jože Javoršek o štiristoletnici smrti Primoža Trubarja, France Vurnik o pretekli slovenski gledališki sezoni, Julijan Strajnar o pritrkavanju — slovenski ljudski glasbeni umetnosti, Marija Makarovič o medsebojni pomoči na vasi ob poglavitnih življenjskih mejnikih, Jožko Šavli o denarju na Slovenskem, Evgen Bergant o smučanju, najpopularnejšem športu na Slovenskem. Ponatisnjen je nekoliko skrajšani uvod dr. Antona Trstenjaka k raziskavi dveh zamejskih raziskovalcev, Emidija Susiča in Danila Sedmaka, o tihi asimilaciji, izšla pa je pri Založništvu tržaškega tiska.

Koledar vsebuje tudi literarni del in gradivo o življenju Slovencev po svetu. Opremljen je z barvnimi in črnobelimi fotografijami, tudi oprema je lična. Posebej velja omeniti fotografski vložek Janeza Zrneca o Beli krajini. Domiselno je opremljen tudi koledar sam, ki je seveda na začetku. Vsak mesec predlaga pravo, domačo jed: mlince, krhke flancate, burkaše, pečene postrvi, ženitovanjski kolač, domač koruzni kruh, jajčni hren, mavželjne, kašnati zavitek, krompir v oblicah, kokošjo obaro s krompirjem in pehtranovo potico.

MV

Jože Eržen razstavlja v Ljubljanski banki v Kranju

Vrenje barv

Jože Eržen je po svoji osnovni akademski izobrazbi kipar, ki se razen kiparskemu delu v zadnjih letih zavzeto posveča tudi slikarstvu.

Zgodnejša slikarska dela Jožeta Eržena nosijo v sebi še veliko kiparske dediščine. Liki, ki nastajajo na dvodimenzionalni ploskvi, so plastično občuteni, bolj tonsko kot koloristično obravnavani, kompozicija je trdna, v sebi zaključena in ne sili prek roba slike v prostor.

Polagoma se slikarjev barvni svet obogati: poteze čopiča postajajo bolj in bolj sproščene, kompozicija se rahlja, motiv v sliki išče stik z okoljem.

Jože Eržen se v svojih oblikovnih prvencih pogosto omejuje na stroge likovne tvorbe, vendar obdobje slikarjevih bolj ali manj abstraktnih form kmalu nasledijo tihožitja, portreti in še posebej krajine. Med zadnjimi slikarja močno privlačijo obmorski motivi, kjer se njegov kolorit bogati z intenzivno modrimi toni morja, z zelenimi pasovi mediteranskega rastlinstva in belimi ploskvami kamnitih tal.

Zgodnje marine in drugi krajinski motivi Jožeta Eržena so v pretežni večini realistično zasnovani, čeprav se slikar ne ogiblje določenih oblikovnih stilizacij. Prav to preoblikovanje naravnih oblik omogoči kasneje prevlado barve v sliki v tolikšni meri, da motiv nemalokrat zgubi svojo razpoznavnost in se spremeni v živo vrvenje barvnih ploskev in lis. Vendar pod plazom barv še vedno čutimo krajinski motivni svet, ki se mu Jože Eržen ne more in ne želi odpovedati. To hotenje dobro zaznamo pri slikarjevi zadnji skupini slik, ko se iz silovitega vrenja barv še vedno jasno kažejo poteze figur, obrisi krajine in predmetov v njej. Zdi se, kot bi slikar svojo povsem konkretno, jasno predstavo slikarskega objekta le blažil s prelivi barv in njegovo trdno obrisnost mehčal s pisano mrežo lis in linij.

Cene Avguštin

Na Breznici nastopila dva zbora

Breznica — V soboto, 23. novembra, so imeli v krajevni skupnosti po dolgem času spet kulturno prireditev. Nastopil je domači pevski zbor, kot gost pa mešani pevski zbor iz Vuzenice. Zapela sta narodne, umetne in partizanske pesmi. Domači zbor vodi Majda Eržen, vuzeniškega Dana Poberžnik. Vsak zbor se je predstavil z devetimi pesmimi, na koncu sta skupaj zapela še dve. Njun spored se je dopolnjeval, slišali smo narodne pesmi od tržaških do prekmurskih. Občinstvo je dokaj dobro napolnilo dvorano, kar kaže, da si krajani želijo kulturnih prireditev.

MF

Cerkljanski pevci v Planini pri Rakeku

Cerklje — Moški pevski zbor Davorin Jenko iz Cerkelj pod vodstvom Jožeta Močnika je pred dnevi gostoval v Planini pri Rakeku. Prvi del koncerta je bil posvečen pesmim skladatelja Davorina Jenka in pesmim iz svetovne zborovske ustvarjalnosti. V drugem delu koncerta pa so zapeli pesmi slovenske romantike in slovenske ljudske pesmi. S tamkajšnjim pevskim zborom so se dogovorili o sodelovanju.

Cerkljanski zbor bo imel še nekaj podobnih koncertov po Sloveniji, pripravlja pa se že na tekmovanje slovenskih pevskih zborov, ki bo aprila prihodnje leto v Mariboru.

J. Kuhar

Pisan kulturni večer

Brezje — Kulturno društvo Brezje je 30. novembra pripravilo kulturno prireditev, v kateri je sodelovalo 29 nastopajočih. Sestavljena je bila iz treh delov, v prvem so nastopili posamezniki, v drugem delu so pripravili kviz, v tretjem je nastopila domača dramska skupina. V prvem delu so nastopili Slavko Antolič, Martin Praprotnik, Tomaž Toman, Francka Ferlič, Anica Janša, Tončka Marolt, Stanko Kunej, Alenka Zor, Rudi Praprotnik in Franc Golter. Igrali so na harmoniko, brali lastne pesmi in Minatttije pesmi, predstavili so se z diapozitivi, na razstavi slik pa se je predstavil Jože Pristavec. V drugem delu so pripravili kviz na temo »Ali poznaš Brezje«. Pomerili so se Angelca Branilovič, Valerija Katrašnik, Cvetka Potočnik, Aleš Čebavs, Blaž Praprotnik in Brane Vovk, člani osnovne organizacije ZSMS Brezje. V tretjem delu pa se je domača dramska skupina v sestavi Dušan Kocjančič, Marica, Kocjančič, Alenka Plemelj, Helena Cotelj, Fanika Blatnik predstavila s komedijo Mali oglasi domačega avtorja Vladimirja Primca.

V dvorani se je zbralo 240 poslušalcev, prireditev je povezoval Slavko Knafelj. Prireditev so podprli Almira Radovljica, Špecerija Bled, krajevna skupnost Brezje in Vilijem Klanšek.

S. F.

Zbirka knjig v prihodnjem letu

Prihodnje leto bo v redni zbirki Prešernove družbe izšlo pet knjig. Nagrajeni roman je knjiga **Tudi jaz vidim** Luja Šproharja. Mladi pisatelj z njim vsebinsko nadaljuje svoj prvenec Proti življenju za zaveso, o mladem oslepelem fantu, ki se kljub invalidnosti pogumno prebija skozi življenje. Romana sta osebni izpovedi, saj je pisatelj tudi sam slep. Kratka proza pod naslovom **Zgodilo se je** je pisatelja Antona Ingoliča je knjižni dar založbe pisateljevi osemdesetletnici. Mladim bralcem bodo prihodnje leto ponudili veder in poučen mladinski potopis Mimi Malenškove **Počitnice v Bayangi**. Iz niza Sto slovenskih bodo prihodnjič predstavili **Travniške rastline na Slovenskem** avtorjev Andreja Seliškarja in Toneta Wraberja. V priročniku Vladimira Utvića **Velike in male bolezni človeštva** pa so prikazane skoraj vse najpogostejše bolezni, ki jih je v stoletjih in tisočletjih zabeležilo medicinsko, pisateljsko ali zgodovinarjevo pero. Zbirko bo povezal v celoto Prešernov koledar.

MOJ GLAS

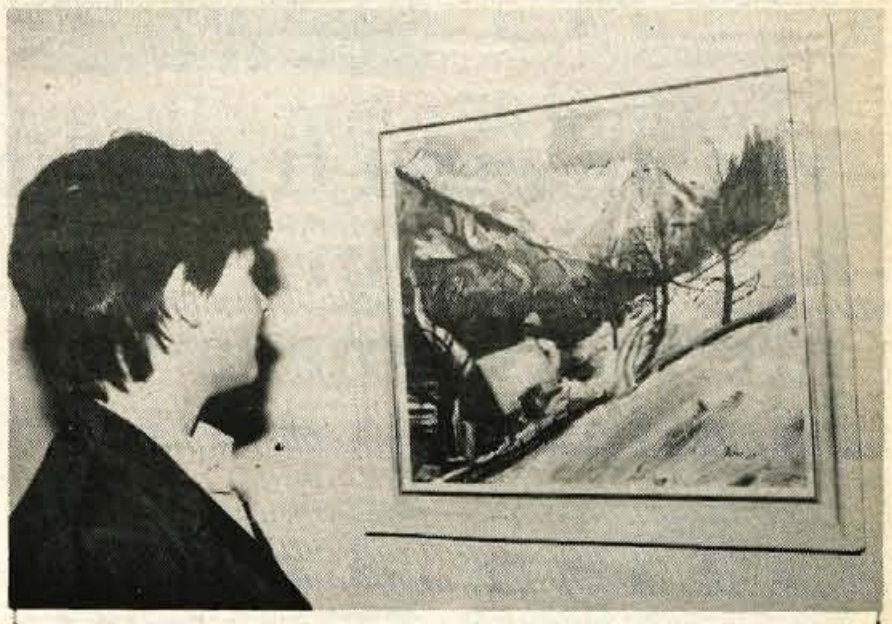

Razstavi v Iskri Železniki — V počastitev dneva republike so pripravili kulturniki Iskre iz Železnikov v tovarniških prostorih dve razstavi. Na prvi se predstavljajo likovniki Rafko Primožič, Snežna Thaler, Lojze Tarfila, Matevž Jensterle in Vladimir Polajnar ter fotograf Franc Rant. Drugo razstavo pa so pripravili člani foto skupine Iskre Železniki. (jk) — Foto: F. Perdan

Tušek v Cankarjevem domu

Kot likovno delo meseca je bila novembra v Cankarjevem domu v Ljubljani razstavljena slika Triptih 1985, delo akademskega slikarja Vinka Tuška iz Kranja

Ob izbrani sliki Triptih Vinka Tuška za delo meseca moram zaradi lažjega razumevanja odločitve poseči nekoliko nazaj. Pred približno dvajsetimi leti je Vinko Tušek v svojih zgodnjih grafikah obdeloval »urbanizirani prostor naselij«. Spopadanje s prostorom je potekalo takrat na ravnini grafičnega lista, kar je bilo slikarju premalo in je prešel na obdelavo objektov oziroma na poslikavanje oblih in zapleteno skonstruiranih objektov. Iz tega je povzel zaključek, da je resnično celostno delo možno le v urejanju ambienta. Prostornina škatle, sobe ali galerije mu pomeni nadomestilo slike in hkrati sliko sámo. Prvo takšno ambientalno ureditev prostora je naredil leta 1970 v Moderni galeriji (Neokonstruktivisti: Hrvatcki, Čadež, Lapajne, Tihec, Tršar, Tušek). Letos je v galeriji na gradu v Škofji Loki (delno spremenjeno pa na Jesenicah) postavil razstavo, ki smo jo poimenovali Sprehod skozi sliko. Za ureditev velikega galerijskega prostora je uporabil množico likovnih del nepravilnih oblik, ki so bila kot delci neke slike, kot zapisi idej, kot fragmenti; obešeni v prostor galerije so ustvarjali celoto, ambient, likovno delo, skozi katerega se je obiskovalec-gledalec — lahko sprehajal, gledal, kombiniral poglede in soustvarjal. Bilo je, kakor da obstoji nedoumljiv poseg, ki usklajuje neskladne elemente in omogoča, da ostanejo skupaj v celoti. Zdaj je Vinko Tušek vse to strnil v eno samo sliko. V Triptihu je vse pridobljene izkušnje združil v eni sami sliki, ki je kot produkt, dokončen vsaj za sedaj, ki je kot rezultat razmišljajočega duha.

Če likovno delo ponižamo samo na opis, ga oropamo vsega tistega, kar je podlaga za razumevanje njegove resnosti. Klee je nekje zapisal, da se: »...oko pase po tej površini slike in kakšnim potom, ki so zastavljena v delu, sledi?« Če prav pomislimo, še nikoli ni bila definicija »branja slike« točnejša: Tuškova slika se predstavlja kot nasledek vseh naših spominov na oddaljene primere, ki nam jih ponuja, na primer, stara rokopisna knjiga ali krilni gotski oltar ali slikano okno v gotski katedrali ali in tudi kot nasledek vseh znakov, ki so bili nekoč vtkani v kulturo Mayev. Tuškova slika Triptih nas res spominja na vse to, naša zaznava je sprva takšna, vsaj ko prvič z očmi zajamemo celotno podobo. Navadno beremo od leve proti desni. Vinko Tušek nam vsili branje od zgoraj navzdol: krili triptiha sta zasnovani iz po treh likovnih elementov, ki jih slikar v srednjem polju sestavlja v strukturo in ritem ter oboje nato obvladuje vso celino. Vsakemu delu je podarjena lastna vizualna vrednost in celotna podoba jo sprejema od posamičnih detajlov. In vsak del te celote bi bil že zopet lahko organizem za sebe. Slikar je zbral na eni sliki zbirko pogledov »na zadevo«, kot pravi sam, kajti slika je zgrajena iz elementov, gostot, barv in črnin, igračkasto fantazijskih ovinkov znotraj neke scenografije. To je sestav zaokroženih linij, poševnin in vertikal, horizontalnih delitev, moduliranih z orientacijo, debelino in gostoto barvnih potez, to je kompleksen sistem, ki dopušča slikarju izpovedati čisto slikarski stavek, ne samo besede. V njem je veliko vplivov postmoderne umetnosti, toda Tušek s tem ni degradiral osnovne ideje, ki jo to likovno delo vsebuje. Vsebina usmerjajočega in osvobajajo dinamizma, ki v sebi zbira zemeljsko silo in je poudarjeno tudi z vertikalami celotne podobe, je hkrati tudi umirjeno uravnotežena z zastrto ekspresijo.

Andrej Pavlovec

V Radovljici razstavlja Hans Kracker

Barvne impresije

Akvarelno slikarstvo avstrijskega slikarja Hansa Krackerja, ki v okviru kulturnega sodelovanja med koroškimi in gorenjskimi likovniki gostuje v hotelu Grajski dvor v Radovljici, pomeni zanimivo informacijo o stanju in rasti ljubiteljskega likovnega snovanja onstran Karavank. Slikar se predstavlja s 15 akvareli, v glavnem pejsaži, v katerih spoznavamo krajinske lepote Koroške, Štajerske, Italije pa tudi naše jadranske obale (Biograd na moru, Kornati, Krka pri Šibeniku) in še posebej Slovenije (Bohinjsko jezero, Rateče itd.)

Bera akvarelov Hansa Krackerja je rezultat slikarjevih dolgoletnih prizadevanj. Slikar je začel slikati že pri 15 letih in si je z vztrajnim delom in z udeležbo na številnih likovnih predstavitvah doma in v tujini pridobil ugledno mesto med sodobnimi avtrijskimi ljubiteljskimi slikarji. V resnici akvareli Hansa Krackerja po svoji kvaliteti prav nič ne zaostajajo za podobnimi deli poklicnih slikarjev.

Slikarstvo Hansa Krackerja se po svoji osnovni stilni usmerjenosti še giblje v mejah realizma, toda slikarjeva izrazna moč tiči predvsem v barvi, ki jo vehementno, kar na impresionističen način nanaša na papir in z njo nemalokrat doseže prav presenetljive razpoloženjske učinke. Poteze njegovega čopiča ne poznajo ostrih obrisnih linij, barve prehajajo ena v drugo in tako ustvarjajo barvno preprogo najrazličnejših krajinskih oblik.

Uglašenost oblik, topla barvno vzdušje in široka skala razpoloženj, ki se skriva v avtorjevih delih, so glavne odlike slikarstva Hansa Krackerja.

Cene Avguštin

Dvajsetletnica KŽK-jevega tozda MESOIZDELKI

Večstoletna tradicija klavništva in predelave mesa v Škofji Loki

Zgodovinski viri navajajo, da je bila že pred sedemsto leti v Škofji Loki dobro razvita mesarska obrt. Urbarja iz leta 1291 in 1318 omenjata, da so mesnice stale pri grajskih vratih na obzidju s selške strani. Tri stoletja kasneje, natančneje 1649. leta, je bilo v mestu že sedem mesnic. Leta 1903 so postavili večjo klavnico in po končani drugi svetovni vojni še večji predelovalni obrat. Pozneje sta v mestu delovali dve mesarski podjetji, ki sta se združili 1958. leta; že tedaj pa so loški mesarji izvažali svoje izdelke v Trst in Avstrijo.

Po različnih reorganizacijah so pred dvajsetimi leti vse klavniško-predelovalne zmogljivosti združili in ustanovili podjetje Mesoizdelki, kateremu so se kasneje pridružili še Prehrana iz Cerknega, Mesarsko podjetje Tržič in Mesarija Stična. Vse do leta 1974 so bili Mesoizdelki pod okriljem Kmetijskega gospodarstva Škofja Loka, od leta 1982 pa so v sestavi Kmetijsko živilskega kombinata Gorenjske, kjer so se najprej ukvarjali le s predelavo mesa, od predlani oziroma lani pa tudi s prodajo mesa in mesnih izdelkov.

Največji preskrbovalec Gorenjske z mesom in mesnimi izdelki

Mesoizdelki so danes največji preskrbovalec Gorenjske z mesom in z mesnimi izdelki, med največjimi na ljubljanskem območju in zelo pomembni tudi pri oskrbi prebivalstva na Dolenjskem in Primorskem. Lani so dali na tržišče 2300 ton izdelkov, letos načrtujejo, da jih bodo še 200 ton več. Nekaj več kot polovico izdelkov naredijo v škofjeloškem obratu, približno tretjino v Kranju in ostalo v Stični.

Poslovno so organizirani v pet delovnih enot:

— **Klavnica Škofja Loka** je osrednja gorenjska klavnica za zakol prašičev in govedi. V njej lahko na leto zakoljejo 20 tisoč prašičev in 12 tisoč glav goveje živine.

— **Klavnica Tržič** je kot prva v Jugoslaviji začela s strojnim odiranjem prašičev. Njene zmogljivosti so 30 tisoč prašičev na leto.

— **Predelava Škofja Loka** se je osredotočila na proizvodnjo barjenih, poltrajnih in suhomesnatih izdelkov. V tem obratu lahko na leto naredijo 2200 ton izdelkov.

— **Predalava Kranj** bo z ukinitvijo obrata v Škofji Loki postala osrednji predelovalni obrat v temeljni organizaciji. Danes so njene zmogljivosti 1200 ton izdelkov na leto, po obnovi in posodobitvi pa 2700 ton. V Kranju je tudi glavno skladišče s pakirnico za klasično in vakuumsko zavijanje mesa.

— **Predelava Stična** se je opredelila za proizvodnjo trajnih mesnih izdelkov. Na leto lahko naredi 400 ton izdelkov.

Dvainsedemdeset mesnic in trgovin v štirinajstih slovenskih občinah

Mesoizdelki imajo široko razpredeno prodajno mrežo. Največ mesnic in delikatesnih trgovin imajo na Gorenjskem in na ljubljanskem območju, razen tega še dve na Dolenjskem in tri na Primorskem. Skupna prodajna površina dosega 3296 kvadratnih metrov. V vseh mesnicah in delikatesah prodajajo lastne izdelke ter meso, poleg tega pa tudi trgovsko blago drugih proizvajalcev — predvsem v krajih, kjer so njihove mesnice edine prodajalne.

V kranjski občini imajo devetnajst mesnic in delikatesnih trgovin — v mestu, predmestju in tudi na precej oddaljenem Jezerskem, v tržiški občini šest — v mestu, Križah in Bistrici, v škofjeloški občini, kjer je tudi sedež temeljne organizacije, devet — v mestu, predmestnih naseljih ter v vaseh Selške in Poljanske doline, v radovljiški občini štiri, na Jesenicah eno, v Ljubljani 21, od tega štiri v občini Center, sedem v Šiški in deset na Viču, dve v grosupeljski občini — eno v mestu in drugo v Stični, po eno v Novi Gorici, Tolminu, Idriji in Sežani.

Mesoizdelki so nekdaj imeli še širšo razpredeno prodajno mrežo (90 mesnic in trgovin), vendar so jo morali zaradi prevelikih prevoznih izdatkov skrčiti. Zaprli so več poslovalnic v bolj oddaljenih krajih (predvsem v Istri); nekaj mesnic, ki poslujejo na robu gospodarnosti, pa bodo ukinili tudi v naslednjem petletnem obdobju ali bodo le skrajšali njihov prodajni čas. Načrtno se bodo lotili posodabljanja mesnic in vzgoje dobrih mesarjev-sekačev, ki bodo znali prisluhniti željam strank. Predvidevajo, da bodo z združitvijo predelave in trgovine lahko več vlagali v posodobitev poslovalnic ter v izboljšanje in obogatitev ponudbe.

Medalje — priznanja za kakovost

Čeprav imajo v Mesoizdelkih že dokaj zastarelo opremo, njihovi izdelki na raznovrstnih razstavah redno dobivajo priznanja za kakovost. Za to so zaslužni vsi, od delavcev, ki delajo pri izkoščevanju, mešanju, polnjenju in toplotni obdelavi do tehnologa Antona Muleja, ki v vseh treh obratih skrbi za uvajanje novih izdelkov. V zadnjem času je ob njegovem strokovnem vodenju in s sodelovanjem vseh delavcev v predelovalnih obratih nastalo nekaj novih izdelkov, ki so na ocenjevalnih razstavah dobili priznanja, dobro pa so jih sprejeli tudi kupci.

Med nagrajenimi izdelki je pogosto **loški čebriček.** Odlikuje se po domiselni embalaži, saj kupec poleg kakovostnega izdelka dobi še zanimiv čebriček, ki vse bolj postaja značilen turistični spominek. Že vrsto let dobiva najvišja priznanja **gorenjska zaseka**. Na zadnjem ocenjevanju v Gornji Radgoni so Mesoizdelki prejeli kar pet medalj: zlato za **stiško salamo**, srebrno za domiselno pakirano suho klobaso v zaseki, imenovano **zase-basa**, ter tri bronaste: za gorenjsko zaseko, za **vikend klobaso s sojo in suho domačo klobaso**. Med izdelki, ki so pogosto nagrajeni z medaljami za kakovost, so tudi **delikatesni želodec, pečeni pariški mesni sir, prekajena gnjat v mreži, suha domača salama** . . . Kupci veliko povpraševajo tudi po **slovenski klobasi**, po **krvavicah in pečenicah** in drugih izdelkih iz bogate ponudbe škofjeloških Mesoizdelkov.

Medalje, priznanja in pohvale kupcev kažejo, da v tej temeljni organizaciji namenjajo kakovosti veliko pozornosti. Priznajo, da pride včasih tudi do napak in pomanjkljivosti, vendar se trudijo, da bi bilo teh čimmanj. Po posodobitvi predelovalnega obrata v Kranju se bo kakovost izdelkov še povečala.

Za usklajen razvoj v sozdu

Delavci KŽK-jeve temeljne organizacije Mesoizdelki so se odločili za združitev v sozd Mercator-KIT, ker so spoznali, da bodo v organizaciji, ki ima močno razvito prodajno mrežo, lažje prodajali svoje izdelke tudi na območja, kamor doslej še niso prodrli; obenem pa so opozorili, da bo le usklajen razvoj na področju klavništva in predelave mesa dal ugodne rezultate.

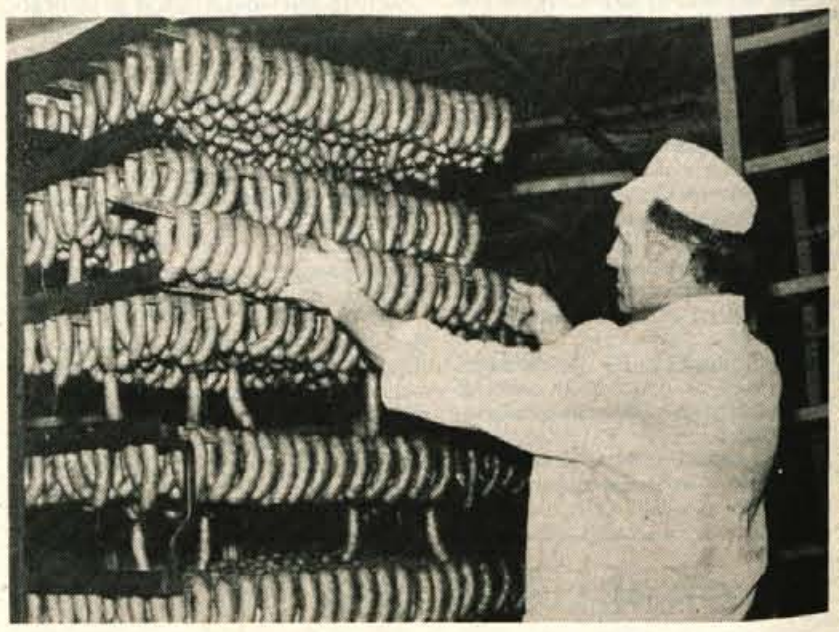

Do govedi in prašičev s sovlaganji in kooperacijo

V Mesoizdelkih so si s sovlaganji zagotovili na leto 15 tisoč prašičev iz Kočevja vse do leta 1996, iz Stične sedem tisoč do leta 2001, iz Pitomače devet tisoč do 1996. leta in iz PIK Garešpica pet tisoč do leta 1995 ter razen tega na podlagi dolgoletnega dobrega sodelovanja še 20 tisoč prašičev iz Bjelovarja in Osijeka ter pet tisoč iz lastne kooperacije.

Tričetrt govedi dobijo v gorenjskih kmetijskih zadrugah in v lastni kooperaciji, ostalo pa na ljubljanskem območju, na Dolenjskem in malenkost tudi zunaj Slovenije. Kooperacijo so razvili po vsej Gorenjski, v okolici Ljubljane in na Dolenjskem. Besede direktorja tozda Mira Duiča — »želimo še okrepiti zaupanje do kmetov in kupcev naših izdelkov« — dovolj nazorno pokažejo njihovo usmeritev in poslovno politiko: ni redne oskrbe in kakovostnih izdelkov brez redne dobave govedi in prašičev.

Delitev dela

V Mesoizdelkih so v preteklih letih zaradi boljše organizacije dela, večje izkoriščenosti naprav in izboljšanja higienskih in delovnih razmer izvedli delitev dela. V Tržiču so opustili klanje govedi in predelavo ter se osredotočili le na klanje prašičev. V Stični in Kranju so ukinili klanje živine, v Škofji Loki pa pakirnico ter skladišče izdelkov in trgovskega blaga.

Brez vlaganj ne bo napredka

V Mesoizdelkih se dobro zavedajo, da brez vlaganj v klavnice, mesnopredelovalne obrate, mesnice, delikatesne trgovine in v druge objekte ne bo napredka. V tržiški klavnici nameravajo posodobiti tehnološki postopek pri hlajenju mesa. V Kranju želijo čimprej končati prenovo predelovalnega obrata in tjakaj preseliti predelavo iz Škofje Loke. Loško klavnico bi morali obnoviti in ji zagotoviti izvozno dovoljenje. V dolgoročni načrt do leta 2000 so zapisali, da bodo pospešeno obnavljali in posodabljali opremo; radi pa bi tudi uresničili že dolgoletno željo loških mesarjev in zgradili sodoben, osrednji gorenjski mesno-predelovalni obrat.

Najpomembnejša naložba v naslednjem petletnem obdobju bo izgradnja hladilnice na Trati pri Škofji Loki. V temeljni organizaciji se prizadevajo, da bi začeli graditi spomladi in da bi gradnjo naslednje leto tudi dokončali. Zmogljivost hladilnice bo v prvi fazi 1500 ton, s poznejšo dograditvijo pa se bo povečala za nadaljnjih 1500 ton.

RAST IN RAZVOJ tozda in njegovih predhodnikov v zadnjih 25 letih

leto	meso (v tonah)	izdelki (v tonah)
1960	2450	1220
1970	3500	1700
1975	6200	1800
1980	5920	2250
1984	5500	2300
1985	5794	2500

MEDALJE ZA KAKOVOST v zadnjih letih

leto	zlata	srebrna	bronasta
1979	delikatesni želodec vikend klobasa	loški čebriček	prekajena gnjat
1981	gorenjska zaseka loški čebriček	vikend klobasa	stiška salama
1984	gorenjska zaseka loški čebriček	gorenjska zaseka	pečen mesni sir vikend klobasa suha domača
1985	gorenjska zaseka stiška salama	zase-basa	vikend s sojo gorenjska zaseka

Nov film o plezalni tehniki

V Kranju so prvič prikazali novo delo Zastava filma o osnovah alpinistične tehnike — Razen za pouk pripadnikov armade bo namenjeno širšemu občinstvu — Zadovoljni ustvarialci filma

Kranj — Sredi minulega petka se je beograjski Zastava film predstavil v kranjskem kinu Center z novim delom o osnovah alpinistične tehnike in plezalski opremi. Polurni izobraževalni film si je razen predstavnikov ustvarjalca, pripadnikov enote armade, ki nadaljuje tradicije Prešernove brigade, pa gorenjskih gorskih reševalcev ogledalo več delavcev upravnih služb za ljudsko obrambo in štabov teritorialne obrambe, rezervnih vojaških starešin ter članov planinskih organizacij.

V armadi so dolgo razmišljali, kot je pojasnil zbranim na premieri filma starešina **Špiro Niković**, kako zapolniti vzel med učnimi pripomočki za alpinistični pouk. Davno zamisel o filmu s tega področja jim je pomagal uresničiti splošen napredek alpinizma pri nas, razvoj tehnične opreme in zlasti tesen stik z gorenjskimi alpinisti in reševalci. Ob sodelovanju z njimi so starešine planinske enote armade pripravili scenarij za nov film o alpinizmu, ki naj bi bil še uporabnejši od uspešnega filma Planina kliče.

V komaj dveh mesecih so posneli številne kadre o letni in zimski alpinistični tehniki. Filmska ekipa je na celuloidni trak ujela privlačnosti tega športa in tudi obrambne veščine ter obenem pričarala človekovo povezanost z naravo. Pri tem so ji z vso prizadevnostjo sledili plezalci iz vrst starešin in vojakov pa instruktorja GRS **Emil Herlec** in **Zvone Korenčan** iz Kranja.

Kot je ocenila ekipa generalštaba JLA, je naglasil starešina Niković, bo film koristen učni pripomoček v armadi. Ponudili ga bodo tudi planinskim organizacijam, šolam in drugim ustanovam, zato naj bi pripeval k popularizaciji alpinizma širom po domovini in povečanju zanimanja za izdelavo alpinistične opreme pri nas.

Mnenja o filmu

Po premieri v kinu Center je vodstvo planinske enote pripravilo v kranjskem planinskem društvu družabno srečanje za goste. Med njimi smo poiskali več sogovornikov, ki so ocenili novi film.

Starešina **Slobodan Lončar**, ki je sodeloval od snovanja scenarija do snemanja na terenu, je med drugim pohvalil film kot celoten prikaz strokovnih, tehničnih in psihofizičnih problemov alpinizma, v katerem je ob predstavitvi najsodobnejše opreme poudarjeno vprašanje varovanja plezalcev. Kranjskogorec **Matjaž Ravhekar**, ki je že slekel vojaško suknjo, je ohranil čas snemanja filma kot najprijetnejše doživetje med služenjem vojaškega roka; zadovoljen je, da je lahko s svojim alpinističnim znanjem prispeval k nastanku pomembnega filma za plezalstvo. Njegov tovariš iz naveze, **Trajče Aleksov** iz Štipa, ki še ni odšel domov, pa je zaupal, da si je kot alpinist zelo želel služiti vojaški rok v planinski enoti; zato si je toliko bolj prizadeval tudi za uspešno snemanje, med katerim je pridobil nove prijatelje iz Slovenije.

Več o filmu je povedal njegov režiser **Milorad Berić: »Zastava film je posnel po vojni niz filmov o planinskih enotah armade, vendar jih je večina nastala blizu naselij. Prvič smo se podali v gore s kamero pri snemanju filma Planina kliče. Za novi film so bile potrebne še temeljitejše priprave, saj smo morali izbrati tehniko in ekipo za delo v težavnih vremenskih razmerah in nadmorski višini do 2500 metrov. V ilustracijo naj povem, da smo vsak dan pešačili od dve do štiri ure, med 60 dnevi na terenu pa jih je bilo manj kot polovica primernih za snemanje. Kljub težavam smo dobro opravili svojo nalogo. Naš strokovni kolegij in naročnik sta ocenila, da je film o planinskih enotah doslej najboljši. Pripravili bomo tudi krajšo, manj strokovno verzijo, s katero se bomo predstavili na raznih festivalih dokumentarnega filma.«**

In še mnenje enega glavnih »igralcev«, starešine **Maria Vukušića: »Končno je prišel čas, da planinci tudi v filmu pokažemo svoje sposobnosti! Več prizorov je nastalo v težavnih okoliščinah, vendar pa so vojaki vzljubili planine in se usposobili za svoje naloge, tudi za reševanje v gorah. Končni uspeh gotovo ne bi bil tak brez pravega planinskega tovarištva. Film bo veliko pomagal, da bomo mlade naučili gibanja v gorskem svetu, predvsem pa, da bodo to počeli varno.«**

Stojan Saje

Režiser Milorad Berić: »Snemanje v gorah je bilo zahtevno!«

Starešina Mario Vukušić: »Vojaki so kljub težavam vzljubili planine.«
Foto: S. Saje

Po premieri filma o alpinistični tehniki je planinska enota armade pripravila srečanje za ustvarjalce in uporabnike novega filma

NESREČE

PEŠEC UMRL POD AVTOMOBILOM

Kranj — V petek, 6. decembra, se je nekaj pred deseto ponoči blizu tovarne Zvezda v Kranju zgodila prometna nesreča, ki je terjala življenje pešca Vladimira Pretnarja, starega 38 let, iz Kranja. Povozila ga je voznica osebnega avtomobila, 45-letna Marija Ribnikar z Mlake, ki je vozila po Savski cesti proti Ljubljanski. V temi pešca, ki je prišel po sredi ceste, ni opazila, zadela ga je in zbila, nato pa zapeljala nanj in ga s predmetom premo vlekla še nekaj metrov. Pod avtom je hudo ranjeni pešec umrl.

Previdnost naj se tudi obrestuje

Z novim letom bodo previdni vozniki imeli več popusta k zavarovalni premiji, slabim pa se bo zvišalo doplačilo k premiji — Brez vozniškega dovoljenja ne kaže tvegati nezgode, saj zavarovalnica ne bo povrnila škode (za zavarovan avtomobil)

Kaže, da bodo naše zavarovalnice bolj kot doslej upoštevale previdne voznike, ki vsako leto zavarujejo svoje vozilo, po drugi strani pa bodo bolj kot doslej prikrajšani vozniki, ki večkrat povzroče prometne nezgode. Doslej si je voznik, ki v enem letu ni povzročil prometne nezgode, pri zavarovanju pridobil pravico do 10 odstotkov popusta pri zavarovalni premiji. Vendar pa je seštevek teh popustov lahko dosegel največ 40 odstotkov, saj se v naslednjih letih brez prometnih nezgod premija ni mogla več zniževati. Po novem naj bi v prihodnjem letu voznik po petih letih plačevanja premije imel 50 odstotkov popusta pri zavarovanju. Enako velja tudi za delovne organizacije, ki z eno premijo zavarujejo najmanj šest vozil; vendar pa se jim največji bonus upošteva že po treh letih, če seveda v tem času ni nihče povzročil prometne nezgode.

Previdni vozniki bodo z dodatno zmanjšano premijo pridobili; drugače pa bo s »slabimi« vozniki. Doplačilo k temeljni premiji se bo povečalo za vse, ki v enem letu povzroče več nesreč. Za dve povzročeni nesreči je bilo doslej doplačilo 40 odstotkov, po novem pa bo 50 odstotkov. Če kdo s svojim avtom v enem letu povzroči tri nesreče, bo namesto dosedanjih 70 doplačal kar 80 odstotkov temeljne premije. Pri štirih nesrečah je bilo doslej doplačilo še enkrat večje kot sama premija, po novem pa bo doplačilo za 20 odstotkov višje kot sama premija. Pri petih nesrečah je bilo doslej doplačilo 150 odstotkov, poslej pa se obeta 200-odstotno povečanje. Tak način obračunavanja popusta k premiji oziroma doplačila k premiji je Zavarovalnica Triglav predlagala tudi drugim zavarovalnicam, veljal pa bo od 1. januarja dalje.

Po novem se obetajo še nekatere spremembe v avtomobilskem zavarovanju. Razširilo se bo namreč jamstvo za vse države podpisnice mednarodne pogodbe o zeleni in modri karti. Za nekatere države (na primer na Bližnjem in Srednjem Vzhodu) je bilo treba zaradi dodatnega rizika doslej plačavati dodatne premije, po novem letu pa nič več.

Splačalo se bo potruditi in plačati zavarovalnino v predpisanem roku. To velja za sklenjeno permanentno zavarovanje. Če ga ne bomo podaljšali v mesecu dni, ne bo naše vozilo le nezavarovano, pač pa bo zavarovalnica ob obnovitvi zavarovanja zahtevala plačilo premije, ki bo veljala na dan vplačila. Višina premije se bo namreč vsake tri mesece spreminjala glede na cene avtomobilov.

Prav je, da si vozniki, ki sedejo za volan svojega, sicer zavarovanega avtomobila, zapomnijo še eno novost. Če bi namreč vozili brez vozniškega dovoljenja (začasno odvzeto) in bi pri tem povzročili nezgodo, jim zavarovalnica ne bo povrnila škode.

S SODIŠČA

Izginil v noč s 50 milijoni

Ker denar ni bil zaklenjen, Sebastian Hipplit ni imel ravno težkega dela, ko je v nahrbtniku odnesel okoli 50 milijonov starih dinarjev, last Planinskega društva Jezersko

Kranj — Na dve leti zapora je bil pred Temeljnim sodiščem v Kranju obsojen 38-letni Sebastian Hippolit iz Altenmarka, ker je konec septembra letos v Češki koči vzel skoraj 500.000 din in nekaj deviz.

Hippolit, avstrijski državljan, je nekaj dni pred tem dogodkom prišel kupovat minerale v našo državo. Ustavil se je na Jezerskem in prišel tudi na Spodnje Ravni nad Jezerskim, v Češko kočo. Tu je prenočil in zjutraj odšel, vendar pa se je še istega večera vrnil in brez vednosti oskrbnika prespal. Sredi noči se je odpravil v spodnje prostore in začel iskati denar. Našel ga je v treh predalih, ki niso bili zaklenjeni: 494.562 din, 2171 avstrijskih šilingov in 70 nemških mark. Denar je stlačil v nahrbtnik in potem, ko so v koči odkrili tatvino, sredi noči zbežal proti dolini. Oskrbnik je namreč sredi noči ugotovil, da so vsa vrata odprta, prav tako predali, kjer je hranil denar. Zbudil je vse planince, ki so spali v koči, da so pomagali iskati, in v sobi naletel tudi na Hippolita, ki se tega večera ni prijavil za spanje.

Ko se je Sebastian Hippolit zagovarjal pred sodiščem, je sicer dejal, da ni imel namena vzeti denarja in tudi ni vedel, da se je v njegovem nahrbtniku znašlo več kot 50 starih milijonov. Vendar pa takemu zagovoru sodišče ni moglo verjeti, saj je bila očitno že sama količina denarja velika, razen tega pa je Hippolit že nekaj dni pred tem plačeval prenočišče in hrano, tako da je dobro poznal vrednost dinarjev. Hippolit je tudi povedal, da je nezaposlen, ker je njegovo podjetje šlo v stečaj in da živi od prihrankov.

Sodišče mu je za to tatvino odmerilo dve leti zapora. Pri tem je upoštevalo njegovo delno priznanje, da je škoda Planinskemu društvu oziroma oskrbniku že povrnjena, pa tudi to, da je bil denar v koči vendarle premalo skrbno shranjen. Med obteževalnimi okoliščinami pa je sodišče upoštevalo, da je bil Hippolit že večkrat kaznovan. Sodba še ni pravnomočna.

Prisilna izselitev, ki opominja

Ne bom reševala socialnih problemov

Slavka Rehberger iz Kranja se je odločila, da bo prisilno izselila podnajemnico, ki z možem in sinom že dve leti prebiva v tesni in vlažni kletni sobici. Družina se ji smili, vendar sodi, da je deložacija edini način za opomin družbi, kdo je dolžan reševati socialne primere. Na prigovarjanje sodnega izvršitelja, socialne službe in obljubo stanovanjske skupnosti je izselitev odložila.

Kranj — V četrtek so sodni izvršitelj in miličnika prišli v stanovanje Slavke Rehberger iz Kranja, ki je na sodišču terjala prisilno izselitev za svojo podnajemnico, Sevlado Isenaj, njenega moža in otroka. Mladi družini s Kosova, že več let živi v Sloveniji, se izteka drugo leto pod streho Slavke Rehberger, čeprav sta se ženski ob vselitvi dogovorili le za šest mesecev. Sevlada Isenaj kako leto in pol čaka na solidarnostno stanovanje. Ker ga do danes še ni dobila, drugam pa tudi nima iti, se na vse kriplje upira prisilni izselitvi. Čeprav se lastnici smili mlada družina, je vendarle odločena: Isenajevi morajo iz stavovanja. Edino na ta način lahko dopove družbi, kdo je dolžan reševati socialne probleme.

Sevlada Isenaj je devet let v Sloveniji, z rojakom s Kosova si je tu osnovala tudi družino. Pred dvema letoma je menjala službo in morala je tudi iz stanovanja na Golniku. Otroka so ji dali v rejo, sama pa je prenočevala, kjer je naneslo. Tedaj je družino sprejela na stanovanje Slavka Rehberger iz Kranja. Naselili so se v tesni temni, vlažni, neugledni kletni sobici, hkrati pa prosili za solidarnostno stanovanje. Prišli so na listo pričakovalcev solidarnostnega stanovanja, vendar kljub slabim bivalnim razmeram ne prav na vrh, ker pač še ne živijo dolgo v Sloveniji. Pa vendar — stanovanje so pričakovali.

S stanovanjem pa do danes še ni nič. Pri kranjski stanovanjski skupnosti obljubljajo, da bo, priporočajo potrpežljivost... Isenajevi namreč ne morejo plačati samoudeležbe, zato naj bi dobili staro, že rabljeno stanovanje. Na to pa je treba počakati nekaj dlje, toliko, da se prejšnji stanovalci izselijo.

Čakanja so se naveličali, Isenajevi in Slavka Rehberger, ki je že pol ti vložila zahtevo za deložacijo, misleč, da se bodo s solidarnostnim stanovanjem le zganili. Na prošnjo socialne službe se je tedaj uklonila in sklenila še počakati, morda se težava vendarle reši na človeški način.

Ker Isenajevi še vedno niso dobili stanovanja, je Rehbergerjeva spet vložila zahtevo za prisilno izselitev. Ta naj bi bila v četrtek, 5. decembra, vendar so jo znova odložili, tokrat na 17. december. Stanodajalka je vztrajala, da ji stanovanjska skupnost da pismeno zagotovilo, da bodo njeni podnajemniki v osmih dneh dobili solidarnostno stanovanje.

Pri stanovanjski skupnosti pravijo, da tega ne morejo zagotoviti. Sevlada Isenaj je zdaj sicer prva na prednostni listi pričakovalcev solidarnostnega stanovanja, saj je v hudi stiski pristala, da vzame kakršnokoli stanovanje. Njena prošnja utegne biti rešena v mesecu dni, lahko tudi prej, a tega res ni mogoče pisno zagotoviti. V tem tednu bo pri stanovanjski skupnosti zasedal odbor za solidarnost, ki bo s kritičnim primerom Isenajevih seznanjen. Gre za mlado družino, ki živi res v bednem stanovanju, Sevlado muči tudi bolezen, vrh vsega pa nad njimi visi grožnja prisilne izselitve. Do srede meseca, ko bodo znova postavljeni pred zid, se sicer utegne stvar že rešiti. Primer pa je vendarle poučen: kolikšna je človeška stiska ob počasni družbeni solidarnosti.

D. Z. Žlebir

V kranjski Telematiki nameravajo združiti tozde

Nič ni odločeno

Javna razprava o preoblikovanju Iskre Telematike v enovito organizacijo združenega dela je živahna, tako znotraj kot zunaj tovarne. Kolikor lahko razberemo prve odmeve, je moč reči, da pritrjujejo spoznanju o nujnosti sodobnejše organizacije v Telematiki, dosti pa je vprašanj (zunaj tovarne), če ne bo okrnjeno samoupravljanje delavcev. Javno razpravo bodo končali v sredo, 11. decembra. V Telematiki bodo nato napravili celovito oceno razprave in se na delavskem svetu odločili, ali bodo šli v spremembo ali ne. Potem se bo torej 4.400 delavcev na referendumu odločalo o združitvi devetih tozdov in treh skupnosti skupnih služb. Ne moremo torej še govoriti o odločitvi, temveč le o predlogu, ki pa mu vnaprejšnja stališča in spolitizacija problema lahko škodijo. Slej ko prej je jasno, da kaže odločitev prepustiti delavcem in polni odgovornosti strokovnjakov v Telematiki, saj bo navsezadnje le tako odločitev samoupravna.

Pobudo Telematike o združitvi tozdov je v četrtek, 5. decembra, obravnavalo predsedstvo kranjskega občinskega sindikalnega sveta. Dejansko je bil to prvi javni sestanek, na katerem so pobudo uvrstili na dnevni red in o njej tudi temeljito spregovorili. Če povzamemo razpravo, lahko zapišemo, da je predsedstvo dalo podporo takšni samoupravni organiziranosti Telematike, ki bo v interesu delavcev in ki bo dajala ekonomsko učinkovitost, vendar ob polni odgovornosti predlagateljev in z dopolnitvijo načina delovanja samouprave, če bi se odločili za takšno spremembo organiziranosti. Dodali so še, da se mora o tem izreči tudi sindikalna konferenca v Telematiki.

Uvod v živahno razpravo na predsedstvu kranjskih Sindikatov je podal predsednik **Miha Rauter,** ki je dejal, da jih je pobuda presenetila, saj se za takšen način reorganizacije odločajo v največji kranjski delovni organizaciji. Misel o spremembi samoupravne organiziranosti je bila prisotna že v sanacijskem programu, ki so ga prav tako obravnavali in ga podprli, vendar pa takšna usmeritev v njem le ni bila opazna.

Brane Račič iz Telematike je dejal, da jih moti, ker so bili označeni kot tehnokrati, pričakovali so reakcijo na takšen predlog, nikakor pa, da bodo postali slovenski problem številka 1. Po lanskih izgubah so v Telematiki zamenjali vodstvo in sprejeli sanacijski program, ki je dobil podporo na vseh ravneh. Pri izvajanju so uspešni, letošnji poslovni rezultat bo celo boljši, kot so računali. Sanacijski program je namreč predvideval še 2,6 milijarde dinarjev izgube na koncu leta, vendar pa vse kaže, da bodo letošnje poslovno leto končali s pozitivno ničlo. Uspešni so tudi pri zagotavljanju socialne varnosti delavcev, saj so nizki osebni dohodki na začetku letošnjega leta povzročili hude nemire. Dosegli so kvalitetno spremembo, delavci ne sprašujejo, če je treba občasno delati tudi po dvanajst, štirinajst ur, delovna vnema je znatno večja. Seveda pa je jasno, da je to šele kratkoročna sanacija, dolgoročna pomeni temeljito prestrukturiranje proizvodnje, uvajanje nove tehnologije, ki predstavlja popolno digitacijo telefonskih central. Drugačno delo bo dobilo najmanj 1500 delavcev, gre za naložbe, ki so vredne 12 do 15 milijard dinarjev, praktično bodo prinesle novo proizvodnjo. Zato bo potrebna temeljita reorganizacija dela. Jasno je tudi, da naložbe prva leta še ne bodo donosne, hitreje kot so računali pa usiha zanimanje za telefonske centrale Metaconta. Prihodnji dve leti bosta zato za Telematiko težki. Hitro bodo morali uvajati novo tehnologijo, se organizirati tako, da bodo spremembe čim manj pretresale delovni kolektiv, in se po tem prehodnem obdobju dobro na novo organizirati. V Telematiki se zavedajo resnosti svojih razmer, skrbijo jih prihodnja leta, zato se želijo čim hitreje in čim bolje organizirati. To nikakor ni napad na naš samoupravni sistem, je le izkoriščanje prednosti, ki jih sistem v specifičnih razmerah nudi. Ne gre pozabiti, da je Telematika tovarna v sanaciji in da prihaja nova tehnologija, ki zahteva drugačno organizacijo.

Anton Končnik (predsednik sindikalne konference v Telematiki) je dejal, da sta ekonomsko socialna varnost delavcev in uspešnost političnega dela dialektično povezani. Predlog vsekakor prinaša prednosti na ekonomskem področju, odpadli bi, denimo, stroški plačilnega prometa pri notranji realizaciji, zavoljo katere je tudi dohodek napihnjen, s poenostavljeno organizacijo pa bi hitreje prišli do novih izdelkov na posameznih projektih. Glede uveljavljanja samoupravnih pravic delavcev pa je dejal, da bi samoupravne in sindikalne skupine po tovarnah oziroma obratih ostale, zagotavljati pa bi morale demokratizacijo pobud do zadnjega delavca. Manj pa bi bilo delegatov, saj bi imeli enotne delegacije. Takšna organiziranost je seveda povezana s posebnimi razmerami v Telematiki, kakršne za druge niso značilne. Ne sme pa biti kamenček, ki bi sprožil plaz. Prve informacije o razpoloženju med delavci pravijo, da dajejo podporo predlogu, seveda pa dajejo tudi pripombe, predlagajo dopolnitve. Dokončen odmev pa bo znan po končani javni razpravi.

Miha Rauter je izrazil pomisleke, če le ne gre za omejevanje samoupravljanja delavcev, vprašanje pa je tudi, kako bo njihov interes odseval v zboru združenega dela. Vendar pa ima predlog pozitivne stvari, lahko pritrdimo, da se samoupravna organiziranost mora prilagoditi tehnološkim ciljem, racionalizaciji pri ugotavljanju dohodka, tudi pri internem prometu, boljši povezanosti upravljanja tozdov. Težko pa se je strinjati, da druge možnosti, kot je enovita organizacija, ni.

Jože Kristan (družbeni pravobranilec samoupravljanja) je dejal, da bi spolitizacija tega predloga potegnila za sabo največjo škodo, vnaprejšnja odklonilna stališča pa onemogočila široko, demokratično razpravo. Samoupravljanje je danes omejeno z vsemi etatističnimi oblikami, delavec dejansko odloča o majhnem delu dohodka. Spremembe so potrebne zaradi sprememb v ekonomiki, tehnologiji, da bomo šli lahko v korak s sodobno družbo, ki zahteva hitre odločitve. V našem sistemu pa so možnosti hitrih sprememb omejene z dolgimi roki. Problematiko v Telematiki poznamo, verjetno se strinjamo, da njena organiziranost ni ustrezna, da nima realne podlage za boljše gospodarjenje in s tem tudi za večjo socialno varnost delavcev. Dejavnost Telematike pa je toliko bolj specifična, ker pozna nihanja, hitre skoke. Vendar je vse skupaj šele stvar predloga, torej o posledicah ne moremo govoriti. Sodi pa, da je premalo razčlenjana samoupravna organiziranost, ni videti, kakšno bo samoupravljanje delavcev v medsebojnih odnosih oziroma tovarnah.

Edo Renko je dejal, da so tozdi v Telematiki v tolikšni soodvisnosti, da je bila zdajšnja samoupravna organiziranost že spočetka vprašljiva. Ne smemo se izgubljati v drobnarijah in pozabiti na pomembne stvari, prisegamo na ekonomske zakonitosti, vendar ne storimo ničesar, da bi jih uveljavili. Uveljavljanje samoupravnih pravic delavcev je v predlogu nakazano, le bolje bi jih bilo treba dodelati.

Elizabeta Fon (članica republiškega sindikalnega sveta) je dejala, da sindikat ni narekovanje z vrha, kako mora biti, sindikat so delavci v tovarni. Med delavci v Telematiki pa ni bojazni, da po novem ne bi mogli več samoupravljati. Moti jo, da se takšna vprašanja zastavljajo le na zunanjih sestankih.

Kristijan Perko je dejal, da predlog poudarja odgovornost, jo uveljavlja. To pa se seveda lahko tolmači ponekod tudi kot tehnokracija. Vendar pa prav odgovornost v naši praksi često pogrešamo. Današnje razmere zahtevajo spremembe, prepričan je, da o tako pomembni stvari, kot so jo predlagali v Telematiki, delavci ne bi povedali svojega mnenja.

Beti Bobnar je dejala, da smo tudi politično ustanavljali tozde, zdaj pa se kaže, da smo šli ponekod v preveliko razdrobljenost. Vendar pa nad enovito delovno organizacijo v Telematiki ni navdušena, toda če gre za prehodno obdobje, velja podpreti njihova prizadevanja, zaupajmo delavcem in strokovnjakom Telematike.

M. Volčjak

V bistvu gre za en sam izdelek

Tehnološki vidik, ki ga vsebuje predlog o združitvi tozdov v Telematiki, je brez dvoma najglasnejši argument. Drugi, prav tako glasen, je dejstvo, da je to še vedno tovarna v sanaciji. Oba sta povezana, saj za Telematiko dolgoročna sanacija predstavlja prav uvajanje nove tehnologije, temeljito prestrukturiranje proizvodnje. Torej ne gre zgolj za odpravljanje pomanjkljivosti, ki jih je prinesla deformirana vloga tozdov, temveč za potrebo po čvrsti, prilagodljivi organizaciji, v kateri bodo lažje izpeljali spremembe, ki so življenjskega pomena za Telematiko.

V Telematiki izdelujejo telefonske centrale. V bistvu gre za en sam zapleten izdelek, ki ima tisoče sestavnih delov. Razlikujejo se le po starosti. Najstarejše so telefonske centrale sistema Crosbar, ki je še elektromehanski. Takšnih ne naredijo več veliko, počasi usihajo, kmalu jih ne bodo več izdelovali. Največji delež imajo trenutno telefonske centrale Metaconta, velike javne telefonske centrale, ki jih uvrščamo med elektronske. Izdelovati jih nameravajo še nekaj let, vendar tržno zanimanje zanje usiha hitreje kot so računali. Sovjetska zveza kot velik kupec telefonskih central Metaconta že zahteva sodobnejše, digitalne. Torej bo treba toliko bolj pohiteti z uvajanjem nove tehnologije. S firmo BTM so že decembra 1983 podpisali pogodbo o prenosu znanja na področju digitalnih telefonskih central. Lastnega razvoja si pač pri velikih javnih telefonskih centralah ni moč zamisliti, razvoj je skokovit, tudi drugod v svetu brez spletanja tujega in domačega znanja ne gre. Velike digitalne telefonske centrale bodo namenjene predvsem domačemu tržišču in izvozu v Sovjetsko zvezo. Letno pa bodo za prenos znanja tako imenovanega sistema 12/40 potrebovali okoli 10 milijonov dolarjev. Iztržili naj bi jih s prodajo telefonskih central Iskra 2000 na konvertibilno področje, v nekaj letih naj bi se njihov izvoz sukal okoli 25 milijonov dolarjev. Takšne, manjše, danes poldigitalne telefonske centrale, so plod lastnega znanja, uspešno jih že prodajajo na tuje, sčasoma naj bi postale povsem digitalne.

Struktura proizvodnje se torej v Telematiki nenehno spreminja, poznajo nihanja in skoke. Da bi bili kar najbolj dojemljivi za hitre spremembe, snujejo takšno organizacijo dela, ki ji pravijo procesna. V enem samem proizvodnem procesu bi bili delavci usposobljeni za različna dela, skozenj naj bi šle vse telefonske centrale, montažo nameravajo povsem združiti. Snujejo takšno upravljanje tovarne, ki mu pravijo matrično, kar predstavlja organiziranost po projektih in področjih dela.

Gre torej za velike spremembe. V enoviti organizaciji združenega dela vidijo možnost za hitro vpeljavo sprememb v proizvodnem programu, lažje bodo dali drugačno delo 1500 delavcem, jih izbrali 600 za dodatno izobraževanje pri uvajanju sistema 12/40, bolje bodo lahko izkoristili znanje, poenostavitev poslovanja pa bi jim seveda prinesla poleg večje učinkovitosti tudi prihranke, denar pa pri uvajanju nove tehnologije še kako potrebujejo.

Vsekakor je treba v takšni luči gledati pobudo Telematike o enoviti organizaciji združenega dela, ki naj bi bila najučinkovitejša v težkih letih, ki zanjo prihajajo. Seveda pa bodo pred odločitvijo morali razčistiti vprašanje, v kolikšni meri bi po novem prišlo do izraza delavsko samoupravljanje.

M. Volčjak

Krajevna skupnost Šenčur

Ob prazniku končana skupna akcija

Tri leta je v krajevni skupnosti Šenčur in sosednjih krajevnih skupnostih trajala skupna akcija za nove poslovilne vežice

Šenčur — Praznovanje letošnjega krajevnega praznika v krajevni skupnosti Šenčur se je v spomin na dogodek pred 44 leti, ko je bila v kraju ustanovljena Kokrška četa, začelo v soboto, 7. decembra. Dograjene so poslovilne vežice, za katerih gradnjo so se pred tremi leti odločili krajani Šenčurja in Srednje vasi ter sosednjih krajevnih skupnosti, ki jih s Šenčurjem veže tudi skupno pokopališče. Odločili so se, da bodo s prispevkom zgradili ta, prepotreben skupni objekt.

Franc Kern: »S skupnimi močmi smo zgradili tisto, kar je bilo najbolj potrebno.«

»Pokopališče v Šenčurju krajane naše krajevne skupnosti ter sosednjih Visoko, Voklo, Voglje in vasi Hotemaže veže že dolgo vrsto let,« ugotavlja **predsednik sveta krajevne skupnosti Šenčur Franc Kern. »1982. leta smo se lotili akcije za pridobitev zemljišča, potem pa izvolitve gradbenega odbora in komisij za pobiranje prispevkov. V nekaterih krajih je bilo precej težav z zbiranjem denarja, veliko težav pa smo imeli tudi med samo gradnjo. Zato objekt odpiramo leto dni kasneje, kot je bilo predvideno. In prav zato, ker so nekateri krajani že izgubljali zaupanje, lahko rečem, da je uspeh zdaj toliko večji; saj smo z velikimi napori gradnjo končali. Pohvaliti moram vse, ki so sodelovali, še posebno pa celoten gradbeni odbor, Gorenjsko obrtno zadrugo in njenega izvajalca Marjana Markiča ter krajevno skupnost Visoko, ki je dosledno izpolnila vse finančne obveznosti. Upam, da bodo svojo nalogo tako opravili tudi v drugih krajevnih skupnostih, saj akcija zbiranja denarja povsod še ni končana. Ne glede na to pa je pred leti začrtana skupna akcija krajevnih skupnosti za gradnjo vežic uspeh in spodbuda za naprej.«**

V krajevni skupnosti Šenčur so v minulem obdobju z zavzetostjo krajanov veliko naredili. Zgradili so kulturni dom, šolo, športni dom, dom upokojencev, gasilske domove, pošto, knjižnico, trgovino v Srednji vasi, novo javno razsvetljavo, asfaltirali ceste, urejali center Šenčurja z avtobusnimi postajališči . . .

»In nič manjše naloge nas ne čakajo v prihodnjem srednjeročnem obdobju. Načrtujemo gradnjo novega otroškega vrtca, nove trgovinske prostore, ureditev potoka Olševnica, gradnjo nove telefonije, novih avtobusnih postajališč itd.

Za opravljeno dosedanje delo gre zahvala vsem, ki so kakorkoli sodelovali. Za uresničitev nalog, ki nas čakajo, pa bo še kako potrebno skupno sodelovanje,« je na svečani akademiji v počastitev krajevnega praznika poudaril predsednik sveta krajevne skupnosti **Franc Kern.**

A. Žalar

Na svečani akademiji v počastitev praznika so v soboto v dvorani Doma Kokrške čete v Šenčurju podelili tudi priznanja krajevne skupnosti. Zlato plaketo so podelili AMD Šenčur (na sliki) in Gradbenemu odboru za gradnjo poslovilnih vežic. Bronaste plakete so dobili Blaž Markun, Marinka Mohar in Janez Sajevic. Priznanja so podelili Nadi Bogataj-Kržan, Matiju Gašperšiču, Janezu Goštetu, krajevnim skupnostim Visoko, Voklo in Voglje, svetu KS Šenčur, Janezu Kuharju z Visokega in Juretu Golubu iz Voklega, Marjanu Markiču, Petru Simoniču in Gorenjski obrtni zadrugi Kranj. Posebna priznanja pa so dobili še Filip Vesel, Tone Kepic, Slavko Markun, Pavel Gorenec, Kristina in Janez Tušek ter Franc Kern. — Foto: F. Perdan

Sodelovanje med krajevnimi skupnostmi je bilo izraženo tudi na sobotni akademiji. Poleg učencev osnovne šole Šenčur so celotni kulturni program zares kvalitetno pripravili mešani pevski zbor in folklorna skupina KUD Valentina Kokalja z Visokega.

— — —

Ta teden se bodo v krajevni skupnosti nadaljevale prireditve v počastitev praznika. Poleg športnih in nekaterih drugih prireditev bodo danes, v torek, pred Domom Kokrške čete ob 17. uri odkrili prenovljeno obeležje Janku Beleharju, ob 19.30 pa bo v gasilskem domu v Srednji vasi slavnostna seja sveta krajevne skupnosti.

V petek, 13. decembra, bo v dvorani doma kulturna prireditev pod naslovom Vem za mladenko, popoldne pa tradicionalna zabavna prireditev Vrtiljak.

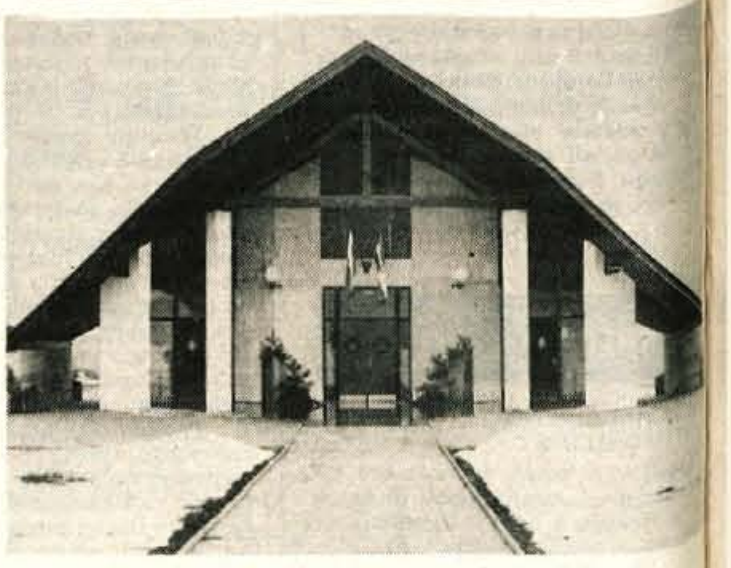

V novozgrajenem objektu so tri poslovilne vežice, prostor za svojce pokojnika, prostor za grobarja in sanitarije. Zdaj so uspeli nabaviti najnujnejšo opremo. Gradnja je veljala 7,5 milijona dinarjev. 3,8 milijona dinarjev so prispevali krajani iz krajevnih skupnosti, 3 milijone pa so dobili iz natečaja združenih sredstev. Manjkajočih 700 tisoč dinarjev bodo morale prispevati krajevne skupnosti oziroma krajani, ki obveznosti še niso poravnali. — Foto: F. Perdan

Marketi Zveze slovenskih zadrug na Koroškem ponujajo priložnost za izvoz našega blaga na avstrijski trg

Uspe le kvaliteta

Velik rumen napis ZADRUGA na veliki novi zgradbi, lepo oblečeni v temen les, kar malce izzivalno opozarja nase. To je najnovejši market Zveze slovenskih zadrug v Železni Kapli. 7. novembra je bil odprt, isti dan kot novi market v Globasnici. Oba je gradilo Splošno gradbeno podjetje Tržič.

Celovec — Včasih so bile zadruge po starih, zapuščenih lopah, danes pa je to moderna gradnja, z manjšim delom trgovine, namenjene široki potrošnji, in velikim skladiščem, kjer je še vse, kar potrebuje kmet: živila, krmila, gnojila, orodja, traktorski deli, gradbeni material in podobno. Vrsto starih zadrug so obnovili in zdaj so postavili še ti dve novi. Največja zadruga z največjim marketom je v Pliberku, le 5 kilometrov od naše meje s slovensko Koroško. Tu, pripoveduje poslovodja, narede polovico prometa Jugoslovani, polovico Avstrijci. Letos julija so v pliberškem marketu dogradili še eno nadstropje, tako da razpolaga zdaj kar s 1000 mm² prodajnega prostora. Za njim je po velikosti market v Škofičah, slede pa Železna Kapla, Šentjakob, Globasnica, Kotmara vas, Brnica, Bilčovs, Ziljska Bistrica, Ledince, Radiše in Podravlje. Povsod so zaposleni le Slovenci.

Zadnja leta vse več delajo z našimi trgovskimi organizacijami. Ena prvih in vodilnih je Murka iz Lesc, sodelujejo pa tudi s številnimi proizvodnimi organizacijami. Police ponujajo vedno več našega blaga. Kar čudno, a prijetno hkrati je videti, da poleg kumaric avstrijskih pridelovalcev stoje vložene paprike naše Ete, poleg njihovih sokov Fructalovi, poleg avstrijskih vin naša. Pred vhodom v market v Globasnici stoje kamini iz Krapine in lestve iz Alposa. Še bi lahko naštevali. Avstrijski kupec ni nezaupljiv, a hoče kvaliteto.

Preteklo sredo, ko so poslovodje Murke in njen direktor Miloš Šter obiskali markete Zveze slovenskih zadrug, se je pogovorov v Celovcu udeležil tudi **Slavko Beznik, predstavnik Gospodarske zbornice Slovenije.** Takole je dejal:

»Vse koroške trgovine so povezane v posamezne velike verige. Malih klasičnih trgovcev ni več. Vsaka najmanjša trgovinica spada v neko zvezo, kot so Spaar in druge, vsaka zveza pa ima svoj politični predznak. Če se hoče slovenska skupnost obdržati, se mora obdržati le z lastno trgovsko mrežo v Zvezi slovenskih zadrug. Pred nekaj leti so bile to še zelo zaostale trgovine, v zadnjih letih so se modernizirale. Ko bo zgrajena vsa mreža, ne bo tu le materialna moč, temveč bo med ljudmi okrepljena tudi narodova samozavest. Po svoje moramo pomagati tem njihovim začetkom. Murka ima kot moderna in prožna trgovina na Gorenjskem vse možnosti, da poživi te trgovine s predmeti, ki bi vedno bolj privabljali avstrijskega kupca. Vsak pri nas bi moral gledati, kaj bi se še dalo ponuditi. Trenutno so to še majhni, drobni posli, ker se je na trgu težko uveljaviti. Zato bodo potrebne številne demonstracije, domiselna propaganda, predvsem pa čim več sodelovanja.«

Mirko Oraže: »Ne le kvaliteta, tudi cena in roki so pomembni za avstrijski trg.«

Mirko Oraže, vodja marketov Zveze slovenskih zadrug v Celovcu: »V zadnjem letu se je veliko premaknilo na bolje. Kar po vrsti obnavljamo naše trgovine, postavili smo dva nova marketa, naslednje leto pa bomo še dva, v Ledincah in Šentjanžu ali v Bilčovsu. Sedaj imamo 12 zadrug. Popestritev ponudbe z vašim blagom se je izkazala za zelo dobro. Kljub temu da so Avstrijci zelo zahtevni kupci, so takoj sprejeli vaše Fructalove sokove, vloženo zelenjavo Ete Kamnik, sploh pa vaša vina. Malce je pomagal tudi škandal z avstrijskimi vini. Vaša vina so prihajali kupovat gostinci z vse Koroške in še od dalj. Čeprav je vaše vino veliko dražje, zaradi visokih uvoznih carin tudi od 20 do 40 šilingov pri litru, je kvaliteta naredila svoje. Sprejeli so ga in vem, da ga bomo obdržali. Res pa je, da gre v večjih centrih tega blaga več. Prodamo tudi veliko kovanih izdelkov UKO Kropa. Tudi te uvažamo prek Murke. Nek avstrijski trgovec je v Celovcu odprl trgovino s kovanimi izdelki in pri njem imajo prav izdelki UKO ekskluzivo. Odlično gredo v prodajo tudi keramične peči iz Krapine. Cena je ugodna. Veliko bi jih prodali, a kaj, ko so dobavni roki predolgi. Sploh bi se morali Jugoslovani obnašati bolj poslovno. Poglejte primer stiropora iz Izolirke: prej smo ga prodajali po dve, tri tone na leto, zdaj bi ga prodali tudi 30 ton, a kaj, ko čakamo po mesec in pol, da nam ga pošljejo dogovorjeno količino. Dve firmi sta že odstopili od naročila. Tudi s cementom imamo težave, prihajajo raztrgane vreče in podobno. Zelo zadovoljni pa smo z Alposom iz Šentjurja in njihovimi kovinskimi lestvami. Alpos nam je tudi opremljal nove markete. Dobro sodelujemo tudi s Kovinotehno Celje, Kopitarno Sevnica, z vašimi kozmetičnimi hišami, z Utokom, Elkrojem, Korsom itd. Le roki so vprašljivi. Človek kar ne more razumeti, da ni mogoče naročenega blaga dobiti v osmih dneh, kot se dogovorimo. Tudi cene morajo biti konkurenčne. Kako lahko bi prodajali izdelke vašega Marmorja, tudi na ono stran Drave bi prodrli z njim, a kaj, ko so predragi, in se ne drže rokov. Tri stvari so pomembne, kadar se prodira na tuji trg: kvaliteta, cena in roki. Pomembna je poslovnost, sicer boš na tujem trgu nastopil le enkrat.«

Možnosti so dane, vrata odprta, zdaj bi se resnično morali zavzeti, delati in poslovati, kot zahteva razviti trg, v katerega vstopamo.

D. Dolenc

Pred pliberško zadrugo je vedno živahno.

Skupščina kranjskih planincev

KRANJ — Po več kot dveletnem premoru se bodo člani Planinskega društva iz Kranja spet zbrali na programsko-volilni skupščini.

Planinsko društvo v Kranju je s približno tri tisoč člani in še številnejšimi prebivalci, ki neorganizirano zahajajo v gore, pomembno za množično rekreacijo v kranjski občini. Odlikuje se tudi s prekaljenimi alpinisti, ki segajo po vrhunskih športnih dosežkih, prav tako pa je v njem dobro razvita dejavnost Gorske reševalne službe. Vodstvo društva namenja veliko skrbi planinskemu gospodarstvu; v bližnji preteklosti je zagotovilo prenovo dveh tovornih žičnic in popravilo Doma na Krvavcu, ki je lepo urejen dočakal zimsko sezono. Zaradi dostopnih cen množici obiskovalcev je v njihovih treh planinskih postojankah vedno veliko planincev in smučarjev, zato ob končnih obračunih poslovanja ne poznajo rdečih številk.

Med dejavnostmi društva je najbolj razvito planinsko vodništvo. Članom in drugim ljubiteljem gora je vse leto na izbiro vrsta tur v domača in tuja gorstva, od lahkih do najzahtevnejših. To je tudi najboljši način povezave članstva, sicer pa prav stike s člani v društvu ocenjujejo za šibko točko. Za bodoče predvidevajo predvsem poživitev dela v mladinskem odseku, to je povezavo s srednješolsko mladino.

V želji po boljšem sodelovanju s širšim delom članstva vabijo na skupščino čimveč planincev, alpinistov in gorskih reševalcev. Srečanje, na katerem pričakujejo izmenjavo mnenj in predlogov za nadaljnje delo, bo v torek, 17. decembra 1985, ob 17. uri v stavbi kranjske občinske skupščine.

S. Saje

Sodelovanje razvitih in manj razvitih v Jugoslaviji

Enakopravnost in odgovornost obojih

Nihče ne zanika potrebnosti pomoči razvitih predelov Jugoslavije manj razvitim, vendar morata biti oba enako odgovorna za vloženi dinar in povsem enakopravna pri odločanju — Kje se razhajajo stališča razvitih in manj razvitih

Kranj — Pri obravnavi problematike razvitih in manj razvitih v Jugoslaviji ter odnosa med njimi je treba ponoviti sicer bolj ali manj znana osnovna izhodišča. Sedanji zakon določa (tako bo tudi leta 1986), da so v Jugoslaviji manj razvite republike Bosna in Hercegovina, Makedonija in Črna gora ter avtonomna pokrajina Kosovo. Zakoni določajo dva načina združevanja denarja za pomoč manj razvitim. Prvi vir je sklad federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo. Vse republike in pokrajini združujejo v skladu 1,86 odstotka družbenega proizvoda v republiki in pokrajinah. Ta obveznost se lahko izpolni na dva načina: polovico denarja je treba nakazati neposredno v sklad federacije, drugo polovico pa je mogoče združiti za skupne naložbe na teh delih Jugoslavije. Z neposrednimi skupnimi naložbami na osnovi združevanja dela in sredstev pa je mogoče nadomestiti celotno obveznost do sklada federacije. Drugi vir pomoči manj razvitim pa je zakon o dopolnilnih sredstvih republik in avtonomne pokrajine, ki obvezuje zvezni proračun, da manj razvitim nameni še 0,53 odstotka družbenega proizvoda.

Sam sistem v sedanjem usklajevanju stališč do pomoči manj razvitim ni sporen in bo očitno veljal tudi v prihodnje. Kopja se lomijo pri odstotkih. Zvezni izvršni svet ponuja kompromisni predlog, ki temelji na oceni, da morajo manj razviti napredovati za 20 odstotkov hitreje kot drugi deli države. Njegov predlog za usklajevanje se glasi: prispevek za sklad federacije naj znaša 1,56 odstotka družbenega proizvoda, prispevek iz proračuna pa 0,51 odstotka. Manj razvitim predlog ni pogodu. Trdijo, da je to premalo in da bi morali biti odstotki najmanj takšni, kot so bili doslej. Razviti, predvsem Slovenija, Hrvaška in Vojvodina, pa menijo, da za enake odstotke ni več razlogov, saj se morajo po tolikih letih pomoči končno tudi pokazati rezultati v višji razvitosti. Predlagajo, da bi bil za sklad federacije zadosten prispevek med 1,30 in 1,33 odstotka družbenega proizvoda in iz proračuna od 0,30 do 0,33 odstotka družbenega proizvoda. Nobena stran noče popustiti, saj imajo vsi trdna pooblastila svojih skupščin, pa tudi vsak svoje izračune in analize, ki jih je bolj ali manj skušal prikrojiti tako, da so njemu v prid. Vsak ima svoja merila razvitosti in nerazvitosti in to postopek usklajevanja otežuje ter podaljšuje. Manj razviti še vedno želijo, da bi se čim več denarja nabralo v skladu federacije, kjer lažje uveljavijo svoje interese in namenijo denar tja, kjer sodijo, da ga najbolj potrebujejo. Tudi za namene, to je sedanja razprava v skupščini tudi potrdila, za katere denar ni bil združen, za pokrivanje likvidnostnih težav bank in druge cilje. Marsikateri dinar se je zaradi tega zgubil. Razviti pa trdijo, da je treba čimveč denarja namensko združevati na osnovi sporazumov o združevanju dela in sredstev, zagotoviti, da se bo denar trošil tam, kjer je najbolj potreben in za kar je bil namenjen, skratka, da ima združeno delo pri tem odločujoč vpliv. Vsaj 70 odstotkov skladu namenjenega denarja bi kazalo zbrati na osnovi združevanja in namenskega vlaganja, po potrebi vsoto tudi povečati, obenem pa zmanjševati dopolnilna sredstva iz proračuna.

Slovenija, njej se pridružujejo tudi ostale razvite republike in Vojvodina, trdi, da je treba manj razvitim pomagati, vendar nam manjkajo objektivna merila, na kateri stopnji razvoja je kdo. Menijo, da je dejansko manj razvito le še Kosovo, ostale tri republike pa so že v etapi prehoda od manj razvitih k razvitim. Temu primerna bi morala biti tudi stopnja združevanja sredstev.

Kakšen je delež Slovenije in Gorenjske

Slovensko in gorenjsko združeno delo ocenjujeta, da so bili v tem srednjeročnem obdobju le storjeni kvalitetni premiki pri pomoči razvitejšega dela Jugoslavije manj razvitemu. Pri obojih prevladuje spoznanje, da je združevanje dela in sredstev najučinkovitejša pomoč in dobrodošla za oba: za tistega, ki daje, in za tistega, ki dobiva, ter za državo kot celoto.

Slovenija je v letih 1981—1985 podpisala okrog 160 samoupravnih sporazumov o združevanju dela in sredstev med slovenskim združenim delom in združenim delom manj razvitih republik in pokrajine Kosovo. Okrog 90 odstotkov teh sporazumov se uresničuje. Podatki do leta 1984 govore (leto 1985 ni upoštevano), da je dobra polovica skupnih programov šele v začetni fazi in da je le pičlih 13 odstotkov skupnih naložb končanih, vendar se obrača na bolje. Končno gre le za čistejše in odgovornejše odnose med pogodbeniki kot smo bili v preteklosti vajeni.

Velike so razlike med posameznimi republikami. Združevanje je zadnji dve leti skoraj povsem zastalo v Bosni in Hercegovini in Črni gori, predvsem zaradi obrata v politiki vodstev republik. Z BiH je, na primer, Slovenija uspela v zadnjih dveh letih vnovčiti samo 10 odstotkov za to namenjenega denarja. Drugače je v odnosih z Makedonijo. Program združevanja sredstev je presežen za 42 odstotkov, obetavno pa je tudi slovensko sodelovanje s Kosovom. K temu podatek, da je Slovenija letos z gospodarstvom manj razvitega dela Jugoslavije združila 32 milijard dinarjev (novih), kljub zastojem. Največ ga vlagamo v predelovalno industrijo, kar je skladno s težnjo manj razvitih, da se čim hitreje rešuje problem nezaposlenosti, srečamo pa tudi že dobre primere pravih dohodkovnih odnosov s složno delitvijo bremena dobička ali izgube.

Gorenjska je v letošnjem sodelovanju Slovenije udeležena s približno desetimi odstotki. Dobri poznavalci tega področja sodijo, da bi si lahko odrezali izdatnejši kos kruha. Vendar so svoje, razumljivo, odigrale težave, ki se pojavljajo pri tem. Nad deset gorenjskih delovnih organizacij je nosilcev sporazumevanja o združevanju dela in sredstev v manj razvitem delu Jugoslavije, njim pa je treba prišteti še tovarne, ki pri projektih sodelujejo kot sovlagatelji ali kooperanti. Največje breme gorenjskega deleža so prevzeli Zvezda Kranj, Železarna Jesenice, Elan Begunje, Alpina Žiri, Peko Tržič, Iskra Kranj, Planika Kranj, Slovenske železarne, Enginering Kranj, Merkur Kranj, Sava Kranj in Alpetour Škofja Loka.

Dolgotrajno dogovarjanje

Pota sporazumevanja o združevanju dela in sredstev niso tako enostavna kot je mogoče oceniti na prvi pogled. Ni dovolj samo pripravljenost združenega dela. Odločilnejši so drugi dejavniki. Če želi, na primer, organizacija združenega dela iz manj razvite republike uresničiti naložbo v sodelovanju z združenim delom iz razvite republike, mora izpolniti naslednje pogoje: da vlaga v manj razviti občini republike oziroma pokrajine, da je naložba v programu republike ali pokrajine in da odstotek združenih sredstev ne presega s planom določenih sredstev za posamezno naložbo. Z naložbo morajo soglašati republiške ali pokrajinska zbornica, pooblaščene republiške ali pokrajinska združena banka, izvršni svet republike ali pokrajine itd. Dogaja se, da traja dogovarjanje dve ali celo tri leta, da na koncu vse skupaj propade in da pride skupna naložba v poštev šele takrat, ko ni bilo mogoče dobiti denarja neposredno iz sklada federacije ali iz zveznega proračuna. Ves denar teče prek pooblaščene združene banke v republiki ali pokrajini, ki pa pogosto ta denar zadržuje, z njim rešuje svojo nelikvidnost, naložba pa ostaja na stranskem tiru. Slovenija prav zaradi teh problemov vztraja, naj slovensko združeno delo nakazuje denar v poslovno banko, s katero organizacija združenega dela z manj razvitega področja sodelujejo, ne pa v republiške banke.

* * *

V prihodnjem srednjeročnem obdobju se bomo s takšnimi in podobnimi težavami še srečevali. Nobenih opravičljivih razlogov pa ni, da bi jih stopnjevali in zaostrovali. Marsikaj pa moramo spraviti v sprejemljive, realne in uresničljive okvire, da bo vsak dal, kar mora in zmore, in vsak dobil, kar mu gre. Kakršnakoli politizacija nasprotij pa bi bila skrajno škodljiva.

J. Košnjek

Gradijo nov gasilski dom

Nov gasilski dom v Kovorju bo prihodnje leto pod streho, dograjen bo predvidoma čez tri leta

Kovor — Gasilsko društvo v Kovorju živi že 63 leto. Ima 35 aktivnih članov in veliko privržencev, tako da je vseh članov kar 360: iz Kovorja, z Loke, iz Zvirč in Hudega.

V zadnjih dveh letih so največ moči usmerili v gradnjo novega gasilskega doma. Sedanji dom je bil zgrajen pred 62 leti in ne streže več današnjim potrebam gasilstva oziroma sploh požarne varnosti. Ima samo en prostor, neogrevan in precej vlažen. V njem se draga oprema hitro kvari. Zlasti pozimi se gasilci v domu ne morejo zbirati in delati.

Pred dobrim mesecem dni so v Kovorju zraven trgovine začeli graditi nov gasilski dom. Narejen je izkop, zabetonirani so temelji. Če vreme ne bo pretirano zimsko, bodo delo nadaljevali, sicer bodo najbrž počakali na pomladansko otoplitev. Prihodnje leto nameravajo hišo spraviti pod streho in zgraditi garaži.

Za toliko so končno uspeli zbrati denar. Lastnih sredstev, to je prispevka občinske požarne skupnosti in društva, imajo 4,2 milijona dinarjev, 3,5 milijona dinarjev so dobili posojila pri Zavarovalni skupnosti Triglav.

Novi gasilski dom v Kovorju bo imel dve garaži za gasilska avtomobila, pisarno, večnamensko dvorano, v kateri bodo imeli razširjene sestanke, občne zbore, izobraževanje gasilcev, razne kvize in krožke. Obenem z domom gradijo tudi zaklonišče za krajevno skupnost. Delo je prevzelo SGP Tržič.

Denar za nadaljevanje gradnje bo v naslednjih petih letih prispevala požarna skupnost, ki je dala tudi garancijo za kredite. Dom bo predvidoma zgrajen čez tri leta. Tako bodo kovorski gasilci bolje pripravljeni pričakali stanovanjsko in industrijsko širitev kraja.

H. Jelovčan

Gašper Zakotnik — dobitnik Bloudkove plakete:

Najlepše je na Starem vrhu, med smučarji

Škofja Loka — Kdaj si je prvič »privezal« smuči na noge, ne ve natančno; prav dobro pa se spominja, kako je kot otrok med smučanjem po hribu Zapuhuca (tam, kjer se je kalil tudi Jože Kuralt) poslušal rožljanje morilskega stroja v znameniti dražgoški bitki. O takratni smučarski opremi ne kaže izgubljati besed, niti približno ni bila podobna današnji in četudi so zdaj (za nekatere že) hudi časi, jo je bilo tedaj še precej teže kupiti kot dandanes. Škofjeloški in okoliški smučarji so se že takrat delili med seboj po znanju: slabši so se zbirali na tem kuclju, nekoliko boljši na onem, cilj vsakogar, ki se je hotel povzpeti na »beli Olimp« pa je bil hrib nad Puštalom. Spust po tem bregu je že pomenil vstop med najboljše smučarje. Gašper se jim je kmalu pridružil. Že kot dvanajstletni fantič se je včlanil v smučarski klub, za katerega je nekaj časa tudi tekmoval. Večjih uspehov ni dosegel — pravi — toliko pa se je vendarle naučil smučati, da je kot prvi v klubu v začetku šestdesetih let opravil izpit za trenerja alpskega smučanja. Dal je pobudo za ustanovitev alpske smučarske šole, ki se je po svojem delu precej razlikovala od kranjskogorske, tržiške in mariborske — in kar je tudi treba poudariti: obdržala se je do danes. Iz nje so izšli številni odlični smučarji in državni reprezentantje: Jože Kuralt, Boris Strel, Polona Oblak, Romana Pintar, Iztok in Samo Šter, Boštjan Gašperšič, Janez Dekleva — če omenimo le nekatere. Gašper je bil prvi trener alpskega smučanja v škofjeloškem smučarskem klubu, v sedanjem Alpetouru. Dvanajst let je delal z mladimi, se z njimi veselil uspehov in z njimi delil razočaranje ob zapravljenih priložnostih za dobro uvrstitev, ob padcih, napakah . . .

Smučanje je v dveh desetletjih doseglo velik kakovosten vzpon. Klub ima danes močan strokovni kader — okoli dvajset trenerjev, med njimi tudi dva, ki poklicno opravljata trenerski posel, in razen njih še na desetine učiteljev in vaditeljev. V letošnji zimi redno trenira stodvajset mladih smučarjev, okoli dvajset jih je v reprezentancah.

V Škofji Loki so bili nekdaj bolj kot alpsko smučanje priljubljeni nogomet, košarka in smučarski skoki. Gašper je veliko pripomogel k uveljavitvi, razmahu in kakovostnemu vzponu »alpincev«. Ni bilo lahko, pa vendarle: ko so 1970. leta na pobudo škofjeloških smučarjev — tekmovalcev postavili na Starem vrhu prve žičnice, je zanimanje za smučanje še poraslo — iz množičnosti se je kmalu rodila tudi kakovost. Uspehi so največje zadovoljstvo za vsakega smučarja in tudi za vse tiste, ki jim na tak ali drugačen način pomagajo do dosežkov. Gašper je bil vedno pripravljen pomagati: že kot pionir je pred petintridesetimi leti sodeloval pri gradnji koče na Starem vrhu, po službeni dolžnosti je tod spremljal tudi »rast« žičnic, pomagal je pri urejanju tekmovalnih prog. Odkar je trenersko mesto v klubu prepustil mlajšim, med katerimi so že tudi njegovi učenci, se je pomešal med vrste prizadevnih športnih delavcev in neutrudnih organizatorjev: postal je vodja mednarodnega pionirskega tekmovanja za Pokal Loke na Starem vrhu, pomagal je pri izvedbi številnih drugih tekmovanj, pri sindikalnih tekmah in državnih prvenstvih. V klubu je član upravnega odbora, zadolžen predvsem za delo gospodarsko-tehnične komisije.

»Z mladimi se dobro dela, čeprav se mi zdi, da med njimi ni tekmovalcev, ki bi lahko nasledili Strela, Kuralta. Takšni smučarji se ne rojevajo vsako leto, niti ne vsako desetletje,« pravi Gašper Zakotnik, vodja žičnic na Starem vrhu, športni delavec, ki je pred nedavnim za prizadevno dejavnost v telesni kulturi, predvsem na področju alpskega smučanja, prejel visoko republiško priznanje — Bloudkovo plaketo.

»Plaketa je zahvala vsem, ki so kakorkoli pomagali škofjeloškemu alpskemu smučanju. Sam ne bi veliko zmogel,« skromno pridene.

C. Zaplotnik

Odbojkarice Bleda v drugi zvezni ligi

Po osmem kolu na drugem mestu

BLED — Ženska odbojka na Bledu se je pričela kakovostno dvigovati kmalu po ustanovitvi odbojkarske ekipe pred devetimi leti. Kaj kmalu se je ženska odbojka z domačimi igralkami prebila v sam vrh slovenske ženske odbojke. Dvakrat so bile republiške prvakinje in to jih je pred tremi leti pripeljalo tudi v drugo zvezno žensko odbojkarsko ligo. Toda v tej ligi so se obdržale le eno sezono. Nato so spet nadaljevale z igranjem v slovenski republiški ligi. V tej sezoni so se z naslovom republiških prvakinj spet povzpele v drugo zvezno odbojkarsko ligo. Pred igranjem v drugi zvezni ligi pa so si poleg republiškega naslova priigrale tudi slovenski odbojkarski pokal in s tem so dosegle njihovo najvišjo republiško lovoriko.

Začetek v drugi odbojkarski ligi za odbojkarice Bleda ni bil tako uspešen, že prvo tekmo v Kaštelah so izgubile. A to jih ni vrglo s tira, temveč so z igro in treningi nadaljevale. To se jim je obrestovalo, saj so po osmih kolih na drugem mestu, takoj za vodilno Modričo, ki pa ima odigrani dve tekmi več. Vse to kaže, da je bil start v prvenstveno sezono v drugi ligi le ponesrečena igra.

Njihov trener, Štefan Udrih, je dejal, da so priprave začeli dokaj pozno. Z bazičnimi treningi kondicije in igre z žogo so pričeli šele v začetku septembra. Pri tem so imeli še kadrovske probleme, bile so pe počitnice in igralke so imele tudi svoje poletno delo. Nato je vse potekalo po načrtih, kljub temu da je to mlado moštvo, saj je povprečna starost deklet komaj devetnajst let. Trener Štefan Udrih pravi : »Čeprav priprave niso tekle povsem po načrtih, so dekleta dokaj dobro startala v drugi zvezni ligi. Naš cilj je bil, da se v tej sezoni uvrstimo v drugi zvezni ligi v sredino prvenstvene lestvice. Sam začetek je pokazal, da liga ni tako močna in ne tako kvalitetna, kot je izgledalo. Sedaj se že vidi, da se bomo uvrstili višje, kot smo načrtovali. Imamo tudi dobro ozadje, saj je na Bledu dovolj mladih igralk, s katerimi se dela res dobro. Močne imamo kar štiri mlade selekcije. In prav tu bo lahko izbrati igralke za prvo moštvo.«

Tako kot sedaj kaže, ni več daleč dan, ko se bo ženska odbojkarska vrsta Bleda uvrstila v prvo zvezno ligo. Nekako so letošnje nastope v drugi zvezni ligi prebrodili, kljub temu da je igranje v drugi ligi dražje kot v prvi. A pri odbojkarskem klubu Bled ne obupujejo, saj so prepričani, da bodo tudi to težko finančno stanje nekako uspeli rešiti.

Za ekipo Bleda igrajo: Ksenija Beravs, Mojca Mušič, Mateja Marinšek, Barbi Mevlja, Diana Črv, Jana Ambrožič, Draga Zupan, Meta Močnik, Romana Hudovernik in Natalija Čufar.

Kakšni so izgledi v letošnji odbojkarski sezoni, sta nam povedali dve igralki, Ksenija Beravs in Meta Močnik.

KSENIJA BERAVS, kapetan moštva, zaposlena v Vezeninah:

»Odbojko na Bledu igram že od vsega začetka, že devet let sem v tej ekipi, ki sedaj nastopa v drugi zvezni ligi. V tej ligi sem igrala že pred tremi leti. V naši ligi je pet kakovostnih ekip in vse računajo na visoko uvrstitev. Vseh pet ekip je enakovrednih. Tudi me imamo lepe možnosti za prvo mesto. Ali nam bo uspelo, je odvisno predvsem od nas samih in seveda od naše igre.«

META MOČNIK, dijakinja gimnazije na Jesenicah:

»Odbojko igram že peto leto. Bila sem v ekipi, ki je pred tremi leti igrala v drugi zvezni ligi, a sama še nisem prišla v prvo moštvo. Vesela bom, če bomo prišle v sam vrh druge lige, saj kar pet enakovrednih ekip računa na prvo mesto. Težko bo priti do vrha ali celo do prvaka. Naša ekipa je res mlada, saj je povprečna starost komaj devetnajst let. Upajmo na dober uspeh.«

D. Humar
Foto: F. Perdan

Toper oblekel več državnih moštev

Toper iz Celja, ki izdeluje športna oblačila, se je dobro uveljavil doma in v svetu. Že precej let oblači naše najboljše smučarje v vseh smučarskih disciplinah, letos pa so oblekli tudi moštva Avstrije in Noveške. Toprova oblačila nosijo tudi poljski biatlonci in kombinatorci, madžarski skakalci in italijanski kombinatorci ter člani B reprezentance v smučarskih skokih. Tudi Grki in Romuni nosijo Toprova oblačila.

D. H.

Akcija Podarim dobim se je začela

LJUBLJANA — Uspeh naših smučarjev na startu v novo smučarsko sezono 1985—86 je prišel ob pravem času. Že včeraj se je začela letošnja akcija smučarske zveze Slovenije, ki je imela lani kot prva te vrste pri nas velik odmev. Z njeno pomočjo so vsi naši smučarji imeli tri mesece dodatnih priprav na novo smučarsko sezono. Uspehi, ki so jih naši alpinci in smučarski skakalci dosegli v uvodnih tekmah svetovnega pokala, so podkrepili začetek nove akcije Podarim dobim, katere geslo je Sodelujemo, da bi zmagali.

V vseh kioskih Dela in Tobaka kakor tudi na vseh poštah so že v prodaji darilne razglednice, letos stanejo le 250 dinarjev. V lanski akciji je bilo prodanih osemsto tisoč darilnih razglednic in letos pričakujejo, da jih bodo prodali še. Pravila igre so namreč enaka kot lani, s tem, da bo vrednost nagrad pri vsakem žrebanju mnogo večja, kot je bila skupna vrednost nagrad v lanski akciji. Vsaka letošnja darilna razglednica igra v žrebanju, na katero prispe, in v zadnjem velikem finalnem žrebanju. Prvo letošnje žrebanje Sodelujmo, da bi zmagali bo 12. januarja 1986.

Tako kot lani so se tudi letos izredno izkazale slovenske delovne organizacije in vse združeno delo. Njihova pripravljenost, pomagati našim smučarjem, je presegla vsa, še tako optimistična pričakovanja. Nagrade v vseh štirih žrebanjih so enkratne. Tu so hiša Marles, štirje cimosovi avtomobili, Elanova jadrnica in veliko smuči, za več kot pet milijonov dinarjev je daril Gorenja . . . To so le največje nagrade našega združenega dela. Doslej so naši delovni ljudje vselej dobro pomagali našim smučarjem in upamo, da jim letošnje darilne razglednice, ki jih bodo kupovali in pošiljali, ne bodo le upanje na glavne izžrebane nagrade. Naši ljudje znajo ceniti trud naših smučarjev in njihove uspehe. Prav zato ni bojazni, da letošnja akcija smučarske zveze Slovenije. Sodelujem, da bi zmagal, ne bi uspela.

D. Humer

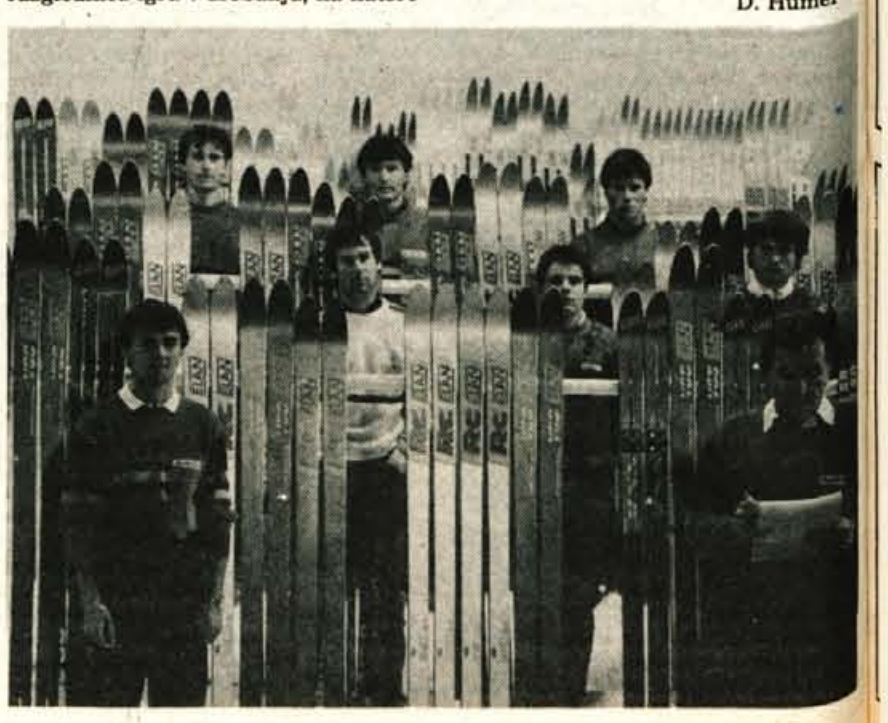

Sporočili ste nam

Podnart: Športna tekmovanja ob krajevnem prazniku — Ob prazniku krajevne skupnosti Podnart je bilo več športnih tekmovanj. Na nogometnem turnirju za prehodni pokal krajevne skupnosti je zmagala Iskra Otoče pred ekipo TVD Partizan in moštvom mladinske organizacije. V tenisu je bil pri članih najboljši Iztok Ajdič pred Radom Faganelom in Gorazdom Stariho, pri mladincih Robi Šušmelj pred Zoranom Pogačnikom in Urošem Markovičem ter pri pionirjih Tomaž Frelih pred Janijem Ermanom in Primožem Pogačnikom. Na strelskem tekmovanju je zmagala družina Stane Žagar iz Podnarta pred Partizanom Julekom iz Radovljice in družino Mošnje. Pri članih so bili najnatančnejši Boris Kozinc, Gorazd Stariha in Jože Biček, pri mladincih Robi Šušmelj, Tone Peternel in Uroš Markovič, pri pionirjih Beno Štular, Tomaž Frelih in Klemen Vovk ter pri pionirkah Romana Bešter, Ema Turnšek in Darja Bešter. Na šahovskem turnirju je bil pri članih prvi Drago Rabič, drugi Vinko Jerala in tretji Jože Avsenik ter pri mladincih prvi Jani Erman, drugi Gregor Mihelič in tretja Anita Jerala. — **C. Rozman**

Tržič: kegljaški turnir — Kegljaška sekcija TVD Partizan Tržič je pripravila na kegljišču pri avtobusni postaji v Tržiču kegljaški turnir, na katerem je sodelovalo 36 ekip sindikalnih organizacij. Vrstni red — ženske: 1. Peko Obutev II 185, 2. Peko Obutev I 175, 3. BPT Tkalnica 147; moški: 1. Rog — Cevarna Križe 260, 2. Peko Orodjarna 252, 3. Peko Obutev II 230; mešane ekipe: 1. BPT-DSSS 201, Metalka Triglav 195, 3. Zlit-DSSS 174. — **J. Kikel**

HOKEJ

Visoka zmaga Jesenic v slovenskem derbiju

JESENICE — V nadaljevanju bojev četverce naših hokejskih moštev v prvi zvezni hokejski ligi so že enaindvajsetkratni državni prvaki, Jesenice, na domačem ledu v dvorani pod Mežakljo visoko in brez pravega naprezanja v slovenskem derbiju premagali Kompas Olimpijo iz Ljubljane. V mestnem derbiju v Beogradu med Crveno zvezdo in Partizanom so slavili črno-beli, čeprav so zmagali le z dvema zadetkoma prednosti.

V razpredelnici od petega do desetega mesta je Kranjska gora v Mariboru prepričljivo premagala domači Avtoprevoz, celjska Cinkarna pa je doma dobila z Vojvodino, medtem ko je bilo srečanje med Bosno in Medveščakom preloženo na 21. december.

Izidi — Jesenice : Kompas Olimpija 8:1 (4:0, 2:0, 2:1), Crvena zvezda : Partizan 0:2 (0:0, 0:0, 0:2).

Lestvica:

Jesenice	2	2	0	0	15:3	7
Partizan	2	1	0	1	4:3	6
Kompas Olimpija	2	1	0	1	4:10	3
Crvena zvezda	2	0	0	2	2:9	2

Izidi druge skupine — Avtoprevoz : Kranjska gora 1:5 (0:0, 1:1, 0:4), Cinkarna : Vojvodina 8:5 (4:1, 2:2, 2:2).

Para jutrišnjega kola — prva skupina — Partizan : Jesenice, Kompas Olimpija : Crvena zvezda, **druga skupina — sobota** — Kranjska gora : Bosna, Medveščak : Cinkarna, Avtoprevoz : Vojvodina.

V drugi zvezni hokejski ligi kranjski Triglav že po sedmih kolih še ne pozna poraza. V sedmem kolu je gostoval v Ljubljani, ker je brez težav ugnal Tivoli. Blejci so na domačem ledu gostili Ino iz Siska. Blejci so brez težav visoko dobili to srečanje, vevška Slavija pa je dobila drugo srečanje z Mladostjo iz Zagreba.

Izidi — Tivoli : Triglav 2:4 (1:0, 1:3, 0:1), Bled : Ina 13:7 (5:2, 4:1, 4:4), Slavija : Mladost 12:1 (5:0, 3:1, 4:0).

Lestvica:

Triglav	7	7	0	0	50:18	14
Bled	6	5	0	1	60:32	10
Ina	5	3	0	2	31:28	6
Slavija	5	2	0	3	30:26	4
Tivoli	7	1	0	6	26:39	2
Mladost	6	0	0	6	12:66	0

Pari sobotnega kola — Ina : Triglav, Mladost : Bled, Tivoli : Slavija.

D. Humer

Pionirke Dupelj republiške prvakinje

Kranj — Po velikem uspehu rokometašic Dupelj v tekmovanju za pokal mladosti na področju Slovenije, ki so se z zmago nad Veto iz Polja uvrstile v polfinale in se bodo marca pomerile z ljubljansko Olimpijo, so nov velik uspeh dosegle pionirke Dupelj. V finalu slovenskega prvenstva v Titovem Velenju so gladko premagale Velenje s 17:10 in Burjo za 10:8, v tekmi za prvo mesto pa še Novo mesto z 12:9, in prepričljivo osvojile naslov slovenskih prvakinj. Najboljša igralka turnirja je bila Mežkova iz Dupelj.

J. Kuhar

Vodi LTH

Kranj — V domu Partizana v Stražišču je bil prvi turnir gorenjske namiznoteniške lige. Nastopilo je devet ekip; deseta, ki bi morala sodelovati, pa je že pred začetkom prvenstva izstopila iz lige. Po nepopolnem petem kolu vodi moštvo LTH iz Škofje Loke pred Jesenicami, Gumarjem, Savo, Kondorjem, Murovo, Lescami, Ljubnim in Križami. Drugi turnir bo sredi decembra.

J. Starman

SEJEMSKE CENE
SEJEMSKI POPUSTI
Od 5—30 %

NA NOVOLETNEM SEJMU V KRANJU OD 13.—23. DEC.

PRODAJNO-RAZSTAVNI PROSTOR

MERKUR KRANJ

IZBRALI SO ZA VAS

kovinotehna

V blagovnici FUŽINAR na Jesenicah smo opazili nadvse iskane električne in motorne žage DOLMAR.
Cena za električno žago je 45.919.— din, motorna žaga s 45 cm dolgim mečem pa stane 145. 970.— din.

kovinotehna
BLAGOVNICA FUŽINAR JESENICE

BELA TEHNIKA IN DROBNI GOSPODINJSKI APARATI

GORENJE

15 % CENEJE

zavarovalna skupnost triglav
Gorenjska območna skupnost Kranj

I. Razpisna komisija pri Izvršilnem odboru zbora delegatov Gorenjske območne skupnosti Kranj razpisuje prosta dela in naloge, na katerih ima delavec posebna pooblastila in odgovornosti

VODENJE ODDELKA ZA RAZVOJ ZAVAROVANJA, PLAN, ANALIZE, STATISTIKO IN TERENSKO MREŽO

Na razpisana dela in naloge bo delavec imenovan za 4 leta.

Za opravljanje razpisanih del in nalog je lahko imenovana oseba, ki poleg splošnih izpolnjuje še naslednje posebne pogoje:

— da ima visoko ali višjo strokovno izobrazbo ekonomske smeri,
— da ima najmanj 5 let ustreznih delovnih izkušenj,
— da izpolnjuje pogoje, ki jih določa družbeni dogovor o kadrovski politiki občine Kranj

II. Odbor za medsebojna delovna razmerja pri delovni skupnosti Gorenjske območne skupnosti Kranj objavlja naslednja prosta dela in naloge:

SKLEPANJE PREMOŽENJSKIH ZAVAROVANJ, ZBIRANJE PONUDB ZA SKLENITEV ŽIVLJENJSKIH ZAVAROVANJ IN INKASIRANJE PREMIJ (zavarovalnega zastopnika v zastopu PODNART)

Za opravljanje navedenih prostih del in nalog mora delavec izpolnjevati poleg splošnih še naslednje pogoje:

— da ima popolno srednjo šolo oziroma poklicno šolo,
— da ima 2 leti delovnih izkušenj,
— da je star najmanj 18 let,
— da ima odslužen vojaški rok (moški),
— da ima posebno veselje za delo na terenu in za delo z ljudmi

Delovno razmerje bo sklenjeno s polnim delovnim časom za nedoločen čas. Poskusno delo traja do 60 dni.

Kandidati naj lastnoročno napisane prošnje pošljejo na naslov: Zavarovalna skupnost Triglav, Gorenjska območna skupnost Kranj, Oldhamska 2, z oznako pod I. »razpisna komisija za imenovanje delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostjo«, pod II. pa »sektorju za samoupravno organiziranost in kadre«.

K prošnji je treba predložiti zadnje šolsko spričevalo in kratek življenjepis s točno navedbo dosedanje zaposlitve.

Rok za oddajo prošenj poteče 8. dan po objavi. O izbiri bodo kandidati obveščeni najkasneje v 30 dneh po izteku objavnega roka.

KOVINAR JESENICE

KOVINAR JESENICE
TOZD NIZKE GRADNJE, Sp. Plavž 6, Jesenice

po sklepu delavskega sveta razpisuje 19. decembra 1985 ob 12. uri javno licitacijo za odprodajo naslednjih osnovnih sredstev:

1. **mercedes polpriklopnik tip 2224/6×4 z diesel motorjem, 240 KM, letnik 1974**
2. **polprikolica gorica tip PS 26 KH — 4, nosilnosti 26 ton, letnik 1974**

Polpriklopnik in polprikolica sta v voznem stanju in se prodata skupaj. Izklicna cena je 3.200.000.— din.

Ogled je možen na dan licitacije od 9. do 12. ure na kraju samem. Pred pričetkom licitacije morajo interesenti vplačati 10-odstotno varščino pri blagajni DO. V ceni ni vračunan prometni davek, ki ga plača kupec.

SREDNJA GRADBENA ŠOLA KRANJ
Cankarjeva 2

Zbor delavcev objavlja prosta dela in naloge:

1. RAČUNOVODJE

Pogoji: — višja ali srednja izobrazba ekonomske smeri,
— zaželene so delovne izkušnje,
— trimesečno poskusno delo.

Delovno razmerje sklenemo za nedoločen čas od 1. marca 1986 dalje.

2. DELAVKO V KUHINJI

priprava prigrizka in napitka

Pogoji: — smisel za čistočo.

Delovno razmerje sklenemo po pogodbi za tri ure na dan od 1. januarja 1986 dalje.

Pisne prijave z dokazili pošljite v 14 dneh po objavi. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po izteku prijavnega roka.

TEKSTILINDUS KRANJ

Tekstilna industrija
TEKSTILINDUS KRANJ

objavlja prosta dela oziroma naloge v

TOZD PLEMENITILNICA
upravljanje belilnega kontinuirnega stroja Küsters II — 2 delavca

Pogoji: — poklicna šola tekstilne, strojne ali elektro smeri (tekstilni mehanik, KV ključavničar, električar),
— zaželene so delovne izkušnje,
— delo v treh izmenah,
— dvomesečno poskusno delo.

TOZD PREHRANA IN ODDIH
pomoč pri kuhanju jedil — 4 delavke

Pogoji: — kuharski pomočnik,
— zaželene delovne izkušnje,
— opravljen tečaj iz higienskega minimuma,
— dvomesečno poskusno delo.

Kandidati, ki izpolnjujejo navedene pogoje, naj dajo pisne prijave v kadrovski sektor delovne organizacije najkasneje v 8 dneh po objavi. Kandidati bodo pisno obveščeni o izbiri v 14 dneh po opravljeni izbiri.

SAVA KRANJ
Industrija gumijevih usnjenih in kemičnih izdelkov
Kranj, Škofjeloška c. 6

razpisuje

JAVNO DRAŽBO

naslednjih osnovnih sredstev:

1. **tovorni avto ZASTAVA 650 BDF leto izd. 1981** — **izklicna cena 750.000.— din**
2. **tovorni avto (kombi) ZASTAVA 435 F leto izd. 1980** — **izklicna cena 85.000.— din**

Javna dražba bo 17. decembra 1985 ob 9. uri v sejni sobi nabavnega sektorja v Kranju, Prešernova 6 (nad Ljubljansko banko)

Ogled avtomobilov bo 16. decembra 1985 ob 10. uri. Interesenti naj se oglasijo v obratu II., Škofjeloška c. 6, pri glavnem vratarju.

Na licitaciji lahko enakopravno sodelujejo fizične in pravne osebe. V ceni ni vštet prometni davek, ki ga plača kupec, če ne predloži izjave o oprostitvi plačila prometnega davka.

Udeleženci morajo pred pričetkom dražbe položiti 10 % varščine od izklicane cene. Vse cene veljajo franco Sava Kranj.

Kupec mora plačati kupnino naslednji dan, to je 18. decembra 1985, blago pa prevzeti najkasneje v 7 dneh po prodaji.

Ob prevzemu ne bomo upoštevali reklamacij glede kakovosti količine blaga (videno-kupljeno).

VZGOJNOVARSTVENA ORGANIZACIJA KRANJ

Komisija za delovna razmerja vabi k sodelovanju:

1. 2 PK KUHARICI
za kuhinjo Najdihojca na Planini

Pogoji: — tečaj za PK kuharje,
— do enega leta delovnih izkušenj,
— higienski minimum,
— samo dopoldansko delo.

2. GOSPODINJE
za vrtec Pavle Mede Katarine — Naklo

Pogoji: — končana osnovna šola,
— 1 mesec delovnih izkušenj,
— starost 18 let.

3. ČISTILKE
za vrtec Golnik

Pogoji: — končana osnovna šola,
— en mesec delovnih izkušenj,
— samo popoldansko delo.

Kandidati naj vložijo prijave v 8 dneh od objave oglasa na naslov: Vzgojnovarstvena organizacija, Staneta Žagarja 19, Kranj, tel.: 24-381.

SEL

SAVSKE ELEKTKRARNE n. sol. o.,
Delovna organizacija za proizvodnjo in prenos električne energije
LJUBLJANA, Hajdrihova 2

Investitor HE Mavčiče razpisuje licitacijo za rušitev naslednjih objektov v bazenu HE Mavčiče:

— **stanovanjska hiša Breg ob Savi 56 na parceli 26/3 k. o. Breg ob Savi**
— **stanovanjska hiša Prebačevo 12 na parceli 122 k. o. Hrastje skupaj z gospodarskim poslopjem in mlinom**
— **stanovanjska hiša Mavčiče št. 58 skupaj z gospodarskim poslopjem na parcelah 137 in 140/3 k. o. Mavčiče**
gospodarsko poslopje na parceli 129/2 k. o. Mavčiče

Dela obsegajo rušitev, odriv neuporabnega materiala in grobo planiranje. Z uporabnim materialom razpolaga rušitelj.

Interesenti lahko dobijo vse informacije in osnovne vrednosti objektov pri Grupi za izgradnjo HE Mavčiče v Mavčičah.

Licitacija navedenih objektov bo 16. decembra 1985 ob 8. uri v prostorih Grupe za izgradnjo HE Mavčiče v Mavčičah.

Pred pričetkom licitacije bo komisija seznanila interesente z ostalimi pogoji licitacije.

Živilski kombinat
ŽITO LJUBLJANA, n. sol. o., LJUBLJANA, Šmartinska 154

POZOR!
LAHKO PREBERETE, TUDI ČE NISTE IZ BOHINJA!

Za delo v počitniškem domu na prijetnem kraju (300 metrov od hotela Zlatorog) z dvanajstimi ležišči v Ukancu (Bohinj) potrebujemo

2 SODELAVCA — lahko mlajša upokojenca.

Če ste se pripravljeni spoprijeti z vodenjem takega doma — upravljanje, nabava, gospodarska dela — ali s pripravo obrokov za naše zaposlene, se nemudoma prijavite ali pa se osebno zglasite v kadrovski službi DO ŽK ŽITO Ljubljana, Šmartinska 154.

NUDIMO: — stanovanje in hrano v domu,
— stimulativne osebne dohodke.

PLANIKA adidas

KOT VEDNO NA NOVOLETNEM SEJMU V KRANJU OD 13. 12. DO 23. 12. '85

ŽENSKI ŠKORNJI samo 1.999.—

adidas: basebal, ragby, golf samo 595.— (odstraniš čepke — idealno za kolesarjenje)

OBIŠČITE NAS, NE BO VAM ŽAL!

ŽIVILA

UGODEN PREDPRAZNIČNI NAKUP

vrsta blaga	proizvajalec	
keks Pariz čajno 1/2	KOESTLIN	169.60
kocke vafel 200 g	KOESTLIN	83.10
praline čokol.1/2	KANDIT	419.90
bombon mix 400 g	KRAŠ	212,70
bombon žele krhki 300 g	ŽITO	200,45
čokol. riž kocke buli 100 g	ŽITO	128,50
sirup višnja 1/1	HEPOK	300,00
marmelada mešana 720 g	ELAN	167,45
sardine Rovinj 115 g	MIRNA	86,35
žganje KALVAN 1/1	FRUCTAL	665,00
papirnati družinski robci	SLADKOGORSKA	252,50

ODKUPUJEMO SVINJSKE IN VSE OSTALE ŽIVALSKE KOŽE

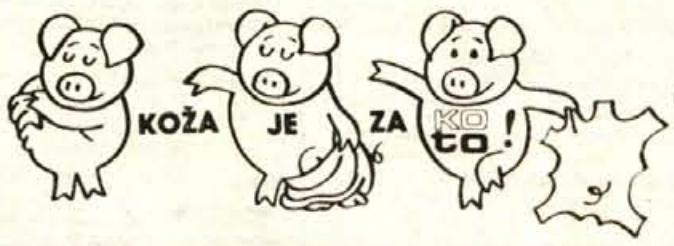

KOTO
Koteks tobus in zbiralnica kmetijskih zadrug

Pokličite nas!

Če rabite informacije, ki vas zanimajo zaradi časopisa, zavrtite številko ČP GLAS

21-860 — novinarji
21-835 — tehnično urejanje
28-463 — uprava
27-960 — mali oglasi

- vaze, različne oblike in velikosti
- kozarci za belo in črno vino
- pepelniki
- vrčki za smetano in led
- kozarci za žgane pijače
- stekleničke za parfume

Rogaška svinčeni kristal

DNEVI KRISTALA od 10.–30. 12. 1986

murka PLETNA BLED

Dobitniki Mednarodnega priznanja za tehnologijo za leto 1985

KLI okna LOGATEC

SGP GRADBINEC

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE GRADBINEC
KRANJ, Nazorjeva 1

Po sklepu odbora za delovna razmerja delovne skupnosti družbeni standard Jesenice objavljamo prosta dela in naloge

SKLADIŠČNIKA
v menzi v Kranju

Pogoji: — poklicna šola trgovske smeri in 2 leti delovnih izkušenj

Delo združujemo za nedoločen čas z dvomesečnim poskusnim delom. Kandidati naj prošnje z dokazili pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov SGP Gradbinec, Kranj, kadrovski oddelek Jesenice, Titova 16.

---

zavaruje triglav

ljubljanska banka

Zahtevek za prenos

najkrajša pot do obresti

Obračun obresti od deviznih hranilnih vlog za leto 1985

Kot smo vas že obvestili, spoštovani varčevalci, je bil v letu 1984 spremenjen način obračuna in pripisa obresti od deviznih hranilnih vlog. Bistvo sprememb izhaja iz odloka zveznega izvršnega sveta (Ur. l. SFRJ št. 16/84, 34/84, 68/84, 12/85), po katerem se obresti od sredstev na deviznih računih in deviznih hranilnih knjižicah jugoslovanskih državljanov, ki ne živijo in ne delajo v tujini, izplačujejo v dinarjih.

Kako bodo obresti obračunane?

Obresti bodo obračunane po obrestnih merah za devizne hranilne vloge:

7,5% za vpogledne devizne hranilne vloge

9% za vloge, vezane nad 1 leto

11% za vloge, vezane nad 2 leti

12,5% za vloge, vezane nad 3 leta.

Obresti, izračunane po teh obrestnih merah, vam bodo za vsako vrsto deviz posebej preračunali v dinarje po srednjem tečaju, ki bo za posamezno valuto veljal na dan obračuna, to je 31. decembra 1985.

Zahtevek za prenos obresti od deviznih vlog najkrajša in najenostavnejša pot do obresti

Dinarske obresti od vaših deviznih prihrankov bo banka vodila kot vpogledno vlogo vse do dne, ko bo prejela vaš nalog za izplačilo ali prenos obresti na dinarski račun. Predpisani postopek je zapleten, zato je dvig obresti takoj v januarju, žal, povezan z neizogibnimi vrstami in čakanjem pred bančnimi okenci.

Vse v zvezi z izplačilom obresti je možno urediti mnogo enostavneje, brez nepotrebnih skrbi in že danes.

In kaj je treba storiti? Čim prej, najkasneje pa do 24. decembra tega leta, predložite enoti banke, ki vodi vašo devizno vlogo, ZAHTEVEK ZA PRENOS OBRESTI po deviznih vlogah, obračunanih v dinarjih – obrazec DRO-11. V obrazcu, ki ga dobite v vseh enotah Ljubljanske banke, navedite številko tekočega računa ali dinarske hranilne knjižice, kamor želite prejeti obresti; z 31. decembrom 1985 bodo obresti že prenešene na želeni račun.

To pa še ni vse. Zahtevek za prenos obresti za leto 1985 bo veljal tudi za avtomatski prenos obresti v naslednjih letih. Znesek obračunanih obresti se že od 1. januarja dalje obrestuje po veljavni obrestni meri, kar je posebej pomembno za varčevalce, ki želijo obresti prenesti na hranilno vlogo, vezano nad 1 ali nad 2 leti.

Če boste zahtevali prenos obresti na tekoči račun, vpis obresti v banki sploh ni potreben. Z obrestmi boste lahko razpolagali že 1. januarja, banka pa vas bo o novem stanju obvestila s prvim rednim obvestilom.

Varčevalcem, ki so zahtevek za prenos obresti predložili banki že lani, bomo obresti za leto 1985 prenesli avtomatično na želeni račun. Le v primeru, da je medtem prišlo do spremembe, kot je npr. ukinitev dinarskega računa ali ustanovitev nove devizne hranilne knjižice ali deviznega računa, je treba banki predložiti nov zahtevek.

Tudi v primeru, da v Ljubljanski banki nimate ne tekočega računa niti dinarske hranilne knjižice, ne bo težav. V enoti naše banke, ki vam je najbolj pri roki, lahko odprete dinarsko hranilno vlogo in številko te vloge vnesete v zahtevek.

Zagotovite si boljši pregled nad privarčevanimi sredstvi!

Zakaj ne bi, hkrati s prenosom obresti, uredili tudi problema odvečnih deviznih vlog. Marsikateri varčevalec ima namreč več deviznih hranilnih vlog, na njih pa zanemarljivo majhne zneske. Če ste imetnik večih deviznih računov ali deviznih hranilnih knjižic, lahko sredstva prenesete na eno ali dve devizni vlogi, s katerima redno poslujete, in si tako zagotovite boljši pregled nad privarčevanimi sredstvi. Da bi se izognili možnim pomotam, je najbolje, da prinesete v banko tudi vse knjižice oziroma številke deviznih računov (na izpisku, kartončku ali drugače zapisano), ki bi jih želeli zapreti.

S tem obvestilom smo vam želeli predstaviti najkrajšo in najenostavnejšo pot do obresti.
Ljubljanska banka

Nekateri varčevalci iz tega ali onega razloga ne bodo mogli osebno priti v banko. Vsem tem je namenjen zahtevek, ki ga objavljamo hkrati z obvestilom in ga lahko izpolnjenega pošljete po pošti. Prosimo vas, da ste pri izpolnjevanju zahtevka pozorni, ker zaradi računalniške obdelave zahtevkov z napakami banka ne bo mogla upoštevati.

Zahtevek za prenos obresti po deviznih hranilnih vlogah, obračunanih v dinarjih

(ime in priimek imetnika deviznega računa ali devizne hranilne knjižice)

naslov imetnika devizne vloge:

prosim, da obresti, obračunane po računu (številka deviznega računa)

prenesete na dinarski račun št. (številka hranilne knjižice ali tekočega računa)

v banki (naziv banke in enote banke)

na ime (ime imetnika hranilne knjižice ali tekočega računa)

Zahtevek velja vse dotlej, dokler nam pisno ne sporočite spremembe.

Kraj in datum

Podpis imetnika deviznega računa ali devizne hranilne knjižice oziroma pooblaščene osebe

Zahtevek pošljite enoti banke, kjer imate svoj devizni račun ali devizno hranilno knjižico.

ZA TISTE, KI HITIJO OB PRAVEM ČASU

od 15. novembra do 31. decembra 1985

10 % NOVOLETNI POPUST

ZA VSE STAVBNO POHIŠTVO
ZA STROPNE IN STENSKE OBLOGE
IZ SMREKOVEGA IN BOROVEGA LESA

Nudimo fco montažo in priznavamo stroške prevoza nad določeno vrednost nakupa.

VSE STAVBNO POHIŠTVO NA ENEM MESTU,
PO KONKURENČNIH CENAH

JELOVICA

lesna industrija ŠKOFJA LOKA

Poslovalnice:

Škofja Loka
Kidričeva 58
tel. (064) 61-185, 61-361

Zagreb–Sesvete
Zagrebačka 164
tel. (041) 253-259

Nova Gradiška
Krajačićeva 31
tel. (055) 62-428

Pula
Fižela 7a (na Stoji)
tel. (052) 48-877, 23-976

Crikvenica
Vinodolska 31
tel. (051) 78-115

Zadar
Biogradska b. b.
tel. (057) 23-815

Šibenik
Ul. Bratstva i jedinstva 98
tel. (059) 23-876

Sarajevo–Rajlovac
Ul. 21. maja 147
tel. (071) 542-200, 542-391

Stara Pazova
Kamenjarova 29
tel. (022) 311-530, 311-561

Niš
Ul. Nikodije Stojanovića (Tatka)
tel. (018) 65-930

Kragujevac
Naselje Ilićevo
tel. (034) 64-324, 66-235

Valjevo
Kolubarska b. b.
tel. (014) 24-222, 22-225

Osijek
Čepinska b. b.
tel. (054) 31-922, 31-456

Split
Kavanjinova 1
tel. (058) 48-780

Bar
Biotehn. obraz. centar D. Vlah.
ekonomsko dvorište centra
tel. (085) 22-189

Skopje–Madjari
Ul. 821 br. 3
tel. (091) 515-214

Peć
Ul. Pavljane b. b. i skladište Dečani
tel. (039) 21-861, 61-350

Delovni čas, neprekinjeno od 7.–17. ure.

40 let

SLOVENIJALES
lesna industrija idrija

Novoletna prodajna akcija pohištva od 12. 12. do 19. 12. 1985
Prodaja v tovarniškem salonu v Spodnji Idriji.
Popust od 5 do 50 odstotkov. Možnost nakupa na 6-mesečno brezobrestno posojilo.
Salon odprt vsak dan od 6. do 19. ure, v soboto in nedeljo od 8. do 12. ure.

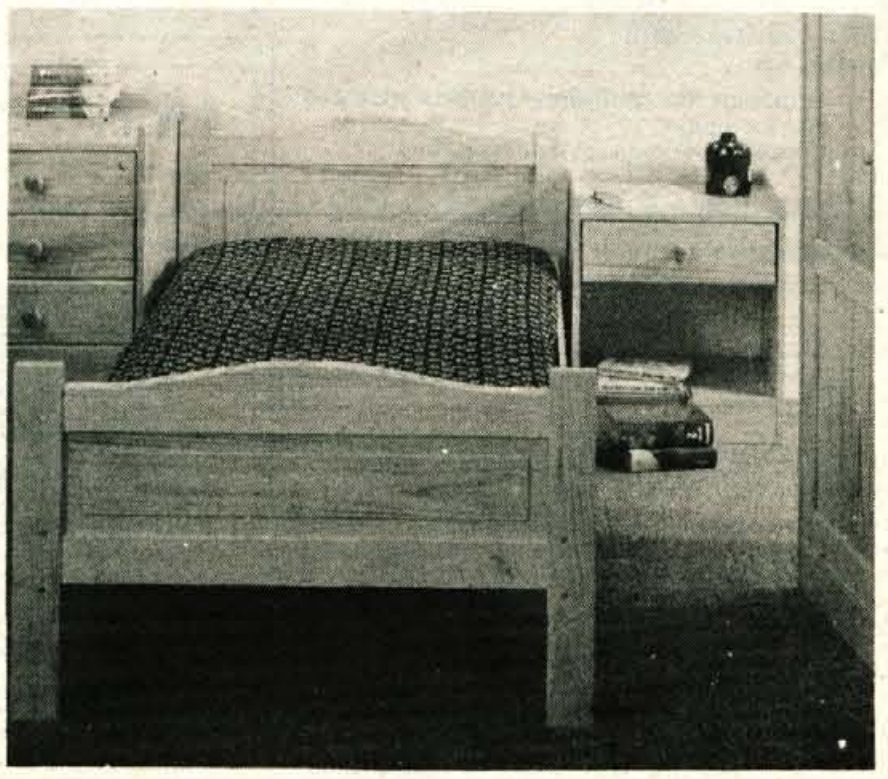

SKUPŠČINA OBČINE ŠKOFJA LOKA

Odbor za organizacijo izseljenskega piknika

SEZNAM izžrebanih dobitnikov III. kola nagradnega kviza izseljenskega piknika, ki je bilo 23. novembra 1985 v športni dvorani Poden v Škofji Loki.

1. računalnik Spektrum: TINA LINKE, Podlubnik 156, Škofja Loka
2. alpske smuči Elan: DAVID KULAR, Suška c. 36, Škofja Loka
3. alpske smuči Elan: STOJAN AVGUŠTIN, Gor. vas—Reteče 20, Šk. Loka
4. alpske smuči Elan: NIKO CAR ml., Britof 123, Kranj
5. smučarski čevlji Alpina (pancerji): TONČKA OBLAK, Dolenčice 11, Poljane/Šk. Loko
6. letna smučarska karta za Vogel: ANDREJ MOŽINA, Frankovo nas. 46, Šk. Loka
7. letna smuč. karta za Vogel: FRANCI DEMŠAR, Selca 50, Selca

Ti dobitki so vredni nad 10.000.— din in je treba zanje plačati 15 % davka.

Manjše dobitke so prejeli:

8. klubska mizica: FRANČIŠKA BENEDIK, Pungert 14, Šk. Loka,
9. tekaške smuči: TEJA KRŽIŠNIK, Poljanska c. 44, Škofja Loka
10. spalna vreča: ZORA JUVAN, Podlubnik 161, Škofja Loka
11. športne copate Alpina so prejeli: FRANCKA JANKOVEC, Demšarjeva c. 19, Škofja Loka, TONE HAFNER, Binkelj 4, Škofja Loka, MARIJA OTONIČAR, Pševo 6, Kranj
14. kozmetično kolekcijo Vedrog sta prejela: MILAN HAFNER, Dorfarje 22, Žabnica in TOMAŽ BALANTIČ, Predoslje 103 A, Kranj
16. par vesel sta dobila: DINA ŠKOPELJA, Podlubnik 208, Škofja Loka in MATEJA PODOBNIK, Podlubnik 154, Škofja Loka
18. pasirni aparat so dobili: FRANC ZUPANC, Na Kresu 22, Železniki, FRANC HAFNER, Binkelj 33, Škofja Loka, MATJAŽ KUMER, Pot na Jošta 6, KRANJ, MOJCA ŽAGAR, Gor. vas—Reteče 36, Škofja Loka in BOŠTJAN RAJŠP, Frankovo nas. 43, Škofja Loka
23. zbirko knjig o Titu so dobili: MIRKO BREZOVEC, Podlubnik 161, Škofja Loka ALENKA TAVČAR, Žabnica 65, Žabnica, NUŠA FLORJANČIČ, C. Talcev 25, Škofja Loka, MARKO OBLAK, Frankovo nas. 64, Škofja Loka, MOJCA BOŽIČEK, Podlubnik 161, Škofja Loka, VIDA MOŽINA, Podobeno 7, Poljane LEA KRIŽNAR, GODEŠIČ 96, Škofja Loka, NADJA MIHOVILOVIČ, Podlubnik 162, Škofja Loka, ALENKA KOŠIČ, Podlubnik 152, Škofja Loka, JANKA LOTRIČ, Podlubnik 230, Škofja Loka, FRANC KAVČIČ, Godešič 87, Škofja Loka, HELENA ZBUKVIČ, Podlubnik 161, Škofja Loka, MARIJA DEBELJAK, Stara Loka 15 in MILKA DEMŠAR, Trnje 39, Železniki
37. knjižne nagrade bodo prejeli: VITA SIMEUNOVIČ, Groharjevo nas. 5, Škofja Loka, ANDREJ KOGOVŠEK, Dobračevska 22, Žiri, SILVA MENART, Potrčeva 6, Ljubljana, VIKA LUSKOVEC, Godešič 8, Škofja Loka, ANA DEŽMAN, ul. Pavle Medetove 10, Naklo, LUKA ŠIFRER, Podlubnik 31, Škofja Loka, MIJO MARIĆ, Kidričeva 68, Škofja Loka, BOŠTJAN BRDNIK, Pungert 24, Škofja Loka, IZTOK KOROŠEC, Suška 42, Škofja Loka, MARJAN HAFNER, Binkelj 35, Škofja Loka, MILENA KRT, Groharjevo nas. 8, Škofja Loka, MARJAN KUŽEL, Cerkno 276/b, Cerkno, ANDREJA ROBLEK, Bobovek 20, Kranj, NINA GROŠELJ, Vrečkova 11, Kranj, CIRILA BENEDIČIČ, Frankovo nas. 71, Škofja Loka MARJANCA BENEDIČIČ, Na Plavžu 29, Železniki, VIDA HAFNER, Frankovo nas. 118, Škofja Loka, MARIJA KALAN, Suha 11, Škofja Loka, ANJA BURNIK Podlubnik 310, Škofja Loka, ANA VIDIČ-TATJANA, Tenetiše 69, Golnik, JOŽE ŠANTAK, Mestni trg 42, Škofja Loka, RENATA KRAJNIK, Groharjevo nas. 7, Škofja Loka, LIDIJA JESIH, Petrovičeva 5, Ljubljana in IRENA DOLINAR, Demšarjeva 24, Škofja Loka

Dobitke lahko prevzamete v Skupščini občine Škofja Loka, Poljanska c. 2, Škofja Loka. Knjige bodo dobitniki prejeli po pošti.

---

agrotehnika - gruda

AGROTEHNIKA GRUDA
Ljubljana, Titova 38-40
Proizvodnja, notranja in zunanja trgovina, servisi, n. sol. o.

Komisija za delovna razmerja TOZG Agrotehnika trgovina, n. sol. o., Ljubljana, Tržaška 132 objavlja prosta dela in naloge v Gorenjski poslovalnici Kranj — prodajalna Naklo

SAMOSTOJNA PRODAJA BLAGA

Pogoji: — končana šola za prodajalce tehnične stroke in 2 leti delovnih izkušenj

Pogoji: — končana šola za prodajalce tehnične stroke in 2 leti delovnih izkušenj ali
— končana avtomehanska šola in 2 leti delovnih izkušenj v trgovini

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas.

Pišne vloge sprejema DSSS kadrovska služba, Ljubljana, Titova 38, 15 dni po objavi.

Kandidate bomo obvestili v desetih dneh po izbiri.

DOM UČENCEV IVO LOLA RIBAR KRANJ,
Kidričeva 53

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

TAJNIKA — BLAGAJNIKA
za nedoločen čas

Pogoji: — administrativna ali druga ustrezna izobrazba 5. stopnje,
— 2 meseca poskusnega dela.

Pisne prijave pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: Dom učencev Ivo Lola Ribar, Kranj, Kidričeva 53, komisija za delovna razmerja.

Informacije dobite po telefonu 22-590.

GORENJSKA OBLAČILA KRANJ
TOZD KONFEKCIJA

razpisuje javno licitacijo, odprodajo rabljenih šivalnih strojev znamke Pfaff in Singer in odprodajo pisalnih strojev znamke Olympia.

Ogled strojev bo na dan licitacije dne 13. 12. 1985 v prostorih DO Gorenjska oblačila Kranj, Cesta JLA 24/a, licitacija pa bo ob 14 uri.

Varščino v višini 10 % od izklicne cene bodo interesenti lahko vplačali na istem mestu. Odkup bo po sistemu videno-kupljeno. Kasnejših reklamacij ne upoštevamo. Prometni davek ni vključen v prodajno ceno.

DOM PETRA UZARJA TRŽIČ

razpisuje na podlagi sklepa sveta doma, razpisne komisije in določil statuta Doma Petra Uzarja delovne naloge in opravila

VODILNE MEDICINSKE SESTRE

Pogoji:
— višja šola za zdravstvene delavce (medicinska sestra),
— opravljen strokovni izpit,
— 3 leta delovnih izkušenj, od tega 1 leto pri organiziranju del in nalog v manjših zdravstvenih enotah ali skupinah,
— moralnopolitične in etične kvalitete in organizacijske sposobnosti

Prosta dela in naloge razpisujemo za 4 leta: Rok za prijave je 15 dni po objavi. Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev pošljite na naslov DPU, z oznako »za razpisno komisijo«. O izidu razpisa bodo vsi prijavljeni kandidati obveščeni v 30 dneh po zaključku razpisnega roka.

DS SKUPNA STROKOVNA SLUŽBA SIS
OBČINE ŠKOFJA LOKA

Komisija za delovna razmerja na podlagi 8. člena Pravilnika o delovnih razmerjih objavlja prosta dela in naloge za nedoločen čas, s polnim delovnim časom

TAJNIŠKA IN STROJEPISNA DELA

Pogoji: — štiri oz. dveletna srednja izobrazba ekonomske ali upravno-administrativne smeri
— 1 oz. 2 leti delovnih izkušenj na področju administrativnih poslov
— poskusno delo 2 meseca

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v roku 10 dni od dneva objave na naslov: SLUŽBA SIS ŠKOFJA LOKA, Spodnji trg 40.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po sklepu pristojne komisije.

SLUŽBA DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA
V SR SLOVENIJI
PODRUŽNICA 51500 KRANJ

Po 70. členu statuta Službe družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji razpisuje razpisna komisija SDK v SR-Sloveniji, podružnica 51500 Kranj dela in naloge

VODENJE EKSPOZITURE V TRŽIČU

Pogoja:
višja strokovna izobrazba ekonomske, upravne ali pravne smeri in 4 leta ustreznih delovnih izkušenj.

Mandat za opravljanje teh nalog traja 4 leta. Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Prijave z dokazili o strokovni izobrazbi, življenjepisom in o dosedanjih zaposlitvah sprejema razpisna komisija v SDK v SRS, podružnica Kranj, Trg revolucije 2, v zaprti ovojnici z oznako »za razpisno komisijo«, 15 dni po objavi razpisa.

Kandidate, ki se bodo prijavili, bomo o izidu razpisa obvestili v 30 dneh po končani izbiri.

TOBAČNA TOVARNA LJUBLJANA, n. sub. o.
TOZD TOBAK, n. sub. o., Ljubljana, Tobačna ulica 5

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

OBRAČUNSKA DELA III.
v OE Jesenice

Pogoji: — ekonomska srednja šola,
— 1 leto delovnih izkušenj,
— poskusno delo traja 90 dni.

Delo je za nedoločen čas.

Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v upravo organizacijske enote Jesenice, Cesta na Golico 10 C, v roku 8 dni po objavi.

Kandidate bomo o izbiri obvestili pisno v 30 dneh po sprejemu sklepa komisije za delovna razmerja.

LTH TO THN ŠKOFJA LOKA, n. sol. o.
Kadrovska komisija TOZD ORODJARNA

objavlja prosta dela in naloge

VS I VODJO KONSTRUKCIJE ORODJA
za nedoločen čas

Pogoji: — visoka šola strojne smeri
Posebna znanja: — dobro znanje o tehnologiji obdelave, proizvodnje, izdelavi orodij, materiala, splošno znanje o pnevmatiki in hidravliki,
— aktivno znanje enega tujega jezika (angleščina, nemščina),
— izpit iz varstva pri delu,
— 4 leta delovnih izkušenj

Pisne prijave z dokazili sprejema kadrovsko socialna služba LTH 15 dni po objavi.

Kandidati bodo o rezultatih izbire obveščeni v 15 dneh po sklepu kadrovske komisije.

---

specerija
VELIKA IZBIRA RIB V NOVI TRGOVINI V RADOVLJICI
Gribarnica

ELAN
ELAN
TOVARNA ŠPORTNEGA ORODJA
BEGUNJE NA GORENJSKEM

Na osnovi 10. člena pravilnika o delovnih razmerjih tozda Inštitut in tozda Športna orodja, pravilnikov o notranji organizaciji in seznamu del in delovnih nalog v TOZD in sklepov komisij za delovna razmerja objavljamo dela in naloge

V TOZDU INŠTITUT

1. VODJE KONSTRUKCIJE

V TOZDU ŠPORTNA ORODJA

2. ODDELKOVODJE KOVINSKEGA ODDELKA

3. PLESKARJA II

Pogoji:

pod 1. — visoka izobrazba strojne smeri in 4 leta delovnih izkušenj ali višja izobrazba strojne smeri in 8 let delovnih izkušenj, znanje enega tujega jezika, trimesečno poskusno delo in drugi pogoji v skladu s pravilnikom o notranji organizaciji in seznamu del in delovnih nalog v TOZD Inštitut;

pod 2. — višja izobrazba strojne smeri, 2 leti delovnih izkušenj pri enakih ali podobnih delih, tečaj iz varstva pri delu in trimesečno poskusno delo;

pod 3. — poklicna šola ustrezne smeri, do 1 leta delovnih izkušenj, odslužen vojaški rok, dvomesečno poskusno delo.

Pisne prijave z ustreznimi dokazili o izobrazbi sprejema kadrovska služba Elana, tovarna športnega orodja, Begunje na Gorenjskem 15 dni po objavi. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po končani objavi.

ABC POMURKA

ABC POMURKA, LOKA, proizvodno, trgovsko in gostinsko podjetje, n. sol. o. ŠKOFJA LOKA
TOZD JELEN — GOSTINSTVO KRANJ

ponovno objavlja naslednja prosta dela in oziroma naloge:

1. 2 KUHARJEV
za delo v hotelu Jelen v Kranju

Pogoji: — KV kuhar

2. DELAVCA
za delo v skladišču, delo bo opravljal za hotel Jelen in Stari Mayr.

Pogoji: — končana osnovna šola ali tečaj za PKV gostinskega delavca

Poskusno delo za kuharja traja 45 koledarskih dni, za delavca v skladišču pa 30 koledarskih dni.

Prošnje z dokazili o izobrazbi pošljite kadrovski službi podjetja ABC Pomurka, Loka, DSSS, Kidričeva 54, Škofja Loka, v 8 dneh po objavi oglasa.

---

exoterm

Kadrovska komisija KEMA-EXOTERM objavlja naslednja prosta dela in naloge:

1. TEHNOLOGA OPERATIVE V PROIZVODNJI
Pogoji: — višješolska izobrazba (VI. stopnja) kemijske smeri in dve leti delovnih izkušenj ali
— srednješolska izobrazba (V. stopnja) kemijske smeri in štiri leta delovnih izkušenj na ustreznih delih in nalogah
— poskusno delo 90 dni

2. KERAMIKA V SEKTORJU ZA RAZVOJ IN KONTROLO KVALITETE
Pogoji: — srednješolska izobrazba (V. stopnja) kemijske smeri
— kandidat je lahko pripravnik
— delo za določen čas za dobo šestih mesecev

3. ADMINISTRATORJA V KOMERCIALNEM SEKTORJU
Pogoji: — srednješolska izobrazba ali poklicna šola (V. ali IV. stopnja) ekonomske ali administrativne smeri
— delo za določen čas za dobo šestih mesecev

4. PROIZVODNIH DELAVCEV
Pogoji: — dokončana osnovna šola
— starost 18 let
— poskusno delo 30 dni

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema splošni sektor delovne organizacije 8 dni po objavi. O izbiri bomo vse prijavljene obvestili najkasneje v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš sodelavec

VALENTIN KLEMENC

pomožni monter

DOLGOLETNEGA SODELAVCA BOMO OHRANILI V LEPEM SPOMINU!

DELAVCI KOMUNALNEGA PODJETJA VODOVOD, KRANJ

MALI OGLASI
tel.: 27-960
cesta JLA 16

aparati, stroji

Prodam SKOBELNIK (ponk) ULMIA. Telefon 28-189 15631

Prodam črno-beli TELEVIZOR gorenje. Informacije popoldan po tel. 35-280 (064) 15670

TOSHIBA radiokasetofon z ločljivimi zvočniki, equalizerjem in japonski AVTORADIO-KASETOFON, vse novo, ugodno prodam. Telefon 42-035 po 15. uri 15671

Prodam TRAKTOR, 35 KM fahr. Telefon 061/841-439 15672

Prodam 42 KM TRAKTOR ferguson. Ogled vsak dan po 18. uri. Žeje 14, Duplje 15673

Prodam HI-FI pionner, 25 W z zvočnikoma in carinsko deklaracijo; ter 80-basno HARMONIKO, weltmaister. Mirko Stenovec, Planina 12, Kranj 15674

Prodam čelni snežni PLUG za traktor universal. Tone Sušnik, Jezerska c. 43, Kranj 15675

Ugodno prodam črno-beli TELEVIZOR. Lužan, Šolska 4, Kranj 15709

gradbeni mat.

Prodam rabljene RADIATORJE, cena po dogovoru. Darko Šebjanič, Tavčarjeva 2, Jesenice, tel. 82-782 15462

razno prodam

m PLAŠČ iz astrahana, št. 44, cena SM. Telefon 064/21-165 15391

Prodam 10 pr. m DRV. Zalog 10, Golnik 15662

Prodam novo KIPER PRIKOLICO tehnostroj, 4 tone. Telefon 77-854 15663

Globok italijanski OTROŠKI VOZIČEK, malo rabljen, prodam. Bratina, Gosposvetska c. 1, Kranj 15664

Prodam ZBIRKO 500 ZNAČK, dirkalno KOLO in OVRATNIK ter KUČMO. Pivk, Cegelnica 30, Naklo, tel. 47-203 15665

Prodam športno KOLO super. Voglje 104, telefon 49-182.

stanovanja

Prodam enosobno STANOVANJE s centralno in telefonom, v Preddvoru. Telefon 064/45-643 od 16. do 18. ure 15693

Mlada tričlanska družina nujno išče GARSONJERO ali enosobno STANOVANJE v Kranju. Telefon 23-803 15694

Mlad par išče STANOVANJE v Kranju ali okolici. Predplačilo za 1 leto. Telefon 25-120 15695

Prodam dvosobno STANOVANJE s kabinetom v centru Škofje Loke. Telefon 064/61-956 15696

Samska ženska nujno išče SOBO v Kranju ali okolici. Šifra: Zaposlena 15697

Samsko dekle brez obveznosti išče SOBO v Kranju. Jožefa Bukovec, Kobilje 81, 69223 Dobrovnik 15698

Za nedoločen čas rabim primerno STANOVANJE ali SOBO s posebnim vhodom in z uporabo kopalnice, Kranj, Jesenice (za dva). Šifra: Mir v 1986 15699

posesti

V Kranju ali bližnji okolici kupim ali vzamem v najem STANOVANJSKO HIŠO. Ponudbe pod: Dogovor 15692

stan. oprema

Prodam dve leti star električni ŠTEDILNIK. Jungič, Frankovo naselje 175, Škofja Loka 15676

Prodam dobro ohranjene POSTELJE z jogiji. Telefon 28-008 popoldan 15677

Prodam dva KAVČA in dva FOTELJA, dobro ohranjeno. Ogled od 11. ure dalje. Esad Feratović, Janeza Puharja 7, Kranj, tel. 38-660 15678

Prodam otroško POSTELJICO z jogijem. Telefon 24-204 15679

Prodam SEDEŽNO GARNITURO, zelen žamet (kavč in 2 fotelja). Hafner, Pristava 55, Tržič, tel. 50-051 — int. 42 dopoldan 15680

Prodam 4 leta staro SEDEŽNO KOTNO GARNITURO za 2 SM. Telefon 34-149 15710

živali

Prodam 120 kg težkega TELETA — BIKCA križanca. Zgoša 47/A, Begunje 15666

Prodam KONJA, vajenega kmečkih del. Telefon 064/75-959 15667

Prodam 3/4 mlade KRAVE za v skrinjo. Telefon 62-908 15668

Prodam KRAVO. Podhom 49, Zg. Gorje 15669

Prodam dve TELIČKI, stari en mesec. Kuralt, Žabnica 49, tel. 44-522 15707

Prodam več TELIC, starih od 10 do 13 mesecev. Kč, Kurirska pot 11, Kranj 15708

Prodam manjše in večje PRAŠIČKE. Stanonik, Log 9, Škofja Loka 15713

Jelen

Mayr ostaja **stari**, toda presenečenje je **novo**.

Večer v dvoje ob glasbi, praznovanje obletnice, poročno kosilo ali večerja, vse to lahko doživite tako, kot ste si vedno želeli.

V nove restavracijske prostore v I. nadstropje vas vabi kolektiv vsak dan od 12. do 24. ure, razen nedelj in praznikov.

vozila

Prodam karamboliran sprednji del JUGOTA 45, letnik 1982. Cveto Rovšek, Britof 224, Kranj. Ogled možen vsak dan od 8. do 18. ure 15482

Poceni prodam dve ZIMSKI GUMI s platišči SR 12. Kastelic, Frankovo naselje 74, Škofja Loka 15489

Prodam ZASTAVO 101, letnik 1977, dobro ohranjeno, registrirano do maja 1986. Tancar, Lesce, Taleška 2, tel. 74-229 15512

Poceni prodam VW 1300, letnik 1967. Miladič, Podnart, Posavec 9, stanovanje 10 15684

Prodam R-16, neregistriran, potreben popravila. Ogled popoldan. Vodopivčeva 10, Kranj 15685

KUPIM MENJALNIK za R-12. Telefon 34-913 15686

Prodam ZASTAVO 101, letnik 1976. Šenčur, Štefetova 29 15687

R-4, letnik 1976, prevoženih 66.770 km, ugodno prodam. Vinko Arko, Bled, Razgledna 30, tel. 77-272 15688

Prodam karamboliran KOMBI 2200 D, motor nepoškodovan, 12.000 km po generalni. Telefon 061/611-474 15689

Prodam 14 avtomobilskih GUM in 4 kompletna KOLESA ter 9 ZRAČNIC za osebne avtomobile. Aleksander Sever, Koroška 4, Lesce 15690

Prodam ZASTAVO 750 po delih. Telefon 24-628 15691

Prodam FIAT 1500, celega ali po delih. Kranj, Medetova 1, soba 23, v nedeljo do 14. ure 15711

Prodam FIAT 124 po delih. Franc Švigelj, Levstikova 2, Bled 15712

kupim

Kupim OBRAČALNIK za pasqvali. Telefon 45-677 15681

Kupim 12 ŠPIROVCEV, dolgih 5 m, dimenzije 12/14. Telefon 24-485 15682

Kupim rabljene OTROŠKE SANKE. Telefon 33-585 15683

JUGOBANKA 30LET

Če se še niste odločili, kje boste preživeli najdaljšo noč v letu, se priporoča GOSTILNA VIGRED. Ob živi glasbi in silvestrskem meniju za ceno 4.000 din na osebo se boste lahko zabavali do jutranjih ur. Predplačila do 21. decembra 1985 sprejemamo z 10 % popustom. PRIPOROČA SE GOSTILNA VIGRED, Reteče pri Škofji Loki.

zaposlitve

Sprejmem KV KOVINOSTRUGARJA za zahtevna dela. Naglič, C. na Brdo 26, Kranj 15565

Takoj zaposlim BRIVSKO-FRIZERSKO pomočnico s prakso. Frizerski salon Majda Čučnik, Bled, C. svobode 5 15700

SNAŽILKO za čiščenje skupnih prostorov v bloku sprejmemo. Oglasite se pri Šimonac, Lojzeta Hrovata 10, Kranj, Planina II. 15701

ČESTITKE

Vse najboljše Luciji Žorč za 70. rojstni dan, veliko zdravja in sreče ji želijo Ana in Lojza z Lojzetom 15702

OSTALO

Dokazano in sodno bom ukrepal proti vsakemu za neresnične govorice o meni. Ivan Podrepšek, Sp. trg 37/A, Škofja Loka 15703

Iščem INŠTRUKTORJA matematike za srednjo in višjo šolo. Telefon 57-085 15704

Iščem dobro babico za VARSTVO enoletnega sina. Telefon 34-201 15705

Nujno potrebujem 300.000 din za eno leto. Vrnem z višjimi obrestmi kot banka. Naslov v oglasnem oddelku 15706

Mizarstvo in profiliranje lesa

OVSENIK ALOJZ

Kranj, Jezerska cesta 108 c, tel.: 24-034

Obiščite naš razstavni prostor!

Nudimo več vrst ogledal, garderobne stene, mizice, kotne letve.

Izdelujemo stenske in stropne obloge.

Se priporočamo!

TOZD MESOIZDELKI ŠKOFJA LOKA

obvešča cenjene potrošnike, da je odprta nova mesnica z delikateso v Cerkljah pri Jožetu Sajovicu, Ulica Franceta Barleta 3, to je ob cesti Cerklje—Češnjevek.

Lokal je odprt vsak dan razen ob ponedeljkih. Za obisk se priporočamo!

Mesoizdelki Škofja Loka JOŽE SAJOVIC, telefon 42-319, Cerklje

OBVESTILO!

Lovska družina Šenčur obvešča vse lastnike psov in mačk, naj jih zadržijo doma, posebno v zimskem času, ko so za divjad težji pogoji.

Tudi steklina se še ni umirila. Spet se je pojavilo večje število lisic. Zato prosimo, da obvestilo upoštevate.

Lovska družina Šenčur

Vido Repanšek
Kidričeva 8
61234 Mengeš
tel. doma: 721-162

DELOVNI ČAS
Ponedeljek, torek od 14. do 18. ure,
sreda od 9. do 12. in 14. do 18. ure,
četrtek, petek od 14. do 18. ure,
sobota od 9. do 12. ure.

M-KŽK GORENJSKE TOZD Komercialni servis Kranj

OBVESTILO REJCEM MALIH ŽIVALI IN OSTALIM KUPCEM!

V našem skladišču pred železniško postajo v Kranju vam nudimo po ugodnih cenah: krmila za nesnice, ostala krmila, koruzo, ječmen, oves, pesne rezance — brikete, jajca, olje, itd.

Skladišče je odprto vsak dan od 7. do 14. ure, v sobotah od 7. do 12. ure.

Informacije dobite po telefonu 21-652.

Se priporočamo!

M — KŽKG, TOZD Komercialni servis KRANJ

GRADITELJI!

V našem skladišču gradbenega materiala v HRASTJU vam nudimo po izredno ugodnih

— starih maloprodajnih cenah stavbno pohištvo »INLES«.

Na zalogi imamo tudi ostali gradbeni material po ugodnih cenah.
Se priporočamo!
Telefon 26-371

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš dragi mož, oče, dedek in stric

DIMITRIJ ČRNJAČ

Pogreb pokojnika bo v torek, 10. decembra 1985, ob 15.30 na kranjskem pokopališču.

ŽALUJOČI: žena Amalija, sin Mitja z družino in hčerka Valerija z družino

Kranj, 9. decembra 1985

ZAHVALA

Ob izgubi drage tete

FRANČIŠKE HROVAT

iz Naklega

se iskreno zahvaljujem vsem za izrečena sožalja, cvetje in številno spremstvo na njeni zadnji poti.

BERTO Z DRUŽINO

Sporočamo žalostno vest, da nas je v 91. letu zapustil naš dragi oče, ded, praded in stric

JANEZ NAGLIČ

Kroparjev ata s Sp. Brnika

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, 11. decembra 1985, ob 15.30 izpred hiše žalosti na pokopališče na Brniku

ŽALUJOČI: SINOVA IN HČERE Z DRUŽINAMI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža

JOŽETA ZIHERLA

iz Hoste št. 5

iskrena hvala vsem, ki ste mu darovali cvetje, mi izrazili sožalje, z mano sočustvovali, mi stali ob strani v teh težkih trenutkih in ga tako številno pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala prijateljem in sosedom, predvsem Olgi, Tilki in Korelnu ter vsem vaščanom Hoste za izkazano nesebično pomoč. Zahvaljujem se tudi zvezi borcev, pevcem in g. župniku za lep pogrebni obred.

ŽALUJOČA ŽENA ANGELA

Hosta

Sporočamo žalostno vest, da je umrla naša draga mama

JUSTINA ZUPANC

roj. Šubelj

Od nje se bomo poslovili v torek, 10. 12. 1985, ob 15.00 na kranjskem pokopališču.

Žalujoči: sin Marjan z družino in hčerka Joži z družino ter ostalo sorodstvo.

Čirče, 9. XII. 1985

Črne te zemlje pokriva odeja,
zgodaj okusil življenja si strup;
ena se tebi je želja spolnila:
v zemlji domači, da truplo leži.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža in strica

AVGUŠTINA BAJŽLJA

p. d. Milharjevega

se iskreno zahvaljujemo sosedom za nesebično pomoč, vsem sorodnikom in znancem za podarjeno cvetje in besede sožalja ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo dr. Janezu Bajžlju za dolgoletno zdravljenje. Iskrena hvala g. župniku in kaplanu ter pevcem.

ŽALUJOČI VSI NJEGOVI

Stražišče, 5. decembra 1985

Kako se razpleta študentski bojkot v Kranju

Prej ali slej bo treba plačati

Kljub vročim razpravam na pobudo kranjske mladinske organizacije, Sindikata in Zveze komunistov, se bojkot nove stanarine v kranjskem študentskem domu še ni razpletel, kot je bilo pričakovati. Študentje še vedno plačujejo staro ceno, 2700 dinarjev, namesto dogovorjene 4140. Kaže, da bo treba dolg izterjati.

Kranj — »Novo ceno smo študentje bojkotirali zato, ker smo vselej plačevali za dom več kot naši vrstniki v Ljubljani in Mariboru,« je

dejala **Valerija Dundek**, študentka v kranjskem Domu učencev in študentov Ivo Lola Ribar. »Pripravljeni smo sicer odšteti nekaj več kot študentje v obeh univerzitetnih središčih na račun boljšega standarda, ne pa na račun majhnosti doma. Tudi mi smo študentje in kaj moremo za to, če nas je le 144 in ne pet tisoč kot v Ljubljani.«

Ko je bila torej dogovorjena nova stanarina, 4140 dinarjev, je kranjski študentje niso bili voljni plačati, temveč so še naprej vztrajali pri 2700 dinarjih.

Kaj to pomeni za dom?

»To pomeni izpad dohodka v domu, manjši osebni dohodek zaposlenih, večjo fluktuacijo, prelivanje vseh sredstev iz dodatne dejavnosti za pokritje izpada dohodka,« je razložil direktor kranjskega doma

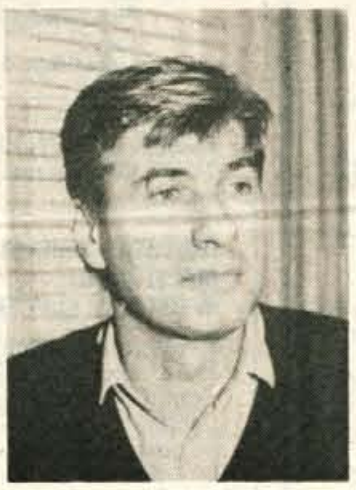

Leon Lojk. »Če pride do izpada dodatne turistične dejavnosti, se nam lahko pojavijo celo rdeče številke. Kaj storiti? Študentje bodo morali kajpak prej ali slej pristati na ceno za pokritje materialnih stroškov. Vprašljiva pa je razlika med gmotnimi in drugimi stroški. Ni namreč rečeno, da jo bomo lahko vselej pokrivali iz dodatne dejavnosti. Ni prav, da študentje plačujejo ceno na majhnost doma (ker merila izobraževalne skupnosti, ki sofinancira del domske ekonomske cene, ne razlikuje med majhnimi in velikimi domovi), ker slučajno študirajo v Kranju. Če je takšna mreža visokih šol, se je trega dogovoriti tudi o tem, kako jo bodo financirali.«

Preden pojdejo v kranjskem domu do izterjatve denarja, ki ga dolgujejo študentje, so se odločili ugotoviti, kakšen je pravzaprav družbeni standard bivajočih.

Študentska košarica

Maja so študentje v kranjskem domu sami izračunali, koliko porabijo v mesecu dni. Njihova košarica je bila videti takale: za hrano dajo nekaj več kot deset tisočakov, za stanarino 2.700 dinarjev, za higieno 975, za šolanje 1.500, za voznino 2.700, za kulturo in obveščanje okoli 1.700, za šport 309 in za garderobo nekaj nad dva tisočaka. Maja je torej košarica stala okoli 22 tisočakov, študentska štipendija pa je kar za polovico manjša.

Štipendija Valerije Dundek znaša enajst tisočakov, za ostalo polovico prispevajo starši, ki poleg nje šolajo še brata. Prav majhen prihranek pomenijo boni za malico (105 dinarjev na dan).

Breda Jurančič, referentka za študente, pravi, da jim analiza sicer še ni uspela, ker študentje ne dajejo podatkov. Potrebna bo najbrž kaka druga metoda, da bodo dognali, kar želijo.

»Ko nam bo jasno, kakšno je gmotno stanje naših študentov, bomo tudi laže rešili sedanji položaj,« pravi Breda Jurančič. »Študentje iz družin z nizkimi dohodki seveda teže plačajo tudi bivanje v študentskem domu. Zanje bi morali poiskati rešitev, morebiti subvencijo stanarine. Od tistih, ki spričo ugodnega družinskega standarda in boljše štipendije lahko plačajo, pa je treba izterjati, kar so dolžni.«

D. Z. Žlebir

Stena je klonila, vrh ne

Kranjski alpinist Andrej Štremfelj je pripovedoval o poteku slovenske himalajske odprave Daulagiri 1985

Konec novembra se je s Himalaje vrnila slovenska alpinistična odprava, vodja je bil Stane Belak-Šrauf, ostali pa Andrej Štremfelj iz Kranja, Marjan Kregar iz Kamnika in Marjan Brišar iz Ljubljane, Andrej Beg iz Gorij in Tržičan Iztok Tomazin, tudi zdravnik. Cilj odprave je bil Daulagiri, visok 8176 metrov, v Himalaji. Načrtovali so vzpon po novi smeri v V steni, osvojitev vrha in spust z zmajem s pobočja gore.

● **Kaj vam je uspelo, Andrej Štremfelj?**

Nova, Slovenska smer, na vrh nismo mogli zaradi slabih vremenskih razmer, predvsem veter nam je nagajal, za let z Daulagirija ni bilo ne pravih razmer ne priložnosti, čeprav je Tomazin nekajkrat poletel drugje.

● **Kako ste prišli pod goro, kakšno je bilo vreme?**

S Kregarjem sva se ostalim pridružila v bazi na 4200 metrih nadmorske višine, prišla sva iz alpinistične šole za alpinistične vodnike v Manangu, tudi v Katmanduju. Vzhodno steno Daulagirija je Šrauf že poznal, a so ga presenetile razmere v njej. Čeprav nismo pričakovali velikih težav že v začetku, se je prav tu pojavila ena izmed hujših ovir v steni, ledeni slap, ki je spreminjal obliko, položaj in stopnjo težavnosti iz dneva v dan. Kar precejkrat smo morali čezenj, vedno drugje, na drugačen način, pod pretnjo vedno bolj grozečih serakov.

45 dni smo bili pod goro in v njej, le deset dni je bilo vreme znosno, idealno nikdar. Večkrat je po ves dan padal sneg, na gori je divjal orkanski veter, da mraza niti ne omenjam.

● **Splezali ste Slovensko smer v V steni Daulagirija.**

Do platoja na približno 5800 metrih smo prišli vsi štirje (Belak, Kregar, Tomazin in jaz) v treh dneh. Drugi dan sva s Tomazinom pritrdila fiksne vrvi, vsak par je prinesel še šotor. Tabor 1 je bil postavljen po približno 1400 metrih preplezane stene, napeli smo le 200 metrov fiksne vrvi, ostalo smo morali vsakič preplezati gor in dol. Po taboru 1 smo šli v bazo, a nismo nameravali ostati tako dolgo, kot smo bili prisiljeni, kar deset dni. Neprestano je snežilo, v bazi je zapadlo 120 cm snega, na gori pa kar tri metre. Naš tabor na platoju je bil torej prekrit s kar trimetrsko snežno odejo, ki se je sicer pogrezala; luknja, ki smo jo morali skopati za bivak, pa je bila kljub temu zelo globoka.

● **Kako ste šli od tu naprej?**

26. oktobra smo šli v steno nad

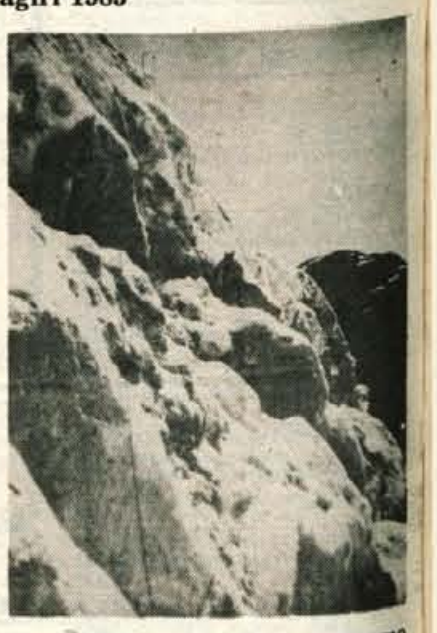

platojem, z višine 5800 metrov smo prvi dan prišli na 7000, kar dokazuje, kako dobro smo bili aklimatizirani in uplezani. Drugi dan smo bivakirali že na 7600 metrih. Takrat je bila nova smer že preplezana, na višini 7450 metrov se pridruži normalni, torej je 150 metrov skupne.

● **V alpskem slogu ste preplezali steno. Zakaj ste se vrnili, ne da bi osvojili vrh?**

Šotorček za zadnji bivak smo postavili na edinem možnem mestu, na neudobni polici. Veter, ki je pihal z orkansko močjo, je zasipaval sneg na polico, sneg je odrival šotorček in ponoči smo se borili za vsak centimeter prostora. Kljub temu je okrog štirih zjutraj šotor, razcefran od vetra, le še visel na polici, mi smo že čutili omrzline. Tako hudega vetra, ki je z vršnega pobočja pometel ves sneg, še nisem doživel. Nisem se mogel obdržati na nogah, preveč tvegano bi bilo, smo se odločili vsi štirje. Do vrha je bilo le še 550 višinskih metrov, ne težkih, a nemogoče jih je bilo premagati zaradi vetra.

● **Vas vrh še mami?**

Preplezana smer pomeni veliko nam in tudi v alpinističnem svetu. Vrh, posebno osemtisočak, pa je le vrh. Verjetno bomo še mislili nanj.

● **Kako ste šli domov?**

Počasi. Čeprav smo bazo zapustili že 1. novembra, smo iz Katmanduja poleteli šele 24. Čakali smo na proste sedeže. Ker sem šel na treking po okoliških himalajskih dolinah in štiri- in pettisočakih, ni bilo tako težko čakati. Seveda pa sem bil zelo vesel, ko sem se vrnil med domače.

nk

Častitljiv jubilej gorenjske železnice

Rateče — 1. aprila 1869 so zasadili prvo lopato za gorenjsko železnico, 14. decembra 1870 pa je med Ljubljano in Trbižem peljal že prvi vlak. Proga, zgrajena v rekordnem času, je bila dolga 102 kilometra, ob njej je bilo 12 postaj. V avstro-ogrski monarhiji je bila to železniška proga drugega razreda, kajti prvorazredna je bila speljana med Dunajem in Trstom.

Leta 1906 so zgradili še eno železnico, od Beljaka prek Jesenic do Gorice in Trsta. Z dograditvijo karavanškega predora je proga od Jesenic do Beljaka krajša, od Jesenic do Trbiža pa razbremenjena in dobro ohranjena. Tako je postala stranska proga.

14. decembra 1870 je bila dograjena železniška postaja Rateče—Bela peč (Ratschach—Weissenfels), ki so jo zaradi enake oddaljenosti uporabljali tako Ratečani kot Belopečani. Sodila je pod avstro-ogrsko monarhijo, po železnici pa so vozili tovor in potnike. Leta 1918, po koncu prve svetovne vojne, je krivična meja med Jugoslavijo in Italijo postajo prisodila Italijanom. Vse takratne uslužbence, Slovence po poreklu, so pregnali čez mejo, tako da so se razkropili po gorenjski železnici do Jesenic in še dlje. Slabo leto so morali potniki iz Rateč hoditi peš in voziti tovor na sedem kilometrov oddaljeno železniško postajo v Kranjski gori. Zaradi turističnega pomena in bližine Planice pa so sklenili v Ratečah postaviti novo postajo. Večina Ratečanov se je ogrevala za postajo v Danjah, le nekaj korakov od italijanske meje. Toda takratni župnik in pisatelj Josip Lavtižar, ki je služboval v Ratečah, je imel drugačen načrt: postajo naj bi zgradili na začetku doline Planice. Če bi potniki izstopali iz vlaka v Danjah, bi gledali le grmovje. Pred vhodom v dolino pa bi se jim odstrl pogled na prelepo Planico, ki jo obdajajo mogočni vrhovi Julijcev. Tako so Rateče leta 1919 dobile železniško postajo Rateče-Planica, leseno barako, poleg katere so čez čas postavili uto in že prihodnje leto začeli izdajati vozovnice (kar so poprej počeli na vlaku) in sprejemati prtljago.

1931. leta je bilo zgrajeno tovorno skladišče, namenjeno večjim pošiljkam, poleg obstoječega tira so zgradili še dva. Leta 1933 so tod začeli graditi večje poslopje, ki je že prihodnje leto začelo služiti svojemu namenu. Tako se je začel redni železniški promet na postaji, ki je kmalu postala tudi obmejna postaja proti Italiji, kjer so delovali cariniki in druge obmejne službe.

Med drugo svetovno vojno promet na gorenjski železnici ni bil velik, 1948 pa je začel naraščati. Proga je služila Italiji in Jugoslaviji. Zaradi nerentabilnosti so Italijani ukinili promet od Rateč do Trbiža, a progo so ohranili. 31. marca 1966 pa je bila ukinjena tudi proga od Rateč do Jesenic. Z ukinitvijo gornjesavske železnice so naglo pobrali iz tal tirnice in podrli mostove.

Za današnji razvoj Kranjske gore in okolice je ob vedno dražjem osebnem in avtobusnem prevozu to velika škoda. Če bi se danes odločali, da tod ne bo več tekla železnica, bi bilo najbrž drugače. Po toči zvoniti je prepozno. Gorenjska železnica pa kljub temu letos praznuje 115 let obstoja.

A. Kerštan

Otvoritev železniške postaje v Ratečah leta 1919.

***Srečanje na meji** — Minuli torek so se na rateški meji srečali jugoslovanski in italijanski delavci mejnih organov, tako kot se tradicionalno srečujejo že leta in leta. Na srečanju se pogovorijo predvsem o problemih maloobmejnega prometa in o uresničevanju videmskega sporazuma. Delavce naših obmejnih organov je vodil vodja sektorja za obmejne zadeve in tujce pri UNZ Kranj Djuro Milič, italijanske pa vodja sorodnega sektorja iz Trbiža Neri Arrigo. — Foto: F. Perdan*

Streljal na sobesednika

ŠKOFJA LOKA — Delavci oddelka za zatiranje kriminalitete pri Upravi za notranje zadeve v Kranju so javnemu tožilstvu ovadili 31-letnega Draga C. iz Škofje Loke, ker je osumljen poskusa umora. V nedeljo, 8. decembra se je osumljeni okoli 4. ure zadrževal v kava baru Sora v Škofji Loki. Med redkimi gosti, ki so ob tej uri zašli v lokal, je bil tudi domačin Ignac K. Osumljenec in Ignac sta se pogovarjala, nenadoma pa je C. potegnil pištolo in ustrelil v sobesednika. Ranjenega v kolk so s taksijem odpeljali v zdravstveni dom, od tam pa so ga poslali v Klinični center v Ljubljano. C. pa se je po dogodku vrnil v lokal in od točilne mize izstrelil še štiri naboje proti mizam, ki pa so bile ob tej uri na srečo nezasedene. Preiskovalni sodnik je za C. odredil pripor, zasegli so mu tudi pištolo.

GORENJSKI GLAS **Ob 35-letnici izhajanja odlikovan z Redom zaslug za narod s srebrno zvezdo**

Glavni urednik: Milan Bajželj
Odgovorni urednik: Jože Košnjek

Ustanovitelji Glasa občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič — Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj — Novinarji: Leopoldina Bogataj, Danica Dolenc, Dušan Humer, Helena Jelovčan, Lea Mencinger, Stojan Saje, Darinka Sedej, Marija Volčjak, Cveto Zaplotnik, Andrej Žalar in Danica Zavrl-Žlebir — Fotoreporter: Franc Perdan — Tehnični urednik: Marjan Ajdovec — Samostojni oblikovalec: Igor Pokorn — Montaža in reprofotografija: Nada Prevc, Lojze Erjavec in Tone Guzelj — Predsednik izdajateljskega sveta Mirko Birk (Radovljica) — List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih. — Stavek TK Gorenjski tisk, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana. Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK v Kranju številka 51500-603-31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, redakcija 21-860, odgovorni urednik 21-835, tehnični urednik 21-835, komerciala, propaganda, računovodstvo 28-463, mali oglasi, naročnina 27-960 — Oproščeno prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72 — Naročnina za II. polletje 1.250 din.